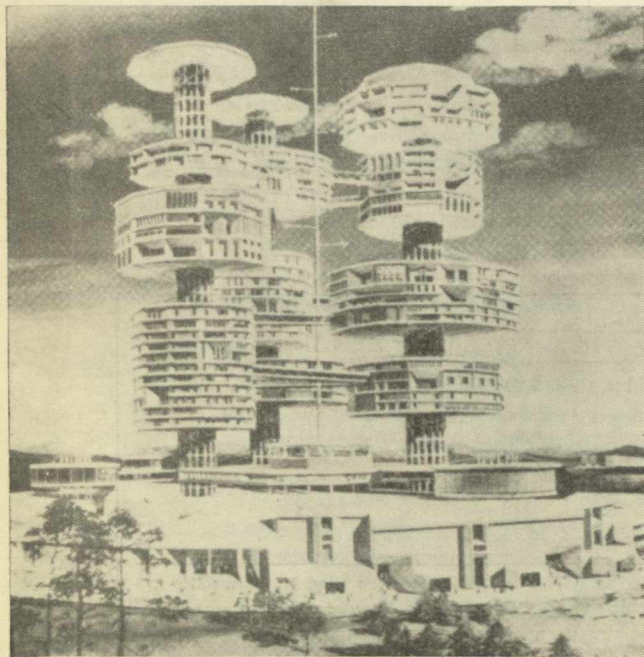

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

MODERN EDUCATION & FOREIGN LANGUAGES

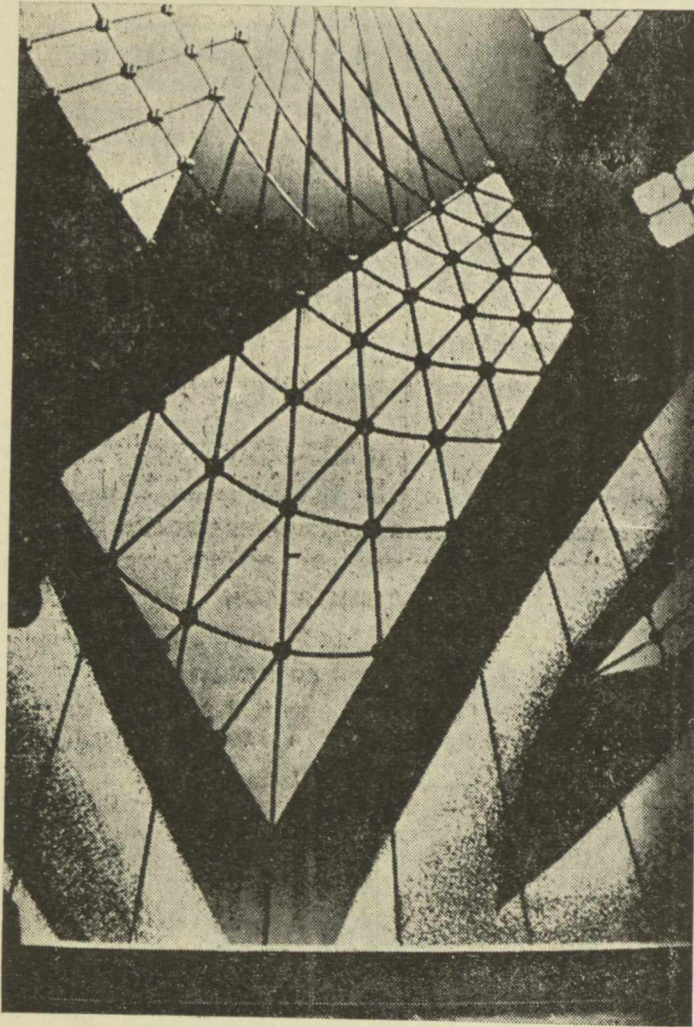
ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2.000

Ποία θὰ εἶναι ἡ μορφή τοῦ Σχολείου τοῦ ἔτους 2.000; Μερικοὶ ἐκ τῶν πλεόν διακεκριμένων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων τῶν Ἡν. Πολιτειῶν δίδουν ἀνωτέρω τὴν μακέτα τοῦ Σχολείου τῆς Αὔριον, ὅπως τὸ φαντάζονται (Ἴδε σελ. 128).

A MONTHLY REVIEW
Published
with the cooperation of the
INSTITUTE OF AMERICAN STUDIES - I.A.S.
ATHENS

- ♦ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ**
- ♦ **ΟΡΓΑΝΟΝ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**
- ♦ **ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :**
ΚΩΝΣΤ. Α. ΓΕΡΑΡΔΟΣ
- ♦ **ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ :**
**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑ-
ΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - IAS**
- ♦ **ΓΡΑΦΕΙΑ :**
**ΜΕΓΑΡΟΝ I.A.S. - ΦΕΙΔΙΟΥ 5 γ
ΤΗΛ. 620.180 - 614.949**

ΑΘΗΝΑΙ

Είς τὸ γυμνάσιον Λέσσιγκ τοῦ Ντύσσελντορφ ἐτοποθετήθησαν δύο νέα πελώρια παράθυρα ἐξ ἐγχαράκτου ὕψους εἰς μοντέρνον ὕψος καὶ μεῖν ἰδιομορφον σχῆμα. Ὁ Γερμανὸς ζωγράφος καὶ γλύπτης Χάνς Ἀλμπερτ Σήμον - Σαίμερ ἐφιλοτέχνησε τὰ δύο καλλιτεχνικὰ παράθυρα, λαβὼν ὡς ἀφρητοῖαν τὸ... πρόγραμμα διδασκαλίας τοῦ γυμνασίου καὶ εἰδικῶς τὸ μάθημα τῆς γεωμετρίας! Τὰ σχήματα, αἱ καμπύλαι καὶ αἱ γωνίαι ποῦ περιέχουν, δὲν θὰ χρησιμεύσουν βεβαίως ὡς παραστατικὴ διδασκαλία κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος, ἀλλὰ θὰ καλλιεργοῦν κυρίως τὴν αἴσθησιν τῶν μαθητῶν διὰ τὴν σύγχρονον τέχνην.

Εὐχαί

Ἡ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ» εὐχεται εἰς τοὺς φίλους, συνεργάτας καὶ ἀναγνώστας αὐτῆς, καὶ ἰδιαίτερος εἰς ὀλόκληρον τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον τῆς χώρας ΑΙΣΙΟΝ καὶ ΕΥΤΥΧΕΣ τὸ ἀρχόμενον ἔτος 1965.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ, παρὰ τὰς ἐπιμόνους ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν ὑποδείξεις ὅπως φέρη ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τῆς Βουλῆς τὸ νομοσχέδιον περὶ γενικῆς ἐκπαιδεύσεως (Στοιχειώδους καὶ Μέσης), ἐπέμεινε νὰ τὸ συζητήσῃ καὶ νὰ τὸ ψηφίσῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος. Ἡ τοιαύτη σπουδὴ ἀντενδείκνυτο διὰ πλείστους λόγους· κυρίως ὅμως, διότι νομοσχέδια πρωταρχικῆς σπουδαιότητος ὡς τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν βασικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ ἐπιβάλλεται νὰ συζητῶνται ἐνώπιον τῆς ὀλότητος τῆς Ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας· διότι σοβαρὰ, ἐμπεριστατωμένη καὶ ἐξονυχιστικὴ συζήτησις προϋποθέτει στοιχειώδη ἄνεσιν χρόνου, ἵνα παραλλήλως ἀκουσθοῦν καὶ ὅλοι — ὀργανισμοὶ καὶ ἄτομα — οἱ δυνάμενοι νὰ ἐκφέρουν ἔγκυρον καὶ χρησίμον γνώμη· ἀλλὰ καὶ διότι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ ἀπομένων χρόνος διὰ τὴν ἄμεσον κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἐκπαιδευτικὸν ἔτος ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφασισθέντων ἦτο ἀπολύτως ἀνεπαρκῆς. Ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἐν τούτοις ἀδικαιολόγητος καὶ ἐπικίνδυνος σπουδὴ ὠδή-

γησεν εἰς σοβαρὰν χειροτέρευσιν τῆς καταστάσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀντὶ νὰ τὴν βελτιώσῃ.

Πράγματι, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ — παρὰ τὰ διατυμπανιζόμενα ὅτι «ἐνεκολλώθησαν με ἐνθουσιασμόν» τὰ ἀποφασισθέντα μέτρα — κατέχονται ἀπὸ πλήρη σύγχυσιν· τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα κατηργήθησαν, τὰ δὲ θεσπισθέντα εἶναι πρακτικῶς ἀνεφάρμοστα, ἐφ' ὅσον οὔτε νέα διδακτικὰ βιβλία ὑπάρχουν, οὔτε ὁδηγία ἐπαρκεῖς ἐδόθησαν, οὔτε ἀναλυτικὰ προγράμματα ἐξεδόθησαν ἐγκαίρως. Ἐν τῷ μεταξῷ, τεράστια παρουσιάζονται αἱ ἐλλείψεις, τόσον εἰς κτίρια ὅσον καὶ εἰς διδακτικὸν προσωπικόν. Εἰς τοὺς ἤδη στενοὺς καὶ ἀνεπαρκεῖς χώρους τῶν διδασκηρίων ἐπικρατεῖ μεγαλύτερος παρὰ ποτὲ συνωστισμὸς, χάρις εἰς τὸ μέτρον τῆς ἀνευ εἰσιτηρίων ἐξετάσεως, ὑποχρεωτικῆς δέ, ἐγγραφῆς. Ἐνῶ ἡ βία καὶ ἀκατανόητος, διὰ τοῦ νόμου τῆς 35ετίας, ἐξοδος ἐκπαιδευτικῶν με πολῦτιμον καὶ ἀναντικατάστατον πείραν ἐπέτεινεν εἰς δραματικὸν σημεῖον τὴν ὑφισταμένην ἔλλειψιν διδασκόντων.

Τὰ γνησιώθεντα μέτρα

Κριτικὴ ἀνάλυσις τοῦ ψηφισθέντος νομοθετήματος περὶ γενικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν εἶναι δυνατὴ εἰς τὰς περιορισμένας στήλας τῆς παρούσης ἐκδόσεως. Συνοπτικὴν εἰκόνα τῶν ἀποφασισθέντων μέτρων ἔδωκεν ὁ διακεκριμένος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀκαδημαϊκὸς, βουλευτὴς Ἀθηνῶν καὶ πρῶην ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Κωνστ. Τσάτσος εἰς σχετικὸν σημείωμά του, ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι:

Τὸ νομοσχέδιον περὶ γενικῆς ἐκπαιδεύσεως περιέχει διατάξεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἐφαρμοσθοῦν ἀμέσως ἢ εἰς τὸ προσεγὲς μέλλον, καὶ διατάξεις αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ἀπλῶς ἐξαγγελίας μιᾶς πολιτικῆς ἢ ὁποῖα θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον. Διὰ τῆς συναναμίξεως τῶν πρώτων με τὰς δευτέρας προκαλεῖται ἢ ἐντύπωσις ὅτι ἡ ἀλλαγὴ εἶναι πολὺ μεγαλύτερα

ἀπὸ ὅ,τι πράγματι εἶναι. Περιέχει ὅμως καὶ διατάξεις ποῦ ὑποκρύπτουν πολὺ βαθυτέρας ἀλλαγὰς ἀπὸ ὅ,τι θέλουν νὰ ἐμφανίσουν, ἀλλαγὰς ὅμως αἱ ὁποῖαι ἐγκυμονοῦν κινδύνους.

Ἡ δωρεὰν παιδεία

ΑΓΤΗ εἶναι, κατὰ τὸ λέγειν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δόξα τοῦ νομοσχεδίου. Ἡ πραγματικότης εἶναι ὀλιγώτερον στυλιπνή. Εἰς τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν δὲν ἐπέρχεται καμμία μεταβολή, εἰς ὅσα ὑπῆρχον. Εἰς τὴν μέσσην καταργεῖται ἡ ἐξ 75 δραχμῶν ἐτήσιος εἰσφορά. Οὐδὲν πλέον τούτου. Εἰς δὲ τὴν ἀνωτάτην παιδείαν καταργοῦνται τὰ δίδακτρα καὶ τὰ ἐξέταστρα, ποσὸν περίπου 2.500 δραχμῶν ἐτησίως. Ἄν λάθῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ φοιτητὴς χρειάζεται περίπου 25.000 δραχμὰς διὰ τὴν ζήτησιν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτητικῆς του, ἢ

ἀπαλλαγή ἀπὸ τὴν πληρωμὴν τῶν 2.500 δραχ. ἀποτελεῖ μίαν μείωσιν κατὰ 10% τῶν δαπανῶν διὰ τὰς σπουδάς του.

Ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποτροφῶν, ὅσον καὶ ἂν εἴναι περιορισμένη, θὰ μᾶς πλησιάσῃ περισσότερο πρὸς τὴν πράγματι ἀδαπανωτέραν παιδείαν.

Ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσως

ΕΛΩ πρόκειται περὶ ἐξαγγελίας μιᾶς ὀρθῆς ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον μελλοντικῆς πολιτικῆς. Ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ εἰς τὸ προσεχές μέλλον ὑποχρεωτικὴ θὰ εἴναι δυνατόν νὰ καταστῇ ἡ παιδεία πέραν τοῦ δημοτικοῦ, μόνον εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, ἐκεῖ δηλαδή ὅπου ντὲ φάκτο τὰ παιδιὰ συνεχίζουσιν τὰς σπουδάς των καὶ πέραν τοῦ δημοτικοῦ. Εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον θὰ εἴναι δυνατόν νὰ ἐκταθῇ ἡ πέραν τοῦ δημοτικοῦ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις καὶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον χώραν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ σταδιακῶς, καὶ κατὰ περιφερείας καὶ ἀναλόγως τῶν ὑπαρχόντων οικονομικῶν μέσων. Μὲ τὰ ὑπάρχοντα οικονομικὰ μέσα ἡ θέσπισις τῆς 9ετοῦς ὑποχρεωτικῆς παιδείας δὲν ἐπιφέρει καμμίαν οὐσιώδη μεταβολὴν εἰς τὴν ὑπάρχουσαν χώραν. Ἡ κατάργησις τῶν κατατακτικῶν ἐξετάσεων διὰ τὸ Γυμνάσιον θὰ προκαλέσῃ μόνον εἰς τὰς μεγάλας πόλεις ἕνα συνωστισμόν, ὁ ὁποῖος, μὲ τὰ ὑπάρχοντα μέσα, θὰ ὑποβιβάσῃ τὴν παιδευτικὴν στάθμην τοῦ Γυμνασίου, τὴν ἤδη ἄρκετὰ χαμηλὴν.

Ἡ διοίκησις τῆς παιδείας

ΜΕΧΡΙ τοῦδε ἡ διοίκησις τῆς παιδείας ἡσκέετο ἀπὸ τὸ ἐν τῶν δύο τμημάτων τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Ἡδὴ ἀσκέεται ἀπὸ τρία πενταμελῆ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια (Στοιχειώδους, Μέσης καὶ Τεχνικῆς Ἐκπαίδευσως), τῶν ὁποίων πρόεδροι καὶ ἀντιπρόεδροι εἶναι μέλη τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Καίτοι τὰ δύο αὐτὰ μέλη δὲν διαθέτουν τὴν πλειοψηφίαν, δοθέντος ὅτι τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον πολλαπλῶς ἐπιηρεάζει τὴν ὑπόστασιν παντὸς ἐκπαιδευτικοῦ — ἐκπαιδευτικοὶ δὲ εἶναι τὰ λοιπὰ τρία μέλη — κατ' οὐσίαν ἡ διοίκησις τῆς παιδείας περιέρχεται διὰ τῆς παρουσίας τῶν δύο αὐτῶν μελῶν, πλήρως εἰς χεῖρας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Εἰς τὸ Ἰνστιτούτον ἀνήκει καὶ ἡ μετεκπαίδευσις ὄλων τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ὄλων τῶν κλάδων. Εἰς τὸ Ἰνστιτούτον ἀνήκουν καὶ ποικίλοι ἄλλοι ἀρμοδιότητες αἱ ὁποῖαι καὶ ἀπὸ ἄλλων πλευρῶν καταλαμβάνουσιν τὸ προσωπικὸν αὐτό. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ Ἰνστιτούτον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἐπὶ πλεόν καὶ ὁ προγραμματισμὸς τῆς παιδευτικῆς πολιτικῆς, ἀσκεῖ ἐν τῇ οὐσίᾳ πλήρως ἂν ὅχι πάντοτε εὐθέως, τὴν διοίκησιν τῆς ἐκπαίδευσως.

Τὰ μέλη τοῦ ἀποφασιστικοῦ τούτου ὄργανου ἐκλέγονται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν μεταξὺ τῶν συγκεντρωτῶν ὄρισμένα τυπικὰ προσόντα ἐκπαιδευτικῶν. Κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ νέου νομοθετήματος διὰ τὸ ἐν τέταρτον αὐτῶν δὲν ἀπαιτοῦνται προσόντα.

Οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἐλειτούργησεν εἰς τὴν παιδείαν ὄργανον τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσε τόσας ἐξουσίας καὶ ἀρμοδιότητας. Ἐγκαθιδρύεται δι' αὐτοῦ μία πανίσχυρος ὀλιγαρχία, τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἀνεξελέγκτως θὰ ἐπιλέ-

ξῆ ἡ Κυβέρνησις.

Ὁργάνωσις τῆς παιδείας

ΕΙΣ τὴν Στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν οὐδεμίαν ἐπέρχεται ὀργανωτικὴ μεταβολή. Εἰς τὴν Μέσῃν, 1) Καθερροῦνται δύο χωριστοὶ τριετείς κύκλοι μὲ αὐτοτελὲς πρόγραμμα καὶ αὐτοτελῆ διοίκησιν. Ἡ μεταρρυθμίσις αὐτὴ δὲν εἶναι νέα. Δὲν συμπίπτει, ἀλλὰ προσομοιάζει πρὸς τὴν παλαιὰν διαίρεσιν εἰς Ἑλληνικὸν Σχολεῖον καὶ Γυμνάσιον.

2) Καταργεῖται ἡ διαφοροποίησις εἰς δύο τύπους τῶν τριῶν τελευταίων τάξεων τῆς μέσης παιδείας (τοῦ ἱστορικοφιλολογικοῦ καὶ φυσικομαθηματικοῦ). Ἡ ἐνοποίησις αὕτη θὰ βλάψῃ, διότι θὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξειδίκευσιν εἰς τοὺς κλάδους εἰς τοὺς ὁποίους ἔχουν κλίσιν καὶ εἰς τοὺς ὁποίους θέλουν νὰ ἐπιδοθοῦν μελλοντικῶς οἱ μαθηταί.

Μεταβολαὶ εἰς τὴν διδακτέαν ὕλην

ΕΙΣ τὴν Στοιχειώδη παιδείαν ἡ μόνη μεταβολὴ εἶναι ἡ μείωσις τῆς διδασκαλίας τῆς καθαρουσύσης εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις. Εἰς τοῦτο ἡ Ε.Ρ.Ε. ἀντετάχθη, διότι θεωρεῖ ὅτι πρέπει τὰ παιδιὰ τῶν 11—12 ἐτῶν νὰ κατέχουν στοιχεῖα τῆς καθαρουσύσης ἢ ὅποια χρησιμοποιεῖται εἰς τὸν Τύπον, εἰς τὰ ἐπίσημα καὶ εἰς πλείστα ἀνεπίσημα κείμενα καθημερινῆς χρήσεως.

Εἰς τὴν Μέσῃν παιδείαν ἐμφανίζονται τρεῖς μεταβολαί:

α) Ὁ περιορισμὸς τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς εἰς τὰς τέσσαρας τελευταίας τάξεις, ἐνῶ μέχρι σήμερον ἐδιδάσκετο καὶ εἰς τὰς ἑξὶ τάξεις.

β) Ἡ μεταβολὴ τῶν λατινικῶν εἰς προαιρετικὸν μάθημα.

γ) Ἡ εἰσαγωγή τῆς Κοινωνιολογίας εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας τάξεις.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι μέχρι τοῦδε ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς δὲν ἀπέδωσε, δὲν ἔπρεπε νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν κατάργησιν ἢ τὸν περιορισμὸν αὐτῶν ἰσῶν μαθημάτων, ἀλλ' εἰς τὴν ἀλλαγὴν μεθόδου διδασκαλίας. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι ὅπου πράγματι καλῶς ἐδιδάσκοντο τὰ μαθήματα αὐτὰ, ἀπέδωκαν ἀρίστους καρπούς.

Ὡς πρὸς τὴν Κοινωνιολογίαν, ὑπεστηρίχθη ὅτι εἶναι ἐπιστήμη πολὺ ἀσαφὸς περιεχομένου, ἢ ὅποια ὡς ἐκ τούτου ἐγκυμονεῖ πολλοὺς κινδύνους παρανοήσεων καὶ παρερμηνειῶν.

Ἡ γλῶσσα

Η Κυβέρνησις ὑπέπεσεν εἰς ὀλισθημα ἐπιβόησαν νὰ ἐμφανίσῃ τὸ ἐκπαιδευτικὸν τῆς νομοθετικῆς ὡς μίαν νικηφόρον μάχην τῆς δημοτικῆς κατὰ τῆς καθαρουσύσης. Ἀπετέλεσε γενικὸν σύνθημα ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς συζητήσεις τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἰς τὸν Τύπον καὶ τὰ παρασκήνια, ὅτι ὅλοι οἱ δημοτικισταὶ ἔχουν χρέος νὰ εἴναι ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, διότι τὸ καθύπερον νόη-

Εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν

Ν. Δ. διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν Ἀνωτ. Σχολῶν

ΚΑΤΑ τὰς κυβερνητικὰς ἐξαγγελίας, τὰ μέτρα διὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρυθμίαν ἀναφέρονται εἰς τρεῖς κυρίως τομεῖς: α) εἰς τὴν Στοιχειώδη καὶ Μέσῃν ἐκπαίδευσιν, β) εἰς τὴν Ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν καὶ γ) εἰς τὴν Τεχνικὴν (ἐπαγγελματικὴν) ἐκπαίδευσιν.

Διὰ τὴν Στοιχειώδη καὶ Μέσῃν ἐκπαίδευσιν ἐψηφίσθη ἤδη τὸ νομοθέτημα, περὶ οὗ γράφομεν εἰς τὰς προηγουμένας σελίδας. Διὰ τὴν Ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν ἐψηφίσθη ἤδη τὸ νομοθέτημα, περὶ οὗ γράφομεν εἰς τὰς προηγουμένας σελίδας. Διὰ τὴν Ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν ἐψηφίσθη ἤδη τὸ νομοθέτημα, περὶ οὗ γράφομεν εἰς τὰς προηγουμένας σελίδας. Διὰ τὴν Ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν ἐψηφίσθη ἤδη τὸ νομοθέτημα, περὶ οὗ γράφομεν εἰς τὰς προηγουμένας σελίδας. Διὰ τὴν Ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν ἐψηφίσθη ἤδη τὸ νομοθέτημα, περὶ οὗ γράφομεν εἰς τὰς προηγουμένας σελίδας.

Τὸ διάταγμα τοῦτο, χαρακτηρισθὲν ὡς τ μ η μ α τῆς διὰ τὴν Ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν προβλεπομένης νομοθεσίας, κατετέθη καὶ ἐψηφίσθη αὐτοτελῶς, λόγω τῆς ἀνάγκης ρυθμίσεως ἐπειγουσῆς φύσεως θεμάτων, μὴ δυναμένων νὰ ἀναμείνουν, ὡς ἐλέχθη, τὴν κατάθεσιν τῆς περὶ ἀνωτάτης ἐκπαίδευσως νομοθεσίας.

Εἶναι προφανὲς ὅτι ἀμφότεροι οἱ σκοποὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθοῦν διὰ προχείρων καὶ σπασμωδικῶν μέτρων. Ἡ λειτουργία τῆς ἀνωτάτης ἐκπαίδευσως διὰ νὰ ἀποδώσῃ πλήρως τοὺς ἐπιδιωκόμενους σκοποὺς, ἦτοι καλλιέργειας τῆς ἐπιστήμης καὶ καταρτίσεως τῶν ἐπιστημονικῶν στελεχῶν τοῦ τόπου, εἶναι ἀνάγκη ν' ἀντιμετωπισθῇ ἐν τῷ συνόλῳ καὶ πρὸ παντὸς ἀφοῦ ἐρευ-

νηθοῦν εἰς βάθος τὰ αἷτια τὰ προκαλοῦντα τὰς δυσἀρέστους ἐκδηλώσεις. Ἄλλως ἢ λήψις συμπτωματορικῶν καὶ ἐπειγόντων μέτρων μεμονωμένων βλάβην μᾶλλον θὰ προσενηήσῃ ἀντὶ ὀφελους.

Διότι ἐπιχειρεῖται ν' ἀντιμετωπισθῇ κατὰ πρόχειρον καὶ ἐμπειρικὸν τρόπον τὸ σὺ μ π τ ω μ α καὶ ὄχι ἡ ἀσθ ἐ ν ε ι α, ἡ γενεσιουργὸς αἷτια.

Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων μέτρων ἅτινα περιλαμβάνει τὸ ψηφισθὲν νομοθέτημα εἶναι τὰ ἑξῆς:

—Παρεχομένης τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμίας διὰ τὴν ἐκλογὴν καθηγητῶν πρὸς συμπλήρωσιν κενῶν ἐδρῶν, ἡ προκήρυξις συμπληρώσεως τῶν ἐδρῶν γίνεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας, ὡς καὶ ὁ διορισμὸς τῆς τοιμελοῦς ἐπιτροπῆς κρίσεως.

Διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς ὑποχρεῶνται αἱ Ἀνώτατα Σχολαὶ νὰ συμπληρῶνουν ἐγκαίρως τὰς κενὰς ἐδρας των.

—Οὐδεὶς καθηγητῆς δύναται νὰ κατέχη πλείονας τῆς μιᾶς τακτικῆς ἢ ἐκτάκτους ἐδρας.

—Οἱ κατέχοντες διπλᾶς ἐδρας ὀφείλουν νὰ ἐπιλέξουν τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος.

—Οἱ καθηγηταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ κατοικοῦν μονίμως εἰς τὴν ἐδραν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς ὅπου διδάσκουν.

—Οἱ ἀπουσιάζοντες καθηγηταὶ ἐπὶ 30 ἐργασίμων ἡμέρας

μα τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ὅτι καθιερῶναι τὴν δημοτικὴν.

Εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ δοθῇ ἡ ἀκόλουθος ἀπάντησις:

Ἡ διακήρυξις τοῦ νομοσχεδίου ὅτι ἡ δημοτικὴ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐλευθέρως εἰς τὰ Σχολεῖα καὶ τὰ Πανεπιστήμια, εἶναι διακήρυξις ἄνευ περιεχομένου καὶ ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν παραπλάνησιν τῶν ἀφελῶν πρὸς ἀγαθοῦν τὴν δημοτικὴν.

Ἡ δημοτικὴ εἶναι ἀπὸ πολλοῦ καθιερωμένη εἰς τὴν Στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν. Ἐπρεπεῖν ἀπλῶς νὰ παύσῃ ἡ σταδιακὴ παρεμβολὴ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις καθαρουσύτων στοιχείων. Εἰς ὅλα τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης Παιδείας καὶ ἀκόμη εἰς τὰς πλείστας Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων ἢ χρησιμοποίησις τῆς δημοτικῆς παρ' οὐδενὸς ἀπηγορεύετο, ἀπὸ πολλοῦς μάλιστα ὑπεστηρίζετο.

Τὸ νομοσχέδιον, κατὰ ταῦτα, ἐλάχιστα προσφέρει εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἀντιθέτως ζημιώνει τὸν ἀγῶνα αὐτόν, διότι ἀνεξωπύρησε ὑπνωττοῦσας δυνάμεις καὶ διότι προσέδωσε πολιτικὴν χροιάν εἰς ἕνα θέμα ἄσχετον πρὸς τὴν πολιτικὴν. Μήπως δὲν ἐβλαψάν τὴν δημοτικὴν οἱ ἀγῶνες τῶν Κοιμμουνιστῶν ὑπὲρ αὐτῆς;

Συμπεράσματα

1. Διὰ τοῦ ψηφισθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος ἡ Κυβέρνησις ἀπέκτησεν ὄργανον μὲ τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐλέγχῃ κατὰ τρόπον δικτατορικὸν τὴν ὅλην παιδείαν, συγκεντρώσασα εἰς χεῖρας ὀλίγων προσώπων τῆς

ἰδικῆς τῆς ἐκλογῆς πᾶσαν ἐξουσίαν εἰς τὸν τομέα τῆς παιδείας.

2. Ἡ Κυβέρνησις, παρὰ τὰς ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας διακηρύξεις τῆς, ἠγγόνησε τὸ καθύπερον νόημα τῆς παιδείας αὐτῆς. Ἐρριψε τὸ βάρος εἰς τὰς γνώσεις, εἰς τὸ πλάτος, καὶ ἔθεσεν εἰς δευτέραν μοῖραν τὴν καλλιέργειαν, δηλαδή τὸ βάθος τῆς παιδείας.

3. Μεταξὺ τῶν κρατούντων πνευματικῶν ρευμάτων εἰς τὸν τόπον μας, δὲν ἠθέλησε νὰ εὔρη τὴν χρυσὴν ἐκείνην τομὴν, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν καὶ μόνον θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὴν παιδείαν περιεχόμενον δυσκόλως δυνάμενον εἰς τὸ μέλλον νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ οἰανδήποτε διάδοχον κατάστασιν. Ἐπροτίμησε νὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν συνισταμένην τῶν τάσεων αὐτῶν ὑπερμέτρως πρὸς τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκοντο αἱ ἰδικαὶ τῆς προτιμήσεις. Ἡθέλησε νὰ διάσῃ τὴν κατάστασιν καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ, ἐκ τῶν ἄνω, τεχνητῶς, τὰς προτιμήσεις αὐτάς.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους τὸ νομοθέτημα αὐτὸ φέρει ἐντὸς του, ἐκ γενετῆς, τὰ σπέρματα τῆς καταστροφῆς του. Ἠγγόνησε τάσεις αἱ ὁποῖαι — ἀσχετῶς τῆς ἀξίας των — περιλαμβάνουσιν μὲγα τμήμα, ἴσως τὸ μεγαλύτερον, τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ πρώτη ἀντιθέτος κίνησις τοῦ ἐκκρεμοῦς θὰ φέρῃ καὶ πάλιν μοιραίως τὸ ὅλον θέμα τῆς παιδείας ἐπὶ τάπητος. Καὶ ὑπάρχει τότε κίνδυνος νὰ πέσωμεν εἰς τὰς ὑπερβολὰς τοῦ ἄλλου ἄκρου. Ἀπὸ τὴν παιδευτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἔλειψε τὸ μέτρον. Ἐλείψεν αὐτὸ πού ἤμπορούσε νὰ τὴν καταστήσῃ σταθερὰν καὶ ἐδραίαν.

έντός του διδακτικού έτους, παραπέμπονται εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δι' ἀπόλυσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἐπαγγελματικὴν ἀπασχόλησιν καθηγητῶν πανεπιστημίου ἀπαιτεῖται ἡ χορήγησις ἀδείας τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἡ ἴδρυσις Πανεπιστημίου εἰς Πάτρας

ΕΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ, κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐ.ξ. ἡ Ἐπιτροπὴ Νομοθετικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως ἐψήφισε Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ ἰδρύσεως Πανεπιστημίου ἐν Πάτραις.

Δι' αὐτοῦ ἐθεσπίσθη ἡ ἴδρυσις εἰς Πάτρας Πανεπιστημίου, ὡς Ν.Π.Δ.Α., ἐποπτευομένου ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Συντονισμοῦ. Τὸ Πανεπιστήμιον θὰ περιλαμβάνη Σχολὰς θετικῶν ἐπιστημῶν, οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, ὀργανώσεως, διοικήσεως καὶ διευθύνσεως ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἰνστιτούτα ἐρευνῶν.

Τὸ Πανεπιστήμιον θὰ διοικῆται ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως αὐτοῦ καὶ τῆς Συγκλήτου. Εἰς τὴν διοίκησιν καὶ εἰς τὰς περιουσιακὰς σχέσεις θὰ ἐκπροσωπῆται ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως. Μέχρις ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν Σχολῶν ἡ διοίκησις καὶ οἰκονομικὴ διαχείρισις τοῦ Πανεπιστημίου ἀσκεῖται ὑπὸ δμελοῦς ἐπιτροπῆς, ὀριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ πόροι τοῦ ἰδρύματος θὰ προέρχωνται ἐξ ἐτησίας κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ ἐκ τῶν προσόδων ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελέσεως μελετῶν ἢ ἐρευνῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου κλπ.

Διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος προβλέπεται ἡ δυνατότης ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἀκινήτων ἐκτάσεων, ἀσκεπῶν καὶ περφυτευμένων, διὰ τὴν ἀνάγεισιν τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Πανεπιστημίου, δαπάναις τοῦ Δημοσίου ἢ τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς καὶ παραχωρήσεως εἰς αὐτὸ κτημάτων τοῦ Δημοσίου ἢ τῆς ἀνταλλαξίμου περιουσίας ἢ τελούντων ὑπὸ τὴν δια-

Ἡ νέα Φιλοσοφικὴ Σχολὴ Ἰωαννίνων

ΕΙΣ ΤΟ ὑπ' ἀριθ. 240 φύλλον τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως», ἐδημοσιεύθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 735 Β. Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὀρίζεται ἡ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τοῦ πρώτου ἔτους τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Ἰωαννίνων ἀπὸ τοῦ πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1964—65.

Διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου προβλέπονται αἱ κάτωθι ἔδραι:

Τέσσαρες ἔδραι τακτικαὶ κλασσικῆς φιλολογίας, μία τακτικὴ ἔδρα τῆς μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, δύο τακτικαὶ ἔδραι τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ ἀνὰ μία τακτικὴ ἔδρα τῆς γλωσσολογίας, τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, τῆς ἱστορίας τῶν Ρωμαίων, τῆς ἱστορίας τῶν μέσων χρόνων, τῆς ἱστορίας τῶν νεωτέρων χρόνων, τῆς κλασσικῆς ἀρχαιολογίας,

Τὸ Ἀιτικὸν Πανεπιστήμιον

ΚΑΤΗΡΤΙΣΘΗ νομοσχέδιον προβλέπον τὴν ἴδρυσιν Ἀιτικῶν Πανεπιστημίων, τὸ ὁποῖον θὰ περιλάβη τὴν Γεωπονικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν, τὴν Βιομηχανικὴν Σχολὴν Πειραιῶς, τὴν Πάντειον Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν. Προβλέπεται, ἐξ ἄλλου, ἡ ἴδρυσις εἰς

τοῦ Παιδείας καὶ γνώμη τῆς Συγκλήτου τῆς οἰκείας Σχολῆς.

—Οἱ ὀφηγῆται δύνανται νὰ διδάσκουν ἐπὶ τριετῆ θητεία δυνάμενη νὰ ἀνανεωθῆ ἀπεριορίστως.

χείρισιν τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας, ὡς καὶ δασικῶν ἐκτάσεων.

Αἱ ἀποτελοῦσαι τὸ Πανεπιστήμιον Σχολαὶ καὶ τὰ Ἰνστιτούτα Ἐρευνῶν, τὰ τοῦ τρόπου λειτουργίας αὐτῶν, τὰ τῶν ἐδρῶν τῶν Σχολῶν, τὰ τοῦ τρόπου συγκροτήσεως τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου καὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῆς, τὰ τοῦ τρόπου συγκροτήσεως, ἀρμοδιότητος καὶ λειτουργίας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν Συλλόγων τῶν καθηγητῶν τῶν Σχολῶν, τὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Ἐπιστημονικοῦ, Διοικητικοῦ καὶ Βοηθητικοῦ προσωπικοῦ κ.ἄ. θὰ καθορισθῶν διὰ διαταγμάτων ἐκδιδόμενων τῆ προτάσει τοῦ προέδρου τῆς κυβερνήσεως, μετὰ γνώμη τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς.

Εἰς τὴν σχετικὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τονίζεται ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Πατρῶν ἀποτελεῖ τμήμα τῆς σειρᾶς τῶν μέτρων πρὸς ὀλοκλήρωσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία εἶναι ἀναγκαία καὶ ἐπιγούσα, κατόπιν μάλιστα τῆς ἀναγνωρίσεως διεθνῶς τῆς σχέσεως τῆς ἐπιστήμης, τεχνολογίας καὶ ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὴν οἰκονομίαν.

Ἡ δημιουργία τοῦ νέου προτύπου, ὡς ἐπιθυμεῖ ἡ κυβέρνησις νὰ τὸ καταστήσῃ, Πανεπιστημίου, προστίθεται, ἐπιτίθεται ὅτι θὰ μειώσῃ τὴν ἔξοδον τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν εἰς τὸ ἔξωτερικόν, θὰ διευκολύνῃ τὴν ἐπάνοδον διακεκομμένων Ἑλλήνων καθηγητῶν εἰς τὴν χώραν, θὰ ἐπιφέρῃ βελτίωσιν εἰς τὰ προγράμματα διδασκαλίας τῶν ἄλλων Πανεπιστημίων καὶ θὰ παράσῃ ἐν τῷ πνεύματι διεθνούς συνεργασίας, ὑπηρεσίας εἰς ἄλλας χώρας τελούσας ὑπὸ ἀνάπτυξιν.

τῆς Βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας, τῆς φιλοσοφίας, τῆς παιδαγωγικῆς, τῆς σωματολογίας καὶ ψυχολογίας τοῦ παιδός, τῆς ψυχολογίας, τῆς λαογραφίας καὶ τῆς τέχνης τοῦ λόγου. Σύμφωνα τὰ τακτικῶν ἐδρῶν 21.

Ἐπίσης παρὰ τῆ σχολῆ ταύτῃ ἰδρύονται: Ἐν ψυχολογικὸν ἐργαστήριον καὶ τὰ κάτωθι ἐπὶ σπουδαστήρια: κλασσικῆς φιλολογίας καὶ ἀρχαίας ἱστορίας, μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ Βυζαντινῆς ἱστορίας, νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ λαογραφίας, φιλοσοφίας καὶ παιδαγωγικῆς, ἱστορίας τῆς τέχνης, γλωσσολογίας καὶ ἱστορίας τῶν νεωτέρων χρόνων.

τὰ πλαίσια τοῦ νέου Πανεπιστημίου Δημοσιογραφικῆς Σχολῆς με πρόγραμμα σπουδῶν πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου.

Τὸ νομοσχέδιον προβλέπει τὴν ἀνασύνθεσιν ὄλων τῶν Σχολῶν τοῦ νέου Πανεπιστημίου, με βάσιν τὰς σπουδὰς εἰς ἀντίστοιχα πανεπιστήμια τοῦ ἔξωτερικοῦ.

CONFUSIO

ΕΙΝΑΙ πολὺ γνωστὴ εἰς τοὺς ἀναγνώστὰς τῆς «Σύγχρονης Ἐκπαιδεύσεως» ἀπὸ ἐπανειλημμένα σχετικὰ δημοσιεύματα, ἢ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὑφισταμένη εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ξένων γλωσσῶν ἔκκρεμο τῆς, ἥτις ἐξειλίχθη τελευταίως

εἰς πραγματικὴν δίσωξι ν τῶν μεγάλων ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτικῶν ὀργανισμῶν (σχολῶν - ἰνστιτούτων) ξένων γλωσσῶν, ὑπὸ διαφόρους ἀστηρίκτους προφάσεις καὶ με διαφόρους παραλόγους καὶ παρανόμους αἰτιολογίας.

Πῶς ἐδημιουργήθη ἀρχικῶς τὸ ζήτημα τῶν Σχολῶν Ἑένων Γλωσσῶν

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΙΣΑ ἐκκρεμότης εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ξένων γλωσσῶν ὑπήρξε συνέπεια τῆς τεραστίας κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον αὐξήσεως τῆς ἀνάγκης ἐκμαθήσεως ξένων γλωσσῶν, ἥτις κατέστησεν ἐκ τῶν πραγμάτων παντελῶς ἀνεπαρκῆ καὶ ἀπρόσφορον τὴν ἀπὸ τῆς προπολεμικῆς ἐποχῆς χρονολογούμενην καὶ ἐλλιπεστάτην ἐν προκειμένῳ σχετικὴν ἐκπαιδευτικὴν νομοθεσίαν (Α.Ν. 2545 τοῦ 1940). Πράγματι, ἡ ἀπρηχαιωμένη αὐτὴ νομοθεσία τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν προβλέπει διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ξένων γλωσσῶν παρὰ ΜΟΝΟΝ φροντιστήρια, τὰ ὁποῖα ὡς γνωστόν, ἀποτελοῦν τὴν στοιχειωδέστεραν καὶ ἀτελεστέραν μορφήν διδασκαλίας, καθ' ὅτι οὐδεμία ἐν τῷ νόμῳ ὑφίσταται πρόβλεψις διὰ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῶν, διὰ τὸ πρόγραμμά τῆς διδασκαλίας εἰς αὐτὰ ὄλης, καὶ διὰ τὸν ἀπαραίτητον προσδιορισμὸν τῆς χρονικῆς διάρκειας τῆς διδασκαλίας τῶν. Ἐπὶ πλέον, τὰ φροντιστήρια τυγχάνουν νόμιμον παντελῶς ἀνεπαρκῆ παρὰ τῆς ἀρμόδιος ὑπηρεσίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐπιτελούμενην δι-

δασκαλίαν καὶ τὰ ἐπιτυγχανόμενα ἀποτελέσματα. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ μορφῆς διδασκαλίας ἐμδρωδούς, τελείως ἀκαθορίστου καὶ συντόμου μάλλον διαρκείας, μεγίστης προχαιρότητος καὶ πραγματικὰ ἀσυδότητος. Ὁ κάθε φροντιστῆς δικάζει κατὰ τὸν νόμον νὰ διδάσκη, ὅτι θέλει καὶ ὅπως θέλει. Ἐξ ἄλλου, καὶ κατ' αὐτὸν τοῦτον ἀκόμη τὸν ἀπρηχαιωμένον καὶ ἐλλιπέστατον Α.Ν. 2545 τοῦ 1940, ἡ φροντιστηριακὴ διδασκαλία ἀφορᾷ γενικῶς εἰς «συμπλήρωσιν καὶ ἐμπέδωσιν γνώσεως» (δηλαδὴ: εἰς συμπληρωματικὴν ἢ προπαρασκευαστικὴν διδασκαλίαν), καὶ ΟΥΧΙ εἰς διδασκαλίαν ἐξ ὕπαρχῆς, αὐτὸς ἐλθὴ καὶ ὀλοκληρωμένην, ὅπως ἐκείνη πού χρειάζεται ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῶν ξένων γλωσσῶν. Τέλος, διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς εἰκόνας, σημειωτέον καὶ τοῦτο: ὅτι αἱ ἄδεια φροντιστηρίων ξένων γλωσσῶν χορηγοῦνται συνηθέστατα θάσει ἀνεπαρκεστάτων τίτλων, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οὗτοι οἱ χορηγῆσαντες ξένοι ὀργανισμοὶ χαρακτηρίζουν ὅχι ἀπλῶς ὡς ἀνεπαρκεῖς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἈΣΧΕΤΟΥΣ πρὸς τὴν διδασκαλίαν ἱκανότητά!

Πῶς ἀντιμετωπίσθη τὸ θέμα μεταπολεμικῶς

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΕΣ τὴν ἐπιτακτικὴν, ἐπιγούσαν καὶ εὐρυτάτην ἀνάγκην ἐκμαθήσεως ξένων γλωσσῶν διὰ λόγους ἐπιστημονικούς, ἐμπορικούς, τουριστικούς, μεταναστευτικούς καὶ ἄλλους, λίαν οὐσιώδεις διὰ τὴν μεταπολεμικὴν ἀνάστασιν τῆς χώρας, καὶ εὐρεθέντες ἐνώπιον τῆς ἐλλιπεστάτης καὶ ἀναχρονιστικῆς νομοθεσίας τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως (τοῦ 1940), ΟΛΟΙ οἱ κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἀρμόδιοι ὑπουργοί, κ.κ. Μακκάς, Παπαληγούρας, Γεροκωστόπουλος, Βογιατζῆς, Στράτος, Κασσιμάτης — ὄχιτινες θεδαίως ΠΑΡ' ΟΥΔΕΝΟΣ δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶν σήμερον συλ-

λήθδην ὡς ἄδαις περὶ τὰ ἐκπαιδευτικά, οὔτε ὡς ἀγνοήσαντες καὶ παραδιδάσαντες ἐπὶ ὀλοκλήρῳ δεκαπενταετίαν τοὺς νόμους, οὔτε τέλος ὡς ὀρμηθέντες ἐκ προσωπικῶν ἐλατηρίων — ὅχι μόνον ΕΝΕΚΡΙΝΑΝ, ἀλλὰ καὶ ΥΠΕΒΟΗΘΗΣΑΝ ὀλοφύχως διὰ σεῖρας βλής ὑπουργικῶν ἀποφάσεων τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν μεγάλων καὶ ἀρτίως ὀργανωμένων ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτικῶν ὀργανισμῶν (ἰνστιτούτων) ξένων γλωσσῶν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν παρὰ τὴν αὐτῶν κατ' ἑλληνικὴν τὴν Ἑλλάδα, θάσει τῆς περισσότερον συγχρονησμένης καὶ περισσότερον

άνταποκρινομένης εις τὰς σημερινάς ανάγκας νομοθεσίας τῆς Ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως (ταχύρρυθμος διδασκαλία ξένων γλωσσῶν με πρακτικὴν κατεύθυνσιν δι' ἐπαγγελματικούς κυρίως σκοπούς — ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμός).

ΔΕΝ ΕΝΗΡΓΗΣΑΝ ὅμως ΜΟΝΟΙ, ΟΥΤΕ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΣ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διδασκαλίας τῶν ξένων γλωσσῶν ὅλοι οἱ ὡς ἄνω ἀρμόδιοι ὑπουργοί. Τούναντιον, εἰς ἐνίσχυσιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀκολουθηθείσης ἐν προκειμένῳ ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς ἤλθον:

1ον. Τὸ Συμβούλιον Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσως, ὅπερ δι' ἄλλεπαλλήλων Πράξεών του (ὑπ' ἀριθ. 80) 27.2.1951, 82) - 18.6.1951, 86) 29.8.1951) ΕΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΝ ΟΜΟΦΩΝΩΣ «ὅπερ τῆς λειτουργίας τῶν σχολῶν Ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ παραρτημάτων αὐτῶν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος».

2ον. Ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία, ἣτις ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνίᾳ τῆς τότε Συμπολιτεύσεως καὶ Ἀντιπολιτεύσεως, ἐζήτησεν ἐπιμόνως καὶ ἐνέκρινε τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν (ἔρα Ἐπίσημα Πρακτικὰ Βουλῆς, συνεδρίασις ΟΗ', 16.7.1959, σελ. 6 καὶ 7).

3ον. Τὸ Ν. Διάταγμα 3971) 1959 «περὶ Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως, ὅπερ ρητῶς προβλέπει σχολὰς ξένων γλωσσῶν (ἄρθρ. 26).

4ον. Τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 227) 1961 σαφῶς καὶ ἐμπεριστατικῶς γνωμοδοτήσεως αὐτοῦ, ἀπεφάνθη κατηγορηματικῶς καὶ πέραν πάσης στρεψοδίκου καὶ καθυστέρημένης ἀμφισβήτησεως ὅτι:

«Ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἢ τοιαύτη μορφή τῶν ὑπὸ ἰδιωτῶν ἰδρυόμενων ἐπαγγελματικῶν σχολῶν καὶ ἡ ΝΟΜΟΤΤΗΟΣ λειτουργία των

Μία παρένθεσις : Οἱ λόγοι τῆς περιπλοκῆς

ΔΙΑ ΝΑ ΔΤΝΗΘΗ ὁ ἀναγνώστης ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ τὴν ἐπακολουθήσαντα παράδοξον ἐξέλιξιν τοῦ θέματος, παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἀνοίξωμεν ἐνταῦθα μίαν παρένθεσιν, καὶ νὰ μνημονώσωμεν ὁ ὅτι, ἀνεξάρτητα μὲν τύποις ἀπὸ τὸ θέμα τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐπηρέασαν ἐξαιρετικὰ τὸ ζήτημα, τὸ περὶ ἐπέξεως, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὸ θλιβερὸν πράγματι σημεῖον ὅπου εὐρίσκεται σήμερον:

Πρῶτον· ἡ ἰδρυσις σχολῶν ξένων γλωσσῶν με ἀρτίαν δὴ δὴ ὄντων φυσικῶν ἦτο νὰ θίξη τὰ στενά ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα ὀριζόμενων ἰδιοκτητῶν φροντιστηρίων ξένων γλωσσῶν, τῶν ὁποίων οἱ σπουδασταὶ ἐγκατέλειψαν τὰ φροντιστήρια διὰ νὰ μεταγραφῶν εἰς τὰς ἀρτίωτερον λειτουργούσας σχολὰς ξένων γλωσσῶν. Οἱ κ.κ. ἰδιοκτῆται οὗτοι φροντιστηρίων (ἐλάχιστοι τὸν ἀριθμὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὀλότητα τῶν φιλοτίμως ἐργαζομένων συναδέλφων των, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς 1000 καὶ πλέον ἐκπαιδευτικούς τοὺς διδάσκοντας εἰς τὰς σχολὰς ξένων γλωσσῶν), ἀντὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν τοιαύτην φυσικὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων διὰ τῆς καλύτερας ὁργανώσεως τῶν

με σκοπὸν τὴν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει διδασκαλίαν ξένων γλωσσῶν, ἄτε τοῦ σκοποῦ τούτου ἀποβλέποντες εἰς τὴν κατάρτισιν σπουδαστῶν διὰ τὴν ἐλευθέραν χορῆσιν ξένων γλωσσῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἄσκησιν συναφοῦς ἐπαγγέλματος (διερμηνεύς, μεταφραστὴς καὶ πλείστα ἄλλα), ὅσον ἐδημιούργηθη ἐκ τῆς ὀσμῆς ἐξελίξεως τῶν ὄρων ζωῆς. Ἡ δὲ διὰ τῶν ἐπιχρῶμενων κανονισμῶν ὁργάνωσις τῶν σχολῶν τούτων... καὶ ἡ λειτουργία διὰ παραρτημάτων, δίδει εἰς ταύτας τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν πλῆρη μορφὴν ὁργανωμένων σχολείων, ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΥΠΟΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΞΕΝΩΝ ΤΟΙΟΥΤΩΝ, μορφὴν ΟΥΔΑΜΩΣ προσεταροξομένην εἰς τὰ κοινὰ φροντιστηριακά α... Κατὰ ταῦτα, ἐπαγγελματικαὶ σχολαὶ ξένων γλωσσῶν θὰ ἐξακολουθήσουσιν ἰδρυόμεναι καὶ λειτουργοῦσαι ὡς προβλέπουν αἱ προαναφερθεῖσαι διατάξεις, μὲν ἄρτι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3973/1959 προβλεπομένων διατάγμάτων, δι' ὧν εἶναι δυνατόν νὰ ρυθμισθοῦν ἄλλως τὰ τῶν σχολῶν τούτων.»

Ἡ ὡς ἄνω γνωμοδότησις ἐγένετο ΑΠΟΔΕΚΤΗ ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Χριστ. Στράτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 118029) 1961 ἀποφάσεώς του. Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν γνωμοδότησιν ταύτην, ὁ διαδεχθεὶς τὸν κ. Στράτον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας κ. Γρηγ. Κασιμάτης συνέστησε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 136113) 1962 ἀποφάσεώς του εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἣτις, κατόπιν ἐξαμήνου συντόνου ἐργασίας, κατήρτισε καὶ ὑπέβαλεν ἀρμόδιως τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος ἄρθρου 5 τοῦ Ν. 3973) 1959 προβλεπόμενον ἐκτελεστικὸν Διάταγμα, ρυθμίζον ὀριστικῶς καὶ κατὰ τρόπον συγχρονισμένον τὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν. Λόγω ὅμως τῆς παρεμπροσθέντος κυβερνητικῆς μεταβολῆς κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1963, ὁ τότε Ὑπουργὸς Παιδείας δὲν ἐπρόλαθε νὰ δημοσιεύσῃ τὸ Διάταγμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἐνός μὲν θὰ ἔθετε ὀριστικὸν τέρμα εἰς τὴν ἐκκρεμότητα, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ἀπρόσκοπτον εἰς τὸ μέλλον λειτουργίαν καὶ ἀνάπτυξιν ἀρτίως ὀργανωμένων καὶ ἐλεγχόμενων ἐλληνικῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν, ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἐκπαίδευσως καὶ τῆς κοινωνίας.

φροντιστηρίων των καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς παρεχομένης εἰς αὐτὰ διδασκαλίας, (ἀφοῦ ἢ πρόοδος, ἢ ὁργάνωσις, ἢ τελειοποίησις, ἢ εὐγενῆς αἰμίλλια, ἀποτελοῦν προϋπόθεσιν ἐπιδωσῶς κάθε ὀργανισμοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ ἢ ἄλλου, τοῦλάχιστον εἰς τὸ κοινωνικὸν σύστημα ἀποὸ ἀκολουθητὴ ἢ Ἐλλάδος), ἐθεώρησαν ἀντιθέτως ἀπλούστερον, ἀκοπώτερον καὶ συμφερότερον νὰ ἐπιδώσουσιν τὸν... ἀναγκαστικὸν ὑποβιβασμὸν τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀνταγωνιζομένων αὐτοῦσιν σχολῶν εἰς ἀνοργάνωτα καὶ ἀνεξέλεγκτα φροντιστήρια ὡς τὰ ἰδικά των (μιμούμενοι εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα τῆς κολωθῆς ἀλώπεκος τοῦ Αἰσωπεῖου μύθου). Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἤλπιζον νὰ ἐπιτύχουν ταυτοχρόνως καὶ ἕνα δεύτερον σκοπὸν: τὴν διάλυσιν τῶν μεγάλων ἐλληνικῶν ἐκπαιδευτικῶν ὀργανισμῶν ξένων γλωσσῶν, διὰ τῆς ἀπομάτου καταργήσεως τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, μετὰ τὴν «εὐφυῆ» αἰτιολογίαν ὅτι ὁ (ἄσχετος πρὸς τὰς σχολὰς) Νόμος 2545 (τοῦ...1940) δὲν ἐπιτρέπει («Ἀκουσον, ἄκουσον!») τὴν λειτουργίαν περισσοτέρων τοῦ ἐνὸς φροντιστηρίου ὑπὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ ὑπὸ ἓν ὀργανισμόν! Ἐφεραν δὲ

ὡς προηγούμενον τῆς τοιαύτης ἀντικοινωνικῆς καὶ ἀνθεθνικῆς ἀξιώσεώς των τὸ παράδειγμα τῶν... φαρμακείων καὶ τῶν ταξί!

Δεύτερον· ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, αἱ σχολαὶ ξένων γλωσσῶν ἰδρῦθησαν μεταπολεμικῶς βάσει τῆς πλέον συγχρονισμένης καὶ πλέον φιλελευθέρως νομοθεσίας τῆς Ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως καὶ ὑπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ὑπηρεσίας Γεν. Διευθύνσεως Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσως, ὑπαγομένης τότε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθν. Οἰκονομίας - Βιομηχανίας. Τὸ γεγονός τοῦτο εἶχε δυσραστήσει τὴν ὑπηρεσίαν Μέσης Ἰδιωτ. Ἐκπαίδευσως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἣτις προφανῶς ἐθεώρει τὰς ξένας γλώσσας ὡς ἀποκλειστικὸν ἀπελοχώροφόν της. Ἐδημιουργήθη ἐκ τούτου, ὑπὸ διαφόρους δικαιολογίας καλυπτόμενος, μακρὸς ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν δύο ὑπηρεσιῶν, ὅστις συνεχίσθη καὶ ἐπετάθη μετὰ τὴν συνύπαρξιν ἀμφοτέρων τῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Τὸ ἀνταγωνισμὸν τοῦτον διεπίστωσεν ἐπισήμως καὶ ἡ διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῆς 19.11.1962 συσταθεῖσα εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τοῦ θέματος, τονίζουσα αὐτολεξεί εἰς τὸ ἀρμόδιως ὑποβληθέν πόρισμά της (ὑπὸ ἀριθ. πρωτ. 73.322/6.7.1963) ὅτι εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατὰ τὸ παρελθὸν σύγχυσιν καὶ καθυστέρησιν εἰς τὸ θέμα τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν «ΣΤΝΕΤΕΛΕΞΕ ΤΑ ΜΕΓΙΣΤΑ Ο ΛΑΝΘΑΝΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΕ ΤΩΝ ΤΙΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΤΠΟΥΡΓΕΙΟΥ».

Πρόσφατον δείγμα τοῦ ἀμελιχτῶς συνεχιζομένου ἐνδοῦ-πηρεσιακοῦ ἀλληλοσαραγμοῦ, ὁ ὅτινος θύματα γίνονται αἱ σχολαὶ ξένων γλωσσῶν καὶ μαζὶ με αὐτὰς καὶ ὅλη ἡ ξενόγλωσσος ἐκπαίδευσις, μὰς παρέχει σχετικὴ ἔκθεσις ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατίας. Εἰς αὐτήν, ἡ Διεύθυνσις Ἰδιωτ. Ἐκπαίδευσως καταγγέλλει τὴν Διεύθυνσιν Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ ὅτι ὡς «ἀναρμόδιος» εἰς τὸ θέμα «ΕΠΕΦΕΡΕΝ ἔτι μεγαλύτεραν

Ἡ σημερινὴ ἐξέλιξις

ΚΑΤΟΠΙΝ τῆς ἐκ τῶν ἐκλογῶν ἐπελοήσεως μεταβολῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τὸ μὲν ἐπὶ τῆς προηγούμενης πολιτικῆς Κυβερνήσεως καταρτίσθην πρὸς τῆς ἐπὶ τούτῳ συσταθείσης εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ρυθμιστικὸν Διάταγμα, ὅπερ ἀνεγνώριζε τὸ νόμιμον τῆς λειτουργίας τῶν Ἐπαγγελματικῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν καὶ ἐρρῶθιζε αὐτὴν κατὰ τρόπον συγχρονισμένον, ἠγνοήθη πλήρως. Ἀντιθέτως, ἡ ἐπὶ τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν ἀρμοδιότης μετεβιβάσθη ὅλως ἀπρόοπτος καὶ ἐσπευσμένως — πρὸς τὸν γόμον καὶ πρὸς τὴν σχετικὴν γνῶμην ὁδοῦ τῆς τῶν Νομικῶν Συμβουλίων τοῦ Κράτους — εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Μέσης Ἰδιωτ. Ἐκπαίδευσως, τῆς ὁποίας ἦσαν ἐκ τῶν προτέρων γνωσταὶ αἱ ἀπόψεις κατὰ τῆς λειτουργίας τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν καὶ ὑπὲρ τῶν φροντιστηρίων, καὶ λόγῳ τοῦ ἐπισήμως ὡς ἄνω διαπιστωθέντος «λαθάνοντος ὑπηρεσιακοῦ ἀνταγωνισμοῦ», ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐν λόγῳ ὑπηρεσία λειτουργεῖ ἐν ἔτει 1964 βάσει τοῦ Α.Ν. 2545 τοῦ 1940, ὁ δὲ νόμος οὗτος οὐδὲν προβλέπει περὶ σχολῶν ξένων γλωσσῶν καὶ γνωρίζει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον φροντιστήρια, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη.

Ἡ τοιαύτη ἀθῶα κατ' ἐπιφάνειαν ὑπηρεσιακὴ μεταβολὴ ἀπετέλει σαφῆς προοίμιον τοῦ μελετωμένου ἀναγκαστικοῦ ὑποβιβασμοῦ

σύγχισιν (sic) καὶ ἀνωμαλίαν» εἰς αὐτὸ, ὅτι ἐπὶ τῆς Ἐκπαίδευσως καὶ Συντονισμοῦ... ἐξηκολούθησε... χωρὶς κἄν νὰ ἐνδιαφερόθῃ νὰ ἐλέγξῃ ἔστω καὶ ἅπαξ τὰς σχολὰς ξένων γλωσσῶν, ὅτι εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 5670/60 βούλευμα τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν «γίνεται ρητὴ μνεία τῆς ἐπικρατικοῦσιν εἰς τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῶν Ὑπουργείων Παιδείας καὶ Βιομηχανίας συγχίσεως καὶ παρεορμηνείας τῶν σχετικῶν διατάξεων», ὅτι εἶναι «τοῦλάχιστον (;) ἀπορίας ἄξιον πῶς ἡ Ἐκπαίδευσως καὶ Συντονισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου ἐξήκολούθησεν ἐν τῇ ἐπισημῇ, καὶ τέλος ὅτι «ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ» (δηλ. ἡ Διεύθυνσις Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ ἀφ' ἐνός, καὶ αἱ... ἰδιωτικαὶ σχολαὶ ξένων γλωσσῶν, ἀφ' ἑτέρου!) «ἐπικαλοῦνται ὡς μόνον σάνδα ΣΩΤΗΡΙΑΣ τὴν ὑπ' ἀρ. 227/1961 γνωμότεσιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους!»

Δὲν γνωρίζει κανεὶς τί νὰ πρωτοθαυμάσῃ εἰς τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο: τὴν ἀμετρον ἐμπάθειαν πρὸς τὴν συνάδελφον ὑπηρεσίαν, τὴν ἀνακρίβειαν τῶν καταγγελομένων, τὴν ἀνεπίτρεπτον καὶ πολλὰ δυναμένην νὰ ὑποδηλώσῃ σύνδεσιν δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ὡς ἐπιδιωκῶσιν «ἀμφοτέρων» σωματῶν ἰδιωτῶν ἀπὸ ἄγνωστον κίνδυνον! Καὶ τέλος, τὴν δυσκόλως ἀποκρυπτομένην περιφρόνησιν πρὸς τὴν «ΜΟΝΗΝ» γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, τὴν ὁποῖαν προφανῶς ἡ Διεύθυνσις Ἰδιωτικῆς Ἐκπαίδευσως δὲν θεωρεῖ ἀρκετὴν!

Συνέπεσαν πάντως ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν κατὰ τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν ἀντίθεσιν, καίτοι ἐκτελείως διαφοροτικῶν λόγων ὁμοίως, αἱ ἐπιδιώξεις τῶν κ.κ. ἰδιοκτητῶν φροντιστηρίων ξένων γλωσσῶν ἀφ' ἐνός, καὶ αἱ ἀπόψεις ἀφ' ἑτέρου τῆς προοίσιταμένης τῶν φροντιστηρίων ὑπηρεσίας Μέσης Ἰδιωτ. Ἐκπαίδευσως.

τῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν εἰς φροντιστήρια, καὶ προεξόφει τὴν ἐν συνεχείᾳ καμσουφλαρισμένην διὰ τοῦ τρόπου τούτου προσπάθειαν «διαλύσεως τῶν μεγάλων ἐλληνικῶν ὀργανισμῶν ξένων γλωσσῶν, ἐφ' ὅσον αἱ περὶ φροντιστηρίων διατάξεις ὀχι μόνον δὲν προβλέπουν τὴν ὑπαρξίν παραρτημάτων, ἀλλ' οὔτε κἄν ἐπιτρέπουν τὴν ἀνάπτυξιν ἐνός φροντιστηρίου εἰς δεύτερον οἶκον, καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ σπουδασταὶ τοῦ δὲν χωροῦν εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κατεχόμενον κτίριον!

Πράγματι ἡ ἐν λόγῳ ὑπηρεσία, ὑπὸ γόμον διευθυντῆν, διατελέσαντα ἐπὶ μακρὸν ἔξω τῆς ὑπηρεσίας, δὲν ἤργησε νὰ «ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ» ὅτι αἱ σχολαὶ ξένων γλωσσῶν ἐλειτουργοῦν δῆθεν «φροντιστηριακῶς» (τί ἄρα γε νὰ σημαίνῃ πρὸς τὴν ὀδὸν οὗτος, ἀφοῦ ὁ νόμος ΟΥΔΕΝ καθορίζει περὶ τῆς λειτουργίας τῶν φροντιστηρίων, καὶ συνεπῶς ἡ πρὸς αὐτὰ σύγκρισις τῶν σχολῶν γίνεται με ὀυσιαστικῶς ΑΝΥΠΑΡΚΤΟΝ τὸ δεύτερον σκέλος τῆς συγκρίσεως; Εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ, ὅτι ἀκριβῶς λόγῳ τῆς μὴ ὑπάρξεως οἰουδήποτε σχετικοῦ ἐν τῷ νόμῳ καθορισμοῦ, ὄφισανται εἰς τὴν πραγματικότητα τὸ σωματῶν τρόποι λειτουργίας φροντιστηρίων, ὅσα εἶναι καὶ τὰ λειτουργοῦντα φροντιστήρια).

Ἡ καθυστερημένη αὕτη καὶ ἀόριστος «ἀνακάλυψις»

περί «φροντιστηριακής» δήθεν λειτουργίας τῶν σχολῶν, τυχόν ἀ λ η θ ε ὄ σ ο υ σ α, θὰ ἐσθίμηνε κατ' οὐσίαν ὅτι: α) ὅλοι οἱ ἐπὶ δ ε κ α π ε ν τ α ε τ ῖ α ν διατελέσαντες ἀριμόδιοι ὑπουργοί, τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὰ μέλη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, εἴτε «δὲν ἤξεραν τί ἔκαναν», εἴτε ἐξηπατήθησαν ἅπαντες παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων σχολῶν, εἴτε τέλος ἐν γνώσει ὑπέθαλψαν τὴν παράνομον αὐτῶν λειτουργίαν συστηματικῶς καὶ κατὰ συνέχειαν β) ὅτι ὁ κατὰ τὸ 1959 ψηφισθεὶς Ν. 3971 (περὶ Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως), ρητῶς προβλέπων ἐν ἀρθρ. 26 «σ χ ο λ ὶ α ς ξένων γλωσσῶν», ἦτο ἔργον ἀδαῶν, τουλάχιστον ἐν προκειμένῳ, καὶ γ) ὅτι ἡ ὑπερτάτη ἐν τῷ Κράτει ἀρχή, ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐν σπανίᾳ ὁ μ ο φ ω ν ῖ α, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τότε Ἀντιπολιτεύσεως καὶ σήμερον Κυβερνήσεως, ἦτις διὰ διακεκριμένου μέλους τῆς τέως ὑπουργοῦ ἐξήτησε ἀπὸ τὸν τότε ἀριμόδιον ὑπουργὸν Παιδείας α ὕ τ ο λ ε ξ ε ῖ : «Νὰ δηλώσετε ὅτι αἱ σχολαὶ αὗται (ξένων γλωσσῶν) δὲν θιγονται καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν διεπόμεναι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καθεστῶτος» (ἐπίσημα Πρακτικὰ Βουλῆς, συνεδρίασις 16.7.1959, σελ. 7) ἐκάλυπτεν ἀπλούστατα μίαν «παρανομίαν» καί, ἐπὶ πλέον, ἐζήτει ἐπιτακτικῶς τὴν συνέχισίν τῆς!

Ἵποβιβασμός

Μὲ τὸ πτωχὸν πάντως αὐτὸ ἐπιχείρημα περί «φροντιστηριακῆς» δήθεν λειτουργίας τῶν σχολῶν (ἐπιχείρημα ἀντιεπισημονικόν, ἀόριστον, ἀνεπίδεκτον οἰασθῆποτε ἐκτιμήσεως, ἀλλὰ καὶ μ ἡ ἄ ν τ α π ο κ ρ ι ν ὀ μ ε ν ο ν ε ἰ ς τ ῆ ν π ρ α γ μ α τ ι κ ὄ τ η τ α), ἡ ὡς ἄνω ὑπηρεσία χωρεῖ ἤδη εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ προδιαγεγραμμένου σχεδίου, μὴ διστάζουσα ἀλλωστε νὰ ὁμολογήσῃ τοῦτο ἐν ἐπισήμῳ ἀπὸ 21.9.1964 ἐγγράφῳ ὅπου ἀναγνωρίζει αὐτολεξεῖ ὅτι: «ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ (sic) ἐν εὐρῇ τρόπους ὥστε αἱ ἐν λόγῳ σ χ ο λ α ἰ νὰ λειτουργήσουν ὡς φ ρ ο ν τ ι σ τ ῆ ρ ι α ξένων γλωσσῶν!» Ὅπερ εἰς τὴν ἀπλοελληνικὴν σημαίνει ὅτι προσπαθεῖ νὰ εὐρῇ τρόπους ὥστε νὰ μετατρέψῃ (= νὰ ὑποβιβάσῃ) τὰς σχολὰς εἰς φροντιστήρια (πρὸς μεγίστην, φυσικὰ, ἱκανοποίησιν τῶν κ.κ. ἰδιοκτητῶν φροντιστηρίων)!

Προσφυγὴ εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας

ΚΑΤΑ τῆς παραδόξου ταύτης ἀποφάσεως, ἦτις ὄχι μόνον πολλαπλῶς ἀντιβαίνει πρὸς τοὺς νόμους καὶ τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ καὶ εἰσάγει ἓνα πρωτοφανὲς δι' ἀστικὸν καθεστῶς σύστημα σ ο σ ι α λ ῖ σ τ ι κ ο π ο ῖ ἡ σ ε ω ς τῆς ξενογλώσσου ἐκπαιδεύσεως διὰ τῆς οὐσιαστικῆς δ η μ ε ὕ σ ε ω ς τῶν παραρτημάτων τῶν ἐλληνικῶν σχολῶν ξένων γλωσσῶν καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς παραχωρήσεώς των εἰς τοὺς εἰς αὐτὰ ἐργαζομένους καθηγητάς, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου δημιουργεῖ ἐν προκειμένῳ, ἄνευ ἔμφανους λόγου, ἓνα ἀνεξήγητον

Διάλυσις - Δήμευσις

Ἡ μεταβολὴ ὅμως δὲν πρόκειται νὰ περιορισθῇ εἰς τοῦτο καὶ μόνον: ΑἴΤΟΜΑΤΩΣ θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν (ὅ π ε ρ ἄ λ λ ω σ τ ε ἀ π ο τ ε λ ε ῖ καὶ τ ῆ ν κυρίαν ἐπιδίωξιν) τὴν διάλυσιν τῶν μεγάλων σχολικῶν ὀργανισμῶν διὰ τῆς καταργήσεως τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, διότι ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, οὔτε φυσικόν, οὔτε νομικόν πρόσωπον δύναται κατὰ τὸν ἀναχρονιστικὸν νόμον 2545 νὰ ἔχῃ πέραν τοῦ ἐ ν ὀ ς φροντιστηρίου. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν πρόθεσιν ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ τῶν μεγάλων ἐκπαιδευτικῶν ὀργανισμῶν ξένων γλωσσῶν, δὲν διστάζει νὰ ἀποκαλύψῃ σαφῶς πρόσφατος ἀπόφασις τοῦ Ἵπουργοῦ Παιδείας ὑπὸ ἡμερ. 5.10.1964, ἀπευθυνθεῖσα πρὸς τὰς σχολὰς ξένων γλωσσῶν καὶ περιλαμβάουσα σὺν ἄλλοις καὶ τὰ ἐξῆς ἀπίστευτα:

«Διὰ μεταφορὰν παλαιῶν παραρτημάτων σ α ς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί ἀνωτέρας βίαις ἢ ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἐξωστικῶν ἀποφάσεων κλπ., θὰ πρέπει νὰ ὑποβληθῶν ἡμῖν (Διεύθυνσιν Ἰδιωτ. Ἐκπαιδεύσεως) σχετικαὶ αἰτήσεις μετὰ τῶν ἀντιστοίχων δικαιολογητικῶν ὅ π ὀ τ ὶ ν μεθ' ὧν ἔχετε συμβῆθῃ κ α θ η γ η τ ὶ ν ξένων γλωσσῶν, ἵνα χορηγηθῶν Εἰς ΑἴΤΟΥΣ ΑἴΤΟΤΕΛΕΙΣ ἄδειαι ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας φ ρ ο ν τ ι σ τ ῆ ρ ῖ ω ν ξένων σχολῶν!»

Δηλαδή, διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἔρχεται τὸ Κράτος καί, ἐπωφελοῦμενον τῶν ἀναφερομένων περιπτώσεων ἀνωτέρας βίαις, ἐξώσεως κλπ., καὶ ὙΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗΝ ΤΟΥ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ, προσπαθεῖ ΝΑ ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΗ τὰς ἐλληνικὰς σχολὰς ξένων γλωσσῶν ΝΑ ΕΚΧΩΡΗΣΟΥΝ (κατ' ἀνάγκην δὲ ἄνευ οἴουδῆποτε ἀνταλλάγματος) τὰ διὰ πολυετῶν μόθων καὶ τεραστίων δαπανῶν δημιουργηθέντα ἀνὰ τὴν χώραν παραρτήματα αὐτῶν Εἰς ΤΡΙΤΟΥΣ (τοὺς εἰς τὰ παραρτήματα ἐν ὅ π α λ λ η λ ῖ κ ῆ σ χ ῆ σ ε ἰ ἐργαζομένους σήμερον καθηγητάς), εἰς τοὺς ὁποίους τὸ Ἵπουργεῖον προθυμοποιεῖται νὰ χορηγήσῃ ἀντιστοίχους ἀδείας ΑἴΤΟΤΕΛΟΥΣ φροντιστηρίου, διὰ νὰ δυνηθῶν οὔτοι νὰ κληρονομήσουν τὰ ἐν λόγῳ παραρτήματα καὶ νὰ καταστοῦν προφανῶς ἀνεξάρτητοι ἐ π ι - χ ε ῖ ρ η μ α τ ῖ α ἰ (ἐνίοτε καὶ παρὰ τὴν θέλησίν των, διότι θὰ ὑπάρξουν ἀσφαλῶς καθηγηταὶ οἵτινες δὲν θὰ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀναλάβουν εὐθύναις ἐπιχειρηματίου)!

μονοπώλιον εἰς θάρος τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑπὲρ τῶν ξένων ὀργανισμῶν, οἵτινες ΜΟΝΟΙ θὰ δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ ἔχουν ἐκπαιδευτήρια στάθμης ἀνωτέρας τῆς τοῦ φροντιστηρίου ἀλλὰ καὶ νὰ ἰδρύνουν ἀνεμποδίστως παραρτήματα αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, αἱ θιγόμεναι ἐλληνικαὶ σχολαὶ ξένων γλωσσῶν προσέφυγον εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, ἀφοῦ ἐπανειλημμένως ἀπετάθησαν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. Ἵφυπουργὸν Παιδείας, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος.

Ὁ Ο.Ο.Σ.Α. εἰσηγεῖται ἐκπαιδευτικὸν Μεσογειακὸν Περιφερειακὸν Πρόγραμμα

Κοινὴ ἐκπαιδευτικὴ ποιτικὴ τῶν Μεσογειακῶν κρατῶν

ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ἐπιστημονικοῦ καὶ Τεχνικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ὄργανισμοῦ Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ἀναπτύξεως ἐνέκρινε τὰ συμπεράσματα ἐνὸς προγράμματος μελετῶν, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἐπὶ μίαν διετίαν καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ ὀδηγήσουν εἰς θαθεῖας μεταβολὰς καὶ εἰς μεγάλην διεύρυνσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν διαρθρώσεων εἰς ἑξ Μεσογειακὰς χώρας.

Τὰ στοιχεῖα τῶν ἐν λόγῳ ἐρευνῶν καὶ αἱ ὑποδείξεις διὰ μίαν νέαν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν εἰς τὰς ἀνωτέρω χώρας, περιλαμβάνονται εἰς καταρτισθείσας ἐκθέσεις ἀπὸ ἐθνικὰς ὀμάδας εἰδικῶν διὰ τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Πορτογαλίαν, τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Τὸ πρόγραμμα ἐρευνῶν, τὸ ὁποῖον καλεῖται Μεσογειακὸν Περιφερειακὸν Πρόγραμμα, χρηματοδοτεῖται τόσον ὑπὸ τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ἑξ Μεσογειακῶν χωρῶν.

Ἡ πρωτοτυπία τῶν ἀνωτέρω ἐκθέσεων συνίσταται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι συνδέουν κατ' ἄμεσον τρόπον, τὰ μέσα ἐκπαιδεύσεως μετὰ τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν τῶν ἑξ χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἤδη τελοῦν ὑπὸ ἐπιταχυνομένην ἀνάπτυξιν.

Διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῶν ἐκθέσεων, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιστημονικοῦ καὶ Τεχνικοῦ Προσωπικοῦ ἐπεράτωσε τὴν πρώτην φάσιν τοῦ σχεδίου. Ἡ δευτέρα φάσις, ἡ ὁποία ἤρχισεν ἀφορᾷ τὴν ἐκ μέρους τῶν ἐθνικῶν ὀμάδων τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. συμπαραστάσιν τῶν ἐνδιαφερομένων κυβερνήσεων ὅπως μετατρέψουν τὰ συμπεράσματα καὶ τὰς ὑποδείξεις εἰς προγράμματα δράσεως.

Πέραν αὐτοῦ, χάρις εἰς μίαν δωρεὰν 400.000 δολ-

λαρίων τῆς Ἐταιρείας Φόρντ πρὸς τὸν Ο.Ο.Σ.Α., ὁ Ὄργανισμὸς μελετᾷ τὴν ἐφαρμογὴν παρομοίων μέτρων καὶ εἰς ἐτέρας ἐν ἀναπτύξει χώρας, ἰδίᾳ εἰς Λατινικὴν Ἀμερικὴν, τὴν τεχνικὴν ἐρευνᾶν τῶν ὁποίων προβλέπει τὸ Μεσογειακὸν Περιφερειακὸν Σχέδιον.

ΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ περιγράφουν κυρίως τὰς ἀνάγκας τῆς βασικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν καταρτισθέντων εἰς ἐκάστην τῶν χωρῶν τοῦ Μεσογειακοῦ Περιφερειακοῦ Σχεδίου προγραμμάτων ἀναπτύξεως. Συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω προγράμματα, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Πορτογαλία προβλέπουν ἐτησίαν αὐξήσιν τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος των κατὰ 5%, ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ἰσπανία κατὰ 6% καὶ ἡ Τουρκία κατὰ 7%.

Βασιζόμενοι εἰς τὰς στατιστικὰς καὶ εἰς τὰ ἀποτελέσματα ἐγχωρίων διαθεσίμων ἐρευνῶν εἰς τὰς ἑξ χώρας, αἱ ἐθνικαὶ ὀμάδες αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν οἰκονομολόγους, ἐκπαιδευτικούς καὶ κοινωνιολόγους, κατήρτισαν μακροπροθέτους προβλέψεις τῶν ἀναγκῶν εἰς τὸν τομέα τῶν ἐργατικῶν χειρῶν, τὴν ἐπαγγελματικὴν διάρθρωσιν τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν.

Αἱ ἐν λόγῳ προβλέψεις ἐμελετήθησαν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ποσοτικὰς καὶ ποιοτικὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας, ποῦ ἀπαιτεῖ ἡ πραγματοποίησις τῶν καταρτισθέντων προγραμμάτων.

Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο ἡ κριτικὴ ἐκτίμησις τῶν ἐφαρμοζομένων ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων ὡς καὶ αὐτῶν τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ἀπαραίτητα μελλοντικῶς διὰ νὰ ἐξα-

σφαλισθή ή διαρκής επιμόρφωσις του ειδικευμένου προσωπικού. Οι αντικειμενικοί στόχοι του προγράμματος καθωρίσθησαν με βάση το έτος 1975.

Οι βασικότεροι εκ των ανωτέρω στόχων έχουν ως ακολούθως:

Προβλέψεις δια την αύξησιν των αναγκών εις τους διαφόρους τομείς της απασχολήσεως κατά το 1975: Δια την ζώνην του Μεσογειακού Περιφερειακού Σχεδίου αι απασχολήσεις της «άνωτέρας κατηγορίας» θα πρέπει να αυξηθούν από 1,5%, εις 3,1%. Εις την εν λόγω κατηγορίαν περιλαμβάνονται κυρίως οι διευθυνταί, διοικητικοί υπάλληλοι, ιατροί, καθηγηταί, καλλιτέχναι, οι μηχανικοί και οι διπλωματούχοι διαφόρων επιστημών. Δια το προσωπικόν «μέσου επιπέδου», αι ανάγκαι κατά το 1975 θ' ανέρχονται εις 3,5%, έναντι 1,4% του έτους 1960. Εις την κατηγορίαν ταύτην περιλαμβάνονται οι τεχνικοί και οι διάφοροι ειδικοί: ραδιοφώνου, τηλεπικοινωνιών, κλωστούφαντουργίας, βιομηχανικού σχεδίου, δασοπονίας κλπ.

Η μεγαλύτερα ζήτησις θα παρατηρηθῆ εις το προσωπικόν «κατωτέρου επιπέδου», ἤτοι εις ειδικευμένους εργάτας. Η ζήτησις ανεvidικεύτων εργατών ως και εργατών δια την γεωργίαν θα εμφανίση σχετικὴν κάμψιν εις τὰς ἐξ χωράς.

Δια να ανταποκριθῶν εις την νέαν ζήτησιν ειδικευμένων εργατών, τὰ εκπαιδευτικά συστήματα θα πρέπει να αναπτυχθῶν κατά τρόπον δυνάμενον να προσελκύση περισσότερους φοιτητάς, εξασφαλίζοντα δὲ ταυτοχρόνως και τους απαραίτητους καθηγητάς.

Όθεν προβάλλει ἄμεσος ἢ ἀνάγκη ἀνεγέρσεως περισσότερων και καλύτερων διωργανωμένων σχολῶν. Θα πρέπει να τοισθῆ ἢ σημάσια των θετικῶν ἐπιστημονικῶν σπουδῶν και να ἀντιστραφῆ ἢ κατάστασις του 1960, περίοδος κατά την ὁποίαν εις τὰς ἐξ χωράς 31.000 φοιτηταί ἦσαν σπουδασταί γραμμμάτων και ἀνθρωπιστικῶν ἐπιστημῶν, 6.100 ἱατρικῆς, και μόνον 18.000 ἦσαν σπουδασταί θετικῶν ἐπιστημῶν.

Εις τὸ σύνολον τῶν ἐξ χωρῶν τὸ ποσοστὸν φοιτήσεως εις σχολεῖα ἀπὸ 82,7% θὰ πρέπει να ἀνέλθῃ εις 99% τὸ 1975, δια την κατωτέραν ἐκπαίδευσιν (6—14 ἐτῶν). Δια την μέσῃν ἐκπαίδευσιν (15—19 ἐτῶν) προβλέπεται ἀύξισις κατά 22,3%, ἤτοι ἀπὸ 28,8% εις 51,1%. Δια την ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν τὸ ποσοστὸν ἀπὸ 3,9% προβλέπεται ὅτι θὰ ἀνέλθῃ εις 5,9%.

Δια τὸ σύνολον τῶν παρακολουθούτων μαθήματα μέσης ἐκπαίδευσεως, οἱ νέοι οἱ ἀσχολούμενοι με τεχνικὰς και ἐπιστημονικὰς μελέτας θὰ πρέπει — τὸ ἔτος 1975 — να ἀντιπροσωπεύουν ποσοστὸν 31,4% έναντι 18,1% τοῦ ἔτους 1960. Εις την ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἀπὸ 31,5% τὸ 1960 θὰ ἀνέλθῃ εις 39,1% τὸ ἔτος 1975.

Η προβλεπομένη ἀύξισις τῶν καθηγητῶν θὰ δημιουργήσῃ και βελτίωσιν της ἀναλογίας μαθητῶν-καθηγητῶν. Τὸ ἔτος 1960 ἀνελόγουν 20 μαθηταί πρὸς 1 καθηγητήν. Τὸ ἔτος 1975 ἢ σχέσις αὐτῆ δέον να κατέλθῃ εις 18 μαθητάς κατά καθηγητήν.

Εις την ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν ὁ ἀριθμὸς τῶν διπλωματούχων ἀνὰ 1.000 ἐνεργὰ ἄτομα ἀπὸ 1,5% θὰ ἀνέλθῃ εις 3,1 συμπεριλαμβανομένης και της Γιουγκοσλαβίας. Μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν της Γιουγκοσλα-

βίας τὰ ποσοστὰ εἶναι 0,9 και 2,2 ἀντιστοίχως.

Αἱ ἐθνικαὶ ὀμάδες ἐξετίμησαν τὰς δαπάνας κεφαλαίου (κτίρια - ἐξοπλισμὸς) και τὰς τρεχούσας δαπάνας (κυρίως ἀποδοχαὶ καθηγητῶν) εις ποσοστὸν τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος. Αἱ ἐν λόγω δαπάναι, εις πλείστας τῶν περιπτώσεων, δέον να διπλασιασθῶν.

Τέλος, ἐκάστη τῶν ἀνωτέρω χωρῶν θὰ πρέπει να μεταβάλῃ την οἰκονομικήν της διάρθρωσιν, ἢ ὁποία μέχρι τοῦδε βασίζεται εις την γεωργικὴν οἰκονομίαν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου εις εἰδικὸς τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. ἐδήλωσεν ὅτι «μόνον ἐφ' ὅσον αἱ ἐξ χωραὶ δυναθῶν να ἀναπτύξουν την ἐκπαίδευσιν τοῦ πληθυσμοῦ των βάσει τῶν ὑπὸ τῶν ἐξ ἐκθέσεων προβλεπομένων μέτρων, θὰ ἤμπορῶν να ἰσχυρίζωνται ὅτι ἐπῆλθε π λ ἢ ρ η ε μ ε τ α β ο λ ἢ ε ἰ ε τ ἢ γ κ ο ἰ ν ω ν ἰ κ ἢ γ τ ω ν δ ἰ ἄ ρ θ ρ ω σ ἰ ν».

ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1965

ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ Ο.Ο.Σ.Α. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΕΛΛΑΣ θὰ λάβῃ κατά τὸ 1965 τὴν μεγαλύτεραν τεχνικὴν βοήθειαν ἀπὸ ὅλας τὰς χωράς - μέλη τοῦ Ὁργανισμοῦ Οἰκονομικῆς Συνεργασίας και Ἀναπτύξεως. Τοῦτο προκύπτει ἀπὸ πληροφορίας ἐκ Παρισίων, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας ἐπὶ συνολικοῦ ἔθνους βοήθειαι ἐξ 7.750.000 γαλλικῶν φράγκων, ἢ Ἑλλάς λαμβάνει 2.171.000 φράγκα, ἢ Τουρκία 1.940.000, ἢ Γιουγκοσλαβία 1.167.000, ἢ Ἰαπωνία 1.084.000, ἢ Πορτογαλία 714.000 και ἢ Ἰσλανδία 265.000.

Η τεχνικὴ βοήθεια τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὑπερβαίνει συνολικῶς τὰ 2.500.000 γαλλικὰ φράγκα, ἐὰν συνυπολογισθῆ ἢ συνδρομὴ τοῦ Ὁργανισμοῦ εις τὴν ἐκτέλεσιν ἐρευνῶν δια τὴν ἀνάπτυξιν της ἐρεῦνης και τεχνολογίας και συνέχισιν τοῦ Μεσογειακοῦ σχεδίου και τοῦ κόστους τῶν σχολικῶν κτιρίων. Εἰδικότερον, γίνεται πρόβλεψις δια τὴν παροχὴν τεχνικῆς βοήθειαι εις ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ Ἰδρυσιν Πανεπιστήμιον Πατρῶν, ὅς και εις τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν και Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, δια τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ παρὰ τὴν Σχολὴν αὐτὴν λειτουργούντος Ἰνστιτούτου Διοικήσεως τῶν Ἐπιχειρήσεων. Εἰς τὸν τομέα ἐπίσης της ἐκπαίδευσεως θὰ διεξαχθῶν, ἐν συνεργασίᾳ με τὸν Ο.Ο.Σ.Α., ὀρισμένα ἐρευναι εις ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ κόστος τῶν σχολικῶν κτιρίων, τὸν τύπον και τὸν τρόπον της ἰδρύσεως τούτων, ὅς και τὴν δυνατότητα χρησιμοποίησεως ἐπιτοπίων ὕλικῶν κλπ., θέματα τὰ ὁποία ἱεπιδροῦν ἀμέσως ἐπὶ τοῦ κόστους τῶν κατασκευῶν. Συναφῆς πρὸς τὸν τομέα της ἐκπαίδευσεως εἶναι τὸ σχέδιον ἐπαναπατριμοῦ τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, τὸ ὁποῖον ἤρχισε πραγματοποιούμενον ἐντὸς τοῦ ἔτους 1964 και τὸ ὁποῖον θὰ συνεχισθῆ δια τὸ ἔτος 1965. Εἰδικότερον, προβλέπεται ἢ δυνατότης ἐπαναπατριμοῦ Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, της ἀμοιβῆς τούτων, κατά τὸν χρόνον της παραμονῆς των ἐν Ἑλλάδι καταβαλλομένης κατά 50% ὑπὸ της Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως και κατά 50% ὑπὸ τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπαρχὴν γενικωτέρας προσπαθειαι πρὸς ἐπαναπατριμὸν τοῦ, κατά τὸ δυνατόν, μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, οἱ ὁποῖοι ἔχουν εἰδικότητα, αἰτινες εἴτε δὲν ὑπάρχουν, εἴτε σπανίζουν εις τὴν Ἑλλάδα. Δια τὸ ἔτος 1965 προβλέπεται ἐπίσης ἢ συνέχισις της διεξαγομένης ἤδη μελέτης πρὸς προώθησιν της ἐρεῦνης και της τεχνολογίας εις τὴν Χώραν.

ΣΤΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΤΣΙΣ

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Ἐπὶ τοῦ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

τ. Μέλους τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐκπαιδευτικοῦ Προγραμματισμοῦ

Γ' — ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

Η ΕΙΣ ΗΝΤΕ στάδια κατάταξις της σχολικῆς ἐξελίξεως, πὸ ἀντιστοιχεῖ, ὅπως εἶδαμεν εις τὸ προηγούμενον τεῦχος, εις τὰ ἰσάριθμα στάδια της οἰκονομικῆς ἐξελίξεως, ἐρμηνεύει πλήρως τὰ ἀντιφατικὰ στοιχεῖα τῶν εκπαιδευτικῶν μεταρρυθμίσεων τῶν ἡμερῶν μας. Καὶ τὰ ἀντιφατικὰ αὐτὰ στοιχεῖα προέρχονται ἀπὸ τὸν ψυχρὸν πόλεμον πὸ διεξάγεται ἀπὸ μακροῦ μεταξὺ π α ρ α δ ο σ ι α κ ο ὕ και ν ε ω τ ε ρ ι κ ο ὕ ἢ σ υ γ χ ρ ο ν ο υ σχολεῖου. Δια να κατανοηθῆ δὲ πλήρως ἢ μεταξὺ τούτων διαμάχη και να ξεκαθαρισθῆ ἢ σύγχυσις, πὸ εις τὴν χώραν μας τουλάχιστον συσκοτίζει τὰς ἀντιλήψεις περὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ σχολεῖου κατά τρόπον τουλάχιστον ἀποκαρδιωτικόν, εἶναι ἀνάγκη να ἀναπτυχθῶν πλήρως οἱ ὅροι παραδοσιακῶν και νεωτερικῶν, να προσδιορισθῶν ἐπακριβῶς αἱ διαφοραὶ των, να προβληθῆ ἐναργῶς ἢ Σχολικὴ Προβληματικὴ και να τεθῶν αἱ οἰκονομικοκοινωνικαὶ βάσεις, ἐπάνω εις τὰς ὁποίας ἔχει ἐποικοδομηθῆ ὁ καθεὶς ἀπὸ τὸς δύο αὐτοὺς θεμελιώδεις τύπους της Ἐκπαιδεύσεως.

Όταν λέγωμεν π α ρ α δ ο σ ι α κ ὸ ν σχολεῖον, ἐννοοῦμεν ἐκεῖνον τὸν τύπον τοῦ εκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος, πὸ ἱκανοποιεῖ τὰς μορφωτικὰς ἀνάγκαις της παραδοσιακῆς κοινωνίας, της ὁποίας ἐκδήλα χαρακτηριστικὰ εἶναι:

α) ἢ σταθερότης και μονιμότης, ἀν ὅχι ἢ ἀπόλυτος στατικότης, τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος, πὸ στηρίζεται εις τὴν ὑπεροχὴν οἰκονομίας ἀ γ ρ ο τ ι κ ο ὕ τ ὕ π ο υ, με τὴν ὁποίαν συμπλέκονται ἀφ' ἐνός μὲν ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη βιομηχανία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἱκανοποιητικὸς ρυθμὸς ἐργασίας, χωρὶς ὅμως τελικὴν ἐπιδί-

ωξιν τὴν ὁμαδοποίησιν παραγωγῆς και καταναλώσεως ἀγαθῶν.

β) ἢ ὑποαπασχόλησις μέρους τοῦ πληθυσμοῦ εις δευτερογενεῖς και τριτογενεῖς τομείς της παραγωγῆς, ἐνῶ ὁ μέγας ὄγκος αὐτοῦ ἀπασχολεῖται εις τὴν πρωτογενῆ παραγωγήν.

Τυπικὸν πρότυπον τοιαύτης οἰκονομικῆς συνθέσεως παρέχουν αἱ ὑπανάπτυκτοι ἢ εις τὴν ὁδὸν της ἀναπτύξεως χωραὶ, μεταξὺ τῶν ὁποίων και ἢ Ἑλλάς. Τοῦτο, ὅς πρὸς τὴν χώραν μας, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς:

α) Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀσχολούμενος σήμερον με τὴν πρωτογενῆ παραγωγήν πληθυσμὸς της χώρας ἀνέρχεται εις 45%, ἐνῶ ὁ ἀσχολούμενος με τὴν δευτερογενῆ μόλις φθάνει εις τὸ 20%.

β) Ἐκ τοῦ ὅτι ἢ συμβολὴ τοῦ βιομηχανικοῦ τομέως εις τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσοδήμα, τὸ ὁποῖον εἶναι της τάξεως τῶν 85 δισεκατομ. δρχ., ἀνέρχεται εις 27%, ἐνῶ ἢ τοῦ γεωργικοῦ εις 33%.

γ) Ἐκ τοῦ ὅτι αὐξάνουν ὀλοῦν περισσότερον αἱ ἀπαιτήσεις τῶν μαζῶν, ἐνῶ οἱ οἰκονομοτεχνικοὶ ὅροι της ἀναπτύξεως παραμένουν χαμηλοί. Ἀπόδειξιν τούτου ἀποτελεῖ και τὸ γεγονός, ὅτι ἤδη τὸ 1959 ἢ κατανάλωσις ἀντιπροσώπευε τὰ 88,9% τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

δ) Ἐκ της ἀνίσου κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Τὸ μέσον ἐθνικὸν εἰσοδήμα εἶναι 340 δολλ. κατὰ κεφαλὴν δια τὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν, ἐνῶ τὸ ἀγροτικὸν τοιοῦτον μόλις 230 δολλ. Ἀναλυτικώτερον: ἐκ τοῦ ἐθν. εἰσοδήματος ἀναλογοῦν δια τὸν ἀγρότην 16.327 δρχ. ἐτησίως, δια τὸν μισθωτὸν 25.973 δρχ. ἐτησίως,

ΣΤΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΤΣΙΣ

διά τὸν ἐπικεφαλῆς ἐπιχειρήσεως 36.657 δρχ. ἐτησίως.

Ἐφ' ὅσον, λοιπόν, ὁ χαρακτήρ τῆς ἀπασχολήσεως δὲν μετεβλήθη οὐσιωδῶς, ἢ δὲ οἰκονομία τῆς χώρας εὐρίσκειται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀναπτύξεως, μὴ ὑπερβάσσει τὸ στάδιον τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς, εἶναι παρακεινδυνευμένον νὰ ὁμιλῶμεν περὶ διαστρωματώσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως σύμφωνα με τὰς ἀρχὰς τοῦ συγχρόνου σχολείου. Ὁ τύπος τοῦ σχολείου τούτου ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς προηγημένας οἰκονομικῶς κοινωνίας. Οἰκονομικῆ δὲ πρόοδος, ὡς γνωστόν, σημαίνει αὐξησιν τοῦ εισοδήματος, ἢ αὐξησιν τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα παράγουν τὸ εισόδημα. Ἐπομένως, διάρθρωσις τοῦ εκπαιδευτικοῦ συστήματος σύμφωνα με τὰς ἀρχὰς τοῦ συγχρόνου σχολείου εἰς κοινωνίαν οἰκονομικῶς καθυστερημένην θὰ ἐπιτείνῃ τὴν σύγχυσιν καὶ θὰ περιπλέξῃ τὴν ἐξέλιξιν τῆς σχολικότητος, ὥστε, ὅταν ἡ ἑλλην. κοινωνία εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκονομικὴν εὐημερίαν, θὰ εὐρεθῇ πρὸ ἀπιθάνου σχολικῆς καταστάσεως.

Τὸ παραδοσιακὸν σχολεῖον, καίτοι δὲν ἔχει ἀπολύτως στατικὸν χαρακτήρα, παρουσιάζει ἐν τούτοις σχῆμα ἄκαμπτον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ποσότης φοιτήσεως καὶ ὁ μέσος ὅρος τῶν ἐγγραφομένων δὲν ὑπερβαίνουν ποτὲ ὠρισμένα ὅρια. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ παραδοσιακοῦ σχολείου περιορίζεται ἐντὸς τοῦ κύκλου ἀρκετὰ σταθερῶν καὶ ὁμογενῶν ὁμάδων ὅσας φέρει παρουσιάζονται μερικὰ ποικιλία καὶ περιπτωσιακὰ μετακινήσεις, αὐτὰ εἶναι μᾶλλον τυχαῖα, παρὰ ὀρθολογικά.

Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ παραδοσιακοῦ σχολείου εἶναι:

I. Ἡ μετάδοσις καὶ συντήρησις πολιτιστικῶν στοιχείων, τῶν ὁποίων ἡ ἐξεργασία καὶ ἐξέλιξις συντελεῖται μόνον ἐντὸς στενῶς εὐνοουμένων ζωνῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ παραδοσιακὸν σχολεῖον γίνεται ὄργανον συντηρήσεως αὐτῶν τῶν πολιτιστικῶν ἀξιών.

II. Ἡ ἀναμετάδοσις τῶν ἀξιών αὐτῶν μέσῳ ἰδιαιτέρου λεξιλογίου, πού παρέχει θαυμασίως τὸ σχολεῖον μετὰ τὴν πρὸς τοῦτο βοήθειαν τῆς οἰκογενειακῆς ἀγωγῆς. Ἀποκλείονται, ἐπομένως, ἀπὸ τὸ σχολεῖον ἐκεῖνοι αἱ ὁμάδες, πού δὲν ἔμπορῶν, μέχρι τῆς νεανικῆς τῶν ἡλικίας, νὰ γίνονιν ἀτόχοι τῆς ἰδιοτύπου φρασεολογίας καὶ τοῦ συμπλέγματος συμβόλων, παραστάσεων καὶ ὄρων πού τὴν ἀπαρτίζουιν.

III. Ἡ παροχὴ μορφώσεως μὴ παραγωγικοῦ τύπου ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, ἢ ὁποία στηρίζεται εἰς ἀνθρωπιστικὴν - φιλολογικὴν μὲν μορφωσιν, εἰς ἠθικοῖστορικὰς σπουδὰς καὶ εἰς καλαισθητικὴν, ἐνίοτε, ἀγωγὴν, μετὰ σκοπὸν τὴν ἄσκησιν τῆς ἀγαθοπραξίας.

IV. Αἱ ἐπενδύσεις, πού προορίζονται διὰ τὴν Παιδείαν εἶναι σχετικῶς χαμηλά, τῆς Παιδείας παρεχομένης κατὰ κλειστὸν σύστημα.

V. Ἡ ἀνέγερσις πολυτελῶν σχολικῶν κτιρίων γίνεται μόνον διὰ λόγους ἐπιδείξεως - δηλ. καταναλίσκονται χρήματα διὰ μὴ παραγωγικὸς σκοπούς.

Ὅταν λέγωμεν σύγχρονον σχολεῖον, ἐννοοῦμεν ἐκεῖνον τὸν τύπον τοῦ εκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος, πού ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐν ἐπεκτάσει κοινωνίας. Ὁ τύπος τοῦ συγχρόνου σχολείου γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ὀργανώσεως τῶν παραγόντων τῆς

Παιδείας κατὰ τρόπον πού νὰ συντονίζωνται πρὸς τὸν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ταχὺν ρυθμὸν τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς κοινωνικῆς μεταμορφώσεως. Ὁθεν, τὸ σύγχρονον σχολεῖον ἀντιπροσωπεύει σειρὰν μεταβάσεων ἢ μεταμορφώσεων, πού ἀνταποκρίνονται εἰς ἰσάριθμα στάδια ἢ μεταμορφώσεις τῶν κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ παραγωγικῶν διαρθρώσεων. Θὰ ἦ τὸ ὅμως πλάνη νὰ νομισθῇ, ὅτι τοιαῦτα σχολικὰ ὁμαί ἢ μπόρῶν νὰ ἐφαρμοσθοῦν εἰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας ἡ οἰκονομικὴ δυναμικὴ καὶ αἱ τάσεις τῆς ἐξελίξεως τῆς οἰκονομίας εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς καθυστερήσιν.

Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ συγχρόνου σχολείου εἶναι:

I. Ἡ χρησιμοποίησις τῆς μορφώσεως ὡς ἐργαλείου διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς νέας καταστάσεως καὶ ὅχι ἢ προσαρμολογίᾳ τῆς πρὸς ὠρισμένην ὁμῆν.

II. Ἡ μετατροπὴ τοῦ σχολείου εἰς ἰσχυρὸν μέσον παρακινήσεως καὶ πρωτοβουλίας. Ἐξ αὐτοῦ, οἱ εὐεργετούμενοι ἀπὸ τὴν Παιδείαν γίνονται, κατ' ἀνάγκην, πολυαριθμότεροι. Ἡ ἐπέκτασις τῆς σχολικότητος εἰς ὅλοιν μεγαλυτέρας ὁμάδας δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, οὔτε νομοθετικοῦ ἐξαναγκασμοῦ, ἀλλὰ φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος, πού διευκολύνει τὴν μακροτέραν φοίτησιν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀξίας τῆς φοιτήσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς μορφωτικῆς τοιαύτης, πού εἶναι ἀμέσῳ μετατρεψιμότητος, ἔχει δηλ. ἄμεσον πρακτικὴν ἀπόδοσιν.

III. Ὁ σχολικὸς ἐπεκτατισμὸς, πού ἐξελίσσεται κατὰ διευρυνόμενους συνεχῶς συγκεντρωτικὸς κύκλους καὶ ἢ ἐργαλειοποίησις τῆς Ἐκπαιδεύσεως, πού εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐκδομηχανίσεως. Αὐτὸ ἀναγκάζει τὸ ἄτομον νὰ ἐξοπλιζέται μετὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα συστηματικῆς προπαρασκευῆς, διὰ νὰ ἔμπορῇ νὰ ἀναρθρῶνεται ἐπιτυχῶς μέσα εἰς ἓνα κόσμον, τοῦ ὁποίου τὰ θεμέλια ἀποκοτῶν συνεχῶς καὶ περισσότερον τεχνικοεπιστημονικὸν χαρακτήρα. Ἀνάγκη, λοιπόν, νὰ ἐφοδιασθῇ ἀπὸ τὸ σχολεῖον μετὰ ἓνα ἐργαλεῖον διπολικόν, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὸ ἓνα μὲν μέρος θὰ ἔμπορῇ νὰ συλλέγῃ καὶ νὰ διατηρῇ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀνεπτυγμένης τεχνικοεπιστημονικῆς ἐνεργείας, ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ νὰ προετοιμάζῃ τὰ νέα στοιχεία, τὰ νέα πλαίσια αὐτοῦ τοῦ συγχρονισμένου τρόπου ἐργασίας καὶ παραγωγῆς. Γίνεται, ὡς ἐκ τούτου, συνεχῶς ἐμφανέστερον, ὅτι ἡ σύγχρονος Τεχνικὴ ἐπιταχύνει τὴν προοδευτικὴν ἐπέκτασιν καὶ διεύρυσιν τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

IV. Ἡ ὑπερίσχυσις πρακτικῶν παραγόντων ἐναντι τῶν ἰδεολογικῶν, πού ἀρχίζει ἀπὸ τὸ τρίτον στάδιον τῆς σχολικῆς ἐξελίξεως. Εἰς τὴν παραδοσιακὴν κοινωνίαν τὸ σχολεῖον συνδέεται μετὰ τὴν ὁμῆν τῆς ὁμάδος καὶ εἶναι ὄργανον μεταδόσεως ἠθικοπολιτιστικῶν ἀξιών, τῶν ὁποίων φορεὺς εἶναι ἡ ὁμάς. Οὐσιώδης ἀποστολὴ τοῦ σχολείου εἶναι ἢ ἐνίοτε τοῦ νέου ἐντὸς ὠρισμένου πλαισίου ἀρχῶν - ἐννοιῶν - ἢ

δεωδῶν, ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῶν ὁποίων πρέπει νὰ κατευθύνεται. Διὸ καὶ ἡ ἐκπαίδευσις ἀποβλέπει εἰς τὴν ἠθικοθηρησκευτικὴν μόρφωσιν, εἰς τὴν ἀπόληψιν τῶν ἀξιών κλπ.

Τὸ νεωτερικὸν ἢ σύγχρονον σχολεῖον ἀποβλέπει εἰς διπλοῦν στόχον: εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν προπαρασκευὴν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν πολιτικοκοινωνικὴν ἀγωγὴν τοῦ νέου ἀφ' ἑτέρου. Ἡ πρώτη ἀποφίς τῆς ἐπαγγελματικῆς προπαρασκευῆς δὲν ἀποκλείει τὴν ἀνθρωπιστικὴν μὲν μόρφωσιν, ἀλλὰ τονίζει ἀπλῶς τὸν παράγοντα τῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως εἰς ὑψηλὸν σημείον. Ἡ δευτέρα ἀποφίς τῆς πολιτικοκοινωνικῆς ἀγωγῆς θέλει νὰ παράσχῃ εἰς τὸν νέον μερικὰς κοινωνικὰς ἀρετὰς ὑψίστης σπουδαιότητος, ὅπως εἶναι ἢ καταξίωσις τῆς ἐργασίας, ἢ ἰσότης ἀπέναντι τῶν νόμων κλπ. Ἀσφαλῶς, τὸ σχολεῖον αὐτὸ ἐμφανίζεται ὅτι ἐπιδιώκει σκοπούς καθαρὰ πραγματιστικούς. Ἡ ὑπεροχὴ ὅμως τῶν πραγματιστικῶν παραγόντων (εἰς τοὺς ὁποίους συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ πολι-

Δ' — ΟΡΙΣΜΟΣ, ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΣΥΜΦΩΝΑ μετὰ τὰ πορίσματα τοῦ Συνεδρίου τῆς Washington τοῦ 1958, «σχολικὸς προγραμματισμὸς εἶναι ἢ συνεχῆς καὶ συστηματικὴ διαδικασία, διὰ τῆς ὁποίας ἐφαρμόζονται καὶ συντονίζονται αἱ μέθοδοι τῆς κοινωνικῆς ἐρεῦνης, αἱ ἀρχαὶ καὶ τεχνικαὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς διοικήσεως καὶ τῆς οἰκονομίας, μετὰ τὴν συμμετοχὴν καὶ ὑποστήριξιν τῆς κοινῆς γνώμης, τόσον εἰς τὸ πεδῖον τῶν δημοσίων ὅσον καὶ τῶν ἰδιωτικῶν δραστηριοτήτων, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξασφαλίσεως πλήρους ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸν πληθυσμὸν, μετὰ τὸν καὶ σταθμούς καλῶς καθωρισμένους, διευκολυνούσης εἰς κάθε ἄτομον τὴν πραγματοποίησιν τῶν δυναμικῶν δυνατοτήτων του καὶ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν συμβολὴν του εἰς τὴν κοινωνικὴν, πολιτιστικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας».

Ἀπὸ τὸν ὀρισμὸν αὐτὸν προκύπτει, ὅτι ὁ σχολικὸς Προγραμματισμὸς ἀπαιτεῖ: α) καθαρότητα ἐννοιῶν, β) ἀκρίβειαν σκοπῶν καὶ γ) συνέχειαν καὶ ἀποτελεσματικότητα ἐνεργειῶν. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θ' ἀποτελεῖ μόνον ἀνώφελον προσπάθειαν ἀτελελειώτου σειρᾶς μετὰ ρρυθμίσεων, μετὰ τὰς ὁποίας προσπαθοῦν μερικὰ κράτη νὰ ἐκπληρῶσιν τὸ θεμελιώδες καθήκον των, πού εἶναι «νὰ διευκολύνουν κάθε ἄτομον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν δυναμικῶν δυνατοτήτων του καὶ εἰς τὴν ἀποτελεσματικωτέραν συμβολὴν του εἰς τὴν κοινωνικὴν, πολιτιστικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας». Μετὰ τὰς ἐνώλους ὅμως καὶ ἐντυπωσιακὰς αὐτὰς μεταρρυθμίσεις οὔτε ὁ ὑψηλὸς προορισμὸς τῆς Παιδείας, ὅπως ἐτέθη ἀνωτέρω, πραγματοποιεῖται, οὔτε ἡ θλιβερὰ πραγματικότης τῶν στοιχειωδῶν ἐλλείψεων τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποκρύπτεται.

τιστικά, ἐπιστημονικά, καλαισθητικά κλπ. ἀξία) ἔχει ὡς πλεονέκτημα, ὅτι θέτει τὸ σχολεῖον ἐκτὸς σφοδρῶν συγκρούσεων, πού διεξήχθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν μετὰ ἐπίκεντρον τὸν σχολικὸν στίβον.

Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ἄρνησιν ἐρμηγείας τοῦ σχολείου σύμφωνα με τοὺς ἱστορικοὺς καὶ πολιτιστικοὺς συντελεστές, πού ἐξειδιάζουιν εἰς ὠρισμένον ἀνθρώπινον περιβάλλον. Δὲν ἔμπορῶμεν λ.χ. νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν, πού ἀντιπροσωπεύει μίαν θαυμάσιον ἐξελικτικὴν διάθεσιν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι σωστὸν ν' ἀποτελεῖ ἢ διάθεσις αὐτὴ τὸν ἀπόλυτον καὶ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τοῦ σχολείου. Ἀλλοῦτε ἢ πραγματικῶς τῶν πρακτικῶν σκοπῶν πού ἐπιδιώκει τὸ σχολεῖον πρέπει ν' ἀνατίθεται εἰς ὄργανα ἑκὰ νὰ ἀντέχουν εἰς καθὰ ἰδεολογικὰς πιέσεις. Μόνον ἔτσι τὸ σχολεῖον γίνεται συλλογικὸν ὄργανον, τοῦ ὁποίου πρακτικὸς σκοπὸς εἶναι ἢ παροχὴ καλῶς διηρθρωμένης ἀγωγῆς.

Θεμελιώδης προϋπόθεσις τοῦ σχολικοῦ Προγραμματισμοῦ εἶναι ἢ δημοκρατικὸς ὁ χαρακτήρ του. Ὁ ἄκρως δημοκρατικὸς χαρακτήρ του προϋποθέτει:

α) Τὴν ἀνάθεσιν εἰς τοὺς εἰδικοὺς τῆς τεχνικῆς εὐθύνης τοῦ Προγραμματισμοῦ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ κράτους.

β) Τὴν ὑπαρξιν ἐγγυήσεως ἐλευθέρως συζητήσεως ἐκ μέρους τῆς κοινῆς γνώμης, ἢ ὁποία πρέπει νὰ ἐκφέρῃ κρίσιν ἐπὶ ὅλων τῶν ἀπόψεων τοῦ σχεδίου, λαμβανομένων σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὑποδείξεων, προτάσεων καὶ κριτικῶν. Διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐξασφαλισθῇ ἢ συνέχεια καὶ ἢ ἀποτελεσματικότης τοῦ σχεδίου καὶ ἢ πραγματικὴ ἀλληλεγγύη τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων, πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν πού πρόκειται νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιον.

Αἱ εἰς τὴν χώραν μας γενόμεναι κατὰ καιροὺς ἐκπαιδευτικαὶ μεταρρυθμίσεις ἠγγύθησαν συστηματικὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐπιστημονικοῦ σχολικοῦ Προγραμματισμοῦ καὶ ἀπέτελεσαν μᾶλλον μονοσήμαντον προέκτασιν ἰδεολογικῶν προσηλώσεων. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐδημιούργησαν σύγχυσιν καὶ παρανοήσεις καὶ δὲν ἀπέτελεσαν ἔστω καὶ μεταβατικὸς ἐξελικτικὸς σταθμὸς. Ἐπιβάλλεται, ὅθεν, ἢ εἰσαγωγὴ καὶ παρ' ἡμῖν τῶν μεθόδων τοῦ ὀλοκληρωμένου σχολικοῦ Προγραμματισμοῦ. Αἰτιολογεῖται δὲ ἢ εἰσαγωγὴ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς κάτωθι παράγοντας:

α) Ἀπὸ τὴν εὐρύτητα, τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν πολυπλοκότητα τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων, τόσον ποσοτικῶν, ὅσον καὶ ποιοτικῶν

6) Από την δημογραφική αύξηση και την κοινωνική, οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη, που απαιτεί επέκταση και βελτίωση της εκπαίδευσης και επιβάλλει νέες ευθύνες εις τας αρμόδιες υπηρεσίες·

γ) Από την διοικητική ανεπάρκειαν των εκπαιδευτικών υπηρεσιών, των οποίων η απόδοσις είναι κατωτέρα του δέοντος·

δ) Από την ανάγκην ορθολογικής και πλήρους οργανώσεως των υπηρεσιών κατανομής των πιστώσεων που διατίθενται διά την εκπαίδευση, εις τρόπον ώστε οι φορολογούμενοι να είναι βέβαιοι, ότι αι οικονομικά των θυσίαι θα χρησιμοποιηθούν διά την βελτίωσιν της Παιδείας.

ε) Από τα ανεπαρκή αποτελέσματα που προέκυψαν εκ τής μέχρι σήμερον εφαρμογής διαφόρων «μεταρρυθμίσεων».

Η εφαρμογή των ως άνω αρχών του σχολικού Προγραμματισμού προϋποθέτει ολοκλήρωσιν αυτού ως προς τὰ εξής ουσιώδη σημεία:

1) Ός προς τὸ μέτρον καθ' ὃ ἡ εκπαίδευσις εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν καὶ ἀπὸ τὰς πολιτιστικὰς καὶ οικονομικὰς τῆς δραστηριότητος·

2) Ός προς τὸ ὅτι οἱ διάφοροι βαθμοὶ καὶ τομεῖς τῆς εκπαίδευσεως πρέπει ν' ἀποτελοῦν καλῶς διηρθρωμένον καὶ ἀρμονικὸν σύνολον· καί,

3) Ός προς τὴν ἀνάγκην τοῦ συντονισμοῦ τῆς διοικητικῆς καὶ οικονομικῆς δραστηριότητος.

Διὰ τὰς ἐπιτευχθῆναι δὲ τὸ ὕψιστον σημεῖον ἀποδόσεως τοῦ σχολικοῦ Προγραμματισμοῦ, ἀπαιτεῖται:

I. Ἡ συνεχὴς διερεύνησις τοῦ κάθε σχεδίου ν' ἀνταποκρίνεται εἰς ὅλας τὰς ἀπόψεις τῆς κοινωνικῆς, πολιτιστικῆς, δημογραφικῆς καὶ οικονομικῆς πραγματικότητος τῆς χώρας·

II. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς εκπαίδευσεως ν' ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ὑπαρχούσας οικονομικὰς ἀνάγκας· καί,

III. Ἡ δυνατότης τῆς ἀμειψῆς ἢ σταδιακῆς εφαρμογῆς τοῦ σχεδίου νὰ εἶναι συνάρτησις τῆς χαρακτηριστικῆς καταστάσεως τῆς χώρας.

Σκοποὶ τοῦ σχολικοῦ Προγραμματισμοῦ εἶναι:

α) Ἡ ολοκλήρωσις τῆς λύσεως τῶν εκπαιδευτικῶν προβλημάτων νὰ συμπίπτῃ μὲ τὴν τῶν κοινωνικῶν, πολιτιστικῶν, πολιτικῶν καὶ οικονομικῶν τοιούτων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐνισχύεται ἡ ἔθνικὴ ἐνότης καὶ συνείδησις διὰ τῆς μελέτης τῶν προβλημάτων τῆς εκπαίδευσεως.

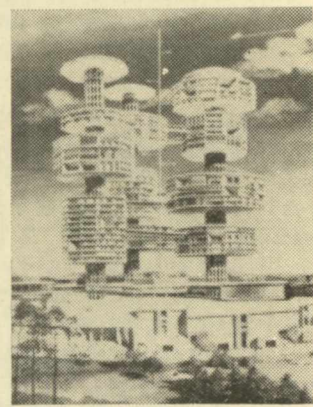
β) Ἡ επέκτασις καὶ βελτίωσις τῶν εκπαιδευτικῶν υπηρεσιῶν, ποὺ σημαίνει ἐγγύτησιν τῆς ὀρθῆς ἐπιλύσεως τῶν ποιοτικῶν προβλημάτων.

γ) Ἡ χρησιμοποίησις εἰς τὸ ἔπακρον τῶν διαθέσιμων ἀνθρωπίνων καὶ οικονομικῶν ἐφοδίων.

δ) Ἡ ἐκχώρησις περισσοτέρων πιστώσεων διὰ τὴν εκπαίδευσιν.

ε) Ἡ παρακίνησις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας διὰ συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς εκπαίδευσεως.

Εἰς τὸ ἐπόμενον:
ΜΕΘΟΔΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2000

ΠΟΙΑ θὰ εἶναι ἡ μορφή τοῦ Σχολείου τῆς Αὔριον; Πῶς θὰ ἐξυπηρετῆ τὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν τοῦ ἔτους 2.000 μ.Χ.;

Μερικοὶ ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων εκπαιδευτικῶν, ἀρχιτεκτόνων μηχανικῶν καὶ σχεδιαστῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐργάσθησαν ἀπὸ κοινῆς διὰ τὰ δόσον ἀπάντησιν εἰς αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι μία τομηρὰ, γεμάτη φαντασία, σύλληψις, τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ἡ εἰκὼν τοῦ ἐξωφύλλου μας.

Τὸ Σχολεῖον τῆς Αὔριον θὰ εἶναι μία κυριαρχοῦσα μορφή κτιρίου εἰς κάθε πόλιν καὶ κοινότητα, ἀποτελουμένον ἀπὸ τρεῖς ὑψηλοῦς πύργους, οἱ ὅποιοι θὰ ὑψοῦνται ἐκ μιᾶς κυκλικῆς βάσεως.

Τὰ κτίρια, τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὰ κατώτερα ἐπίπεδα τοῦ συγκροτήματος, θὰ περιλαμβάνουν ἀμφιθέατρα διδασκαλίας καὶ διαλέξεων, χώρον ἐκθέσεως, μουσεῖον κλπ. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ πύργοι οἵτινες θὰ συνδέωνται μεταξὺ τῶν εἰς διαφορετικὰ ἐπίπεδα διὰ κεκαλυμμένων διαδρόμων, θὰ εἶναι χωρισμένοι εἰς ἐξειδικευμένους μὲ μέσα καὶ ὄλικον τομεῖς διὰ τὴν παροχὴν στοιχειώδους καὶ μέσης εκπαίδευσεως.

Αἱ περισσότεραι ἐκ τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας εἰς κάθε πύργον δὲν θὰ ἔχουν παράθυρα, οὕτως ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ κατὰ βούλησιν ῥύθμισις τοῦ περιβάλλοντος, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῆ ἀπόλυτος συγκέντρωσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διδασκαλίαν. Ἀλλὰ θὰ ὑπάρχουν ἐξώσται, ὅπου οἱ σπουδασταὶ θὰ μποροῦν νὰ ξεκουράζωνται.

Καθεμιὰ ἀπὸ τὰς αἰθούσας τοῦ Σχολείου τῆς Αὔριον θὰ διαθέτῃ ἐπὶ πλέον εἰδικὰ ὄργανα αὐτομάτου ἐλέγχου καὶ ρυθμίσεως τῶν κλιματιστικῶν συνθηκῶν, τοῦ χρώματος, τοῦ φωτός, καὶ τῶν ἤχων ποὺ θὰ ἐπικρατοῦν εἰς αὐτήν. Τὰ δάπεδα θὰ εἶναι στρωμένα μὲ ἠχητικῶς ἀπορροφητικὸς τάπητας, ἡ ἐπίπλωσις μελετημένη καὶ ἄνετος. Ὁ φωτισμὸς δὲν θὰ κουργῆ τὰ μάτια, ἡ ἀκουστικὴ θὰ εἶναι τελεία. Ἔτσι, τὸ Σχολεῖον τοῦ 2.000 μ.Χ. θὰ βοηθῆ τοὺς μαθητὰς νὰ βλέπουν καλύτερα, νὰ ἀκούουν καλύτερα, νὰ αἰσθάνονται καλύτερα καὶ νὰ μαθαίνουν καλύτερα.

Ἐπισκέπται τοῦ Οἴκου τῆς Ἐκπαίδευσεως εἰς τὴν Διεθνῆ Ἐκθεσιν τῆς Νέας Ἰερσέης εἶχον ἐφέτος τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀποκτήσουν μίαν ἰδέαν τοῦ θαυμαστοῦ αὐτοῦ Σχολείου τῆς Αὔριον, καθὼς καὶ τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων διὰ τῶν ὁποίων θὰ συντελεσθῆ μία πραγματικὴ ἐπανάστασις εἰς τὰς μεθόδους διδασκαλίας καὶ εκπαίδευσεως εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον.

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Υπό τοῦ κ. Θ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ, δ. φ.

τ. Διευθυντοῦ Μαρασλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας
Διευθυντοῦ Κέντρου Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως Β. Ε. Ι.
Ἐκπαιδ. Συμβούλου Ἰνστιτούτου Ἀμερικανικῶν Σπουδῶν - IAS

ΤΗΝ παιδαγωγικὴν κατάρτισιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τὴν θεωροῦμε ἀπὸ τὰ θεμελιώδη θέματα γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς πραγματικῆς ἐπαιδαγωγικῆς ἀλλὰ καὶ ἐπιβαλλόμενης σήμερα ριζικῆς μεταρρυθμίσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας. Γιατί, ἂς τὸ καταλάβωμε καλά, εἴμαστε δεκαετηρίδες ὀλόκληρες καθυστερημένοι στὸν τομεῖα τῆς Παιδείας, στὸ βασικὸ, δηλαδή, σημεῖο ἀπὸ ὅπου ξεκινάει κάθε πρόδοσις μιᾶς κοινωνίας. Δὲν μιλοῦσαμε ὅλοι μας, ὡς χθές, γιὰ τὸν «μεγάλον ἀσθενῆ» καὶ ἐγνοοῦσαμε μ' αὐτὸ τὴν δυσάρεστη κατάστασι τῆς Ἐκπαίδευσεώς μας;

Ἡ στροφὴ ποὺ παρατηρεῖται πρὸς τὴν Παιδείαν καὶ ἡ πρωταρχικὴ σημασία ποὺ ἀποδίδουν σ' αὐτὴν οἱ ἰθύνοντες σήμερα, ὄχι μονάχα σὲ μᾶς ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας τὶς προοδευτικὰς χώρας, θὰ μποροῦσε νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς μιὰ «νίκη τοῦ καλοῦ» στὸν κόσμον, ὡς μιὰ φωτεινὴ ἀκτίνα μέσα στὴ γενικὴ ἀναστάτῳσι καὶ ὡς ἓνα πολὺ αἰσιόδοξο σημεῖο, ὕστερα ἀπὸ τὸν κλονισμὸν ποὺ προξένησαν οἱ δύο παγκόσμιοι πόλεμοι καὶ οἱ συνέπειές τους στὶς ἀνώτερες καὶ αἰώνιες ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ ὁποῖες μὲ τόσους ἀγῶνες καὶ μὲ θυσίας ἀποκτήθηκαν.

Ἀλήθεια! Ἀρχίζει πιά νὰ γίνεται ἀξίωμα μαθηματικὸ, ὅτι τίποτε τὸ ἀνυψωτικὸ στὸν κόσμον αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατό νὰ κατορθωθῆ χωρὶς τὴν συμβολὴν τῆς μαθηματικῆς Παιδείας. Καὶ εἶναι πολὺ εὐχάριστο ὅτι αὐτὸ τὸ ἀντιλήφθηκαν, πρῶτοι πρῶτοι, ἄνθρωποι πρακτικοί, ἄνθρωποι ρεαλιστῆς, οἱ οικονομολόγοι καὶ οἱ τεχνολόγοι. Ἀπὸ τὴν πείρα τῆς ζωῆς κατάλαβαν ὅτι προγράμματα οικονομικῆς καὶ τεχνικῆς ἀναπτύξεως ποτὲ δὲν πρόκειται ν' ἀποδώσουν

ἀρκετά, ν' ἀξιοποιηθοῦν καὶ νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἰκανοποιητικὰ, χωρὶς τὴν κατανόησιν καὶ τὴν πρόθυμην ἀποδοχὴν αὐτῶν τῶν σχεδίων ἀπὸ τοὺς ἄμεσα ἐνδιαφερομένους, δηλαδή τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς.

Πῶς ὅμως θὰ γίνῃ αὐτὸ χωρὶς τὴν διαφώτισιν; Χωρὶς νὰ νοιώσῃ ὁ γύρω πληθυσμὸς τὴν ἀνάγκην, τὸ σκοπὸν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν προγραμμάτων γιὰ τὰς ἐπιδοτήσεις ποὺ συμπαθεῖα καὶ εὐκρινῆ συμπαράστασι;

Χρειάζεται, μ' ἄλλα λόγια, νὰ συμμετάσχῃ ἡ Παιδεία. Αὐτὴ νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν «ὑποδομὴν» τῶν προγραμμάτων μὲ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει καὶ κυρίως, σὲ παρόμοιες περιπτώσεις, μὲ τὸν κλάδον ἐκεῖνον τῆς Παιδείας ποὺ ὀνομάζεται «Επιμορφωσις τῶν Ἐνηλίκων». Ὁ κλάδος αὐτὸς ἀποτελεῖ σήμερα ἀναπόσπαστο καὶ οὐσιαστικὸν στοιχεῖον κάθε εκπαιδευτικοῦ συστήματος καὶ συνδέεται πολὺ στενὰ μὲ τὴν «Ἀγωγήν τοῦ Πολίτη» καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὴν «Κοινωνικὴν Ἀνάπτυξιν».

Γιὰ νὰ μπορέσῃ τώρα ἡ Παιδεία ν' ἀναλάβῃ αὐτὸ τὸ ρόλον, πρέπει, ὅπως εἰπώθηκε παραπάνω, νὰ εἶναι πραγματικὴ, ἀληθινὴ Παιδεία. Παιδεία ποὺ νὰ βρίσκειται σ' ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὰ αἰτήματα τῶν καιρῶν μας καὶ μὲ τὶς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας μας, χωρὶς μ' αὐτὸ νὰ χαθῆ τίποτε τὸ πολυτίμητο καὶ τὸ αἰώνιον ἀξιόλογο ἀπὸ τὶς ὑγείας τῶν παραδόσεών μας καὶ τὴν ἐνδοξὴν ἱστορίαν μας. Κι' αὐτὸ νὰ γίνῃται — ὅταν δὲν πρόκειται γιὰ εἰδικούς — μὲ τρόπον ἀπλό, πρακτικόν, μὲ μεθόδους ξεκάθαρες καὶ συγχρονισμένες, ποὺ νὰ ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν οὐσίαν τοῦ Ἑλληνο-χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ νὰ τὸν ἐναρμονίζου — ὄχι νὰ τὸν νοθεύου — μὲ τὶς ἀδήριτες ἀνάγκας τοῦ παρόντος καὶ μὲ τὶς ἔθνη-

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

κές επιδιώξεις του μέλλοντος.

Για να πετύχουμε αυτό θα πρέπει ο τρόπος της διδασκαλίας και οι μέθοδοι οι παιδαγωγικές να υποδοθούν το σκοπό που επιδιώκεται από τις διάφορες κατηγορίες του ανθρώπινου δυναμικού που καταρτίζουμε. Πρέπει, δηλαδή, το εκπαιδευτικό μας σύστημα να στηρίζεται πάνω σε μια λογική και πρακτική ελαστικότητα και προσαρμοστικότητα, γιατί οι ανάγκες της ζωής, και ιδιαίτερα της σημερινής κοινωνίας, είναι ποικίλες, είναι πολύπλοκες. Αυτό θα εξαρτηθεί κυρίως από το ποιόν του διδακτικού προσωπικού που είναι ή ψυχή του σχολείου, κάθε σχολείου και κάθε βαθμίδας της εκπαίδευσης.

Με τα παραπάνω θίγουμε το μεγάλο, καθώς τονίσαμε στην αρχή, θέμα της καταρτίσεως του διδακτικού προσωπικού στους διάφορους τύπους σχολείων και στις διάφορες βαθμίδες Εκπαίδευσης.

Στο άρθρο αυτό δεν πρόκειται να εξετάσουμε την καθαρώς επιστημονική, ειδικευμένη για κάθε κλάδο κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού, που αφορά περισσότερο τη Μέση (Γενική και Τεχνικο-επαγγελματική μόρφωση) και την Ανώτατη Εκπαίδευση. Περιοριζόμαστε σε μια πτυχή —κι'αυτή πολύ σημαντική— της όλης καταρτίσεως του εκπαιδευτικού (κάθε εκπαιδευτικού, από τη Νηπιαγωγό μέχρι του Καθηγητή μιας Ανώτατης Σχολής) ένοσους την παιδαγωγική και ταράττισή του, που σαν να έχη παρεξηγηθεί από πολλούς, όχι μονάχα στον τόπο μας, και ιδιαίτερα από τους καθηγητές της Ανώτατης βαθμίδας σε πολλές χώρες.

Από την παιδαγωγική αυτή κατάρτιση δεν πρέπει να εξαιρεθώ κανείς που αναλαμβάνει το βαρύ και τόσο υπεύθυνο έργο να διδάξει και να μορφώσει ανθρώπους χρηστούς και ωφέλιμους στην κοινωνία. Ότι η κατάρτιση αυτή πρέπει να είναι διαφορετική, ανάλογη π.χ. με το σκοπό που επιδιώκεται σε κάθε βαθμίδα της Εκπαίδευσης, με την ηλικία των φοιτώντων και με τις εκάστοτε απαιτήσεις και ανάγκες μιας χώρας, δεν χωρεί και μιμιά αμφιβολία. Είναι όμως απαραίτητο να καταρτίζεται και παιδαγωγικά και ο καθηγητής του Πανεπιστημίου ή μιας Ανώτατης Σχολής; Έδω, ακριβώς, έγκειται η δυσκολία, γιατί δυστυχώς αυτό δεν γίνεται σε πολλά μέρη του κόσμου, και συζητείται ακόμη το ζήτημα στους διεθνείς επιστημονικούς κύκλους και το διεθνή περιοδικό τύπο.

Επιθυμούμε λοιπόν να εξετάσουμε το θέμα της αναγκαιότητας της παιδαγωγικής καταρτίσεως αναλύοντας το στα στοιχεία από τα οποία αποτελείται για να καταλήξουμε στο απαραίτητο ή όχι της επεκτάσεώς της σε όλους τους εκπαιδευτικούς, από τους οποίους δεν εξαίρονται φυσικά οι καθηγητές των Ανωτάτων Σχολών.

Το θέμα μας σχετίζεται πολύ στενά με το σκοπό της αγωγής και της μορφώσεως, με το σκοπό της Παιδείας, γενικά. Σταματά άραγε ο σκοπός αυτός στο να μεταδώσουμε γνώσεις και ν'αναπτύξουμε δεξιότητες

στον κάθε νέο ή νέα; Σταματά ακόμη ο σκοπός αυτός στο να διαπλάσσουμε, όσο μπορούμε, το χαρακτήρα κάθε ατόμου και να φροντίσουμε για την ολοκλήρωσι της προσωπικότητάς του; Η μήπως θα πρέπει να προχωρήσουμε πιά πέρα; Να τονίζουμε σε κάθε ευκαιρία που μας δίδεται την εξάρτησι του κάθε ατόμου από ένα ή μάλλον από μια σειρά συνόλων (από την οικογένειά του, από τη κοινότητά του, από το Έθνος και το Λαό που ανήκει, ή ακόμη μάλιστα από την ανθρωπότητα ολόκληρη, για την οποία ο Χριστιανισμός και οι φιλελεύθερες δημοκρατικές ιδέες χθές, ή τεχνική πρόοδος σήμερα μας έκαναν να αισθανόμαστε πιά θαθεία την αλληλοεξάρτησί μας αυτή;).

Χωρίς κανένα δισταγμό θα όμολογήσουμε όλοι μας ότι ο σκοπός της Παιδείας περιλαμβάνει κι' αυτή την τελευταία φροντίδα. Να διδάσκουμε έτσι που να νοιώση ο διαπαιδαγωγούμενος ότι εξαρτάται από όλα αυτά τα σύνολα, από αυτές τις υπερατομικές δυνάμεις και ανήκει σ' αυτές, όπως ανήκει στην οικογένειά του. Έπομένως όφείλει να συμβάλει στη προαγωγή και προκοπή τους, αν πρόκειται μια μέρα να πραγματοποιηθώ ή «έπι γής ερήνη», το ανώτερο αυτό ιδανικό της ανθρωπότητας.

Αν τώρα θελήσουμε ν'αναλύσουμε την παραπάνω πολύπλοκη προσπάθεια του εκπαιδευτικού, που αποστολή του είναι να εφαρμόσει τον περιληπτικό και σύνθετο αυτό σκοπό της Παιδείας, και αν μάλιστα αυτό γίνη με γνώμονα τον εκπαιδευτικό στην ανώτερη βαθμίδα της Εκπαίδευσης όπου το πράγμα γίνεται ευκολότερα αντιληπτό, τότε τα στοιχεία από τα οποία αποτελείται το έργο, το καθήκον και ή αποστολή του εκπαιδευτικού είναι τα εξής τέσσερα:

1. Να γνωρίζη καλά τον κλάδο του. (Ειδίκευσις — Επιστημονική).
2. Να μπορεί να μεταδώη γερές γνώσεις και ν'αναπτύσσει δεξιότητες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. (Μεταδοτική ότητα — Μεθοδικότητα).
3. Να παρέχη ευκαιρίες για ανώτερη γενική μόρφωση. (Ανθρωπιά — Πολιτισμός — Κοσμοθεωρία).
4. Να μπορεί να καθοδηγή τους μαθητές του στο ν' αντιμετωπίζουν όρθως τα άτομικά επιτακτικά τους προβλήματα (Καθολική γησις — Βιοθεωρία).

Από τα τέσσερα αυτά στοιχεία τα τρία τελευταία ανήκουν σ'αυτό που ονομάζουμε παιδαγωγική και ταράττισή του ούδιστακτικού προσωπικού.

Συνήθως πολλοί περιορίζουν την κατάρτιση αυτή την παιδαγωγική, στη διστακτική και ανότιη μονάχα και ισχυρίζονται ότι θυσιάζεται το τί θα διδάξουμε, δηλαδή το περιεχόμενο του επιστημονικού κλάδου, στο πως θα διδάξουμε (στη μεταδοτικότητα και μεθοδικότητα). Παραπάνω όμως είδαμε ότι ή διδακτική ικανότητα δεν αποτελεί παρά ένα μονάχα στοιχείο της παιδαγωγικής καταρτίσεως. Στοιχείο πολύτιμο όμως και απαραίτητο στον κάθε διδάσκοντα για να πετύχη καλύτερα το σκοπό του.

Πολλοί, επίσης, νομίζουν ότι άρκει να γνωρίζη κα-

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

νεις κάτι καλά και τότε είναι και σε θέσι να το μεταδώσει στους άλλους. Η πείρα όμως, μας λέγει ότι αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε. Γιατί άλλο πράγμα είναι να γνωρίζη κανείς κάτι για τον εαυτό του και άλλο να το μεταδώσει σε μίαν ομάδα ανθρώπων και μάλιστα ν'αντιμετωπίσει διαρκώς 50, 100, 200 μάτια, που παρακολουθούν κάθε του λέξι, κάθε του κίνησι, κάθε του ιδέα. Υπάρχει, μ'άλλα λόγια, μια «γενική ή τεχνική» του διδάσκειν, και επίσης μια «ειδική ή τεχνική» για τη διδασκαλία του ενός ή του άλλου επιστημονικού κλάδου, άκόμα και για κάθε υποδιάρσει του κάθε κλάδου.

Άραγε θα δλάψη ή εξοικείωσις με τις πιά αποδοτικές μεθόδους, με τα σύγχρονα όπτικο-ακουστικά μέσα, που σκοπός τους είναι να μεταδώσουμε ευκολότερα και αποτελεσματικότερα στους άλλους γνώσεις και δεξιότητες, και που αποτελούν ένα μέρος της Παιδαγωγικής Επιστήμης, τη διστακτική;

Άλλοι, πάλιν, υποστηρίζουν ότι ο ιδεώδης διδάσκαλος γεννιέται και δεν γίνεται. Σωστό κι' αυτό, ως ένα βαθμό όμως. Και ο ζωγράφος γεννιέται και ο μουσικός. Άλλά θά χάσει ο προικισμένος με το μουσικό ή άλλο καλλιτεχνικό ταλέντο, αν φοιτήσει στο Ωδείο ή σε μια άλλη Σχολή Καλών Τεχνών, ή μάλλον θα πλουτίσει τον εαυτό του και θα ενισχύσει το ταλέντο του;

Έπειτα οι χιλιάδες διδάσκαλοι που χρειάζεσθε είναι δυνατό να είναι όλοι από τη φύσι προικισμένοι με το διδακτικό και κυρίως με το παιδαγωγικό γενικά τάκτι;

Όταν ζητούμε οι εισπράκτορες, τα γκαρσόνια, ο κάθε απλός επαγγελματίας και τεχνικός να περνούν από μια ειδική σχολή, πως για ένα λειτουργήμα ιερό, λεπτό και τόσο υπεύθυνο, όπως είναι ή αγωγή και μόρφωσις του αύριανου πολίτη, να γίνεται χωρίς καμιά ειδική προετοιμασία από μέρους του εκπαιδευτικού; Σε πολλές προηγμένες χώρες χρόνος άρκετός (δύο χρόνια π.χ. στη Γερμανία για τους καθηγητές της Μέσης εκπαίδευσης) αφιερώνεται για την ειδική αυτή κατάρτιση του εκπαιδευτικού. Άραγε λάθος κάνουν εκεί;

Κι' αν χρειάζεται για τη Πρωτοβάθμιο και Δευτεροβάθμιο Εκπαίδευση, για πιά λόγο πρέπει να θεωρείται υποτιμητικό για τους καθηγητές των Ανωτάτων Σχολών ένα είδος τέτοιας ειδικής προετοιμασίας τους; Ο τρόπος με τον όποιο γίνονται σήμερα οι παραδόσεις, οι συζητήσεις, οι φροντισμένες ασκήσεις, ή εμπέδωσις των διδασκόντων από καθέδρας, τα χρησιμοποιούμενα σύγχρονα βοηθητικά μέσα, ή επιλογή των μελλοντικών επιστημόνων - έρευνήτων, ή καθοδηγήσεις στη χρήσι της σχετικής με τον κλάδο βιβλιογραφίας, τα δοκίμια και οι διατριβές, κλπ. κλπ., σε όλα αυτά υπάρχει κάποια πρόοδος, κάποια εξέλιξις με σκοπό να γίνουν πιά αποδοτικά και να διευκολύνουν το φοιτητή στο να έμβασθώη στις σπουδές του. Άραγε θα ζημιώση τον καθηγητή αν τα γνωρίσει όλα αυτά, αν τα συγκρίνη με το τί γίνεται

άλλο και εκλέξη το καλύτερο, ή του δώσουν άφορη ή νά επινοήση κάποιο αποτελεσματικότερο τρόπο διδασκαλίας, της κατ'ιδίαν εργασίας των φοιτητών και της επιστημονικής έρευνας;

Η Διδακτική όμως δεν είναι το άπαντο της Παιδαγωγικής καταρτίσεως των εκπαιδευτικών.

Δεν άρκει να γνωρίζουμε καλά την ειδική ότητα μας, δεν άρκει ακόμη να έχουμε μεθοδικότητα, να είμαστε και απολύτως απαραίτητα, για να είμαστε και καλοί διδάσκαλοι. Γιατί ο σκοπός της Παιδείας δεν εξαντλείται με τα δυο αυτά στοιχεία. Κάθε κλάδος επιστημονικός εξυπηρετεί μια ώρισμένη μονάχα κοινωνική ανάγκη. Άλλ' οι ανάγκες μας είναι πολλές και διάφορες. Για να συμβάλουμε στο σκοπό αυτόν αποτελεσματικά, στην επούλωσι δηλαδή των αναγκών της κοινωνίας, όφείλουμε να συνεργασθώμε με τους άλλους που ασχολούνται με διάφορα προβλήματα και να έναρμονίσουμε την προσπάθειά μας με εκείνη των άλλων. Πάνω άπ'όλα όμως όφείλουμε να έκτιμούμε και να σεβόμαστε την προσπάθεια των άλλων και να αναγνωρίσουμε ότι κοινός είναι ο σκοπός και ότι πραγματοποιείται μόνο με τη συμπάρτασι όλων.

Όφείλουμε λοιπόν —κυρίως στα Ανώτατα Εκπαιδευτήρια— να τονίζουμε ιδιαίτερα αυτή την αλληλοεξάρτησί μας, κι'αυτό το πνεύμα της μετριοφροσύνης, ότι ο καθείς μας μονάχα ένα λιθάρι προσφέρει στο οικοδόμημα το εθνικό, το κοινωνικό, το πανανθρώπινο. Για να το πετύχουμε αυτό όφείλουμε να εύρνώμε τον όρίζοντα των φοιτητών μας, να τους αφαιρέσουμε τις παρωπίδες, να τους δώσουμε ευκαιρίες να γνωρίσουν κοντά στο δικό τους κλάδο —που είναι το κύριο μέλημά τους— και ολόκληρη τη σημερινή κατάσταση του κόσμου, τουλάχιστο στις βασικές της γραμμές. Ονομάσαμε αυτή την πρόσθετη φροντίδα των Ανωτάτων Σχολών: άνωτερη γενική μόρφωσις, ανθρωπισμός, πολιτισμός, κοσμοθεωρία.

Είναι βέβαια δύσκολο να πραγματοποιηθώ αυτός ό τρίτος επί μέρους σκοπός της Παιδείας. Όλοι το αναγνωρίζουν. Άλλ' είναι και απολύτως απαραίτητο να γίνη, αν δεν θέλουμε να μορφώσουμε ανθρώπους έγωκεντρικούς, επιστήμονες «άμόρφωτους» και «απολίτιστους», για να μην προσθέσουμε επιστήμονες «επικίνδυνους». Η ισχυρή και ανώτερη προσωπικότητα ενός Robert Oppenheimer άναπηδά άμέσως στο νού μας γράφοντας αυτές τις γραμμές.

Μπορεί τώρα ή Παιδεία ν' άγνοήση την ανθρωπιά; Προς τί τότε αυτή ή μεγαλύτερη κοινωνική δύναμη στον κόσμο; Ποιά βαθμίδα της Εκπαίδευσης —mutatis mutandis— θα τολήση ν' άγνοήση την ανθρωπιά, το πιά χαρακτηριστικό γνώρισμα του ανθρώπου; Τη τεράστια αυτή εθύνη μπορεί ή Ανώτατη βαθμίδα «ελαφρά τη καρδιά» να την αναθέσει στις άλλες, τις χαμηλότερες βαθμίδες, όταν ακριβώς μεταξύ των 18 και 25 σχεδόν χρόνων της ηλικίας του αντιμετωπίσει ο άνθρωπος τα επιτακτικότερα προβλήματα της ζωής του, καθώς θ' αναπτύξουμε άμέσως παρακάτω;

Όσοι άκουσαν ή διάβασαν τη διάλεξι που έκαμε στο Πολυτεχνείο έφέτος την άνοιξι ο κ. J. R. Killian,

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

σύμβουλος για μορφωτικά ζητήματα του Προέδρου των Η.Π.Α. και πρότακτος του μεγαλύτερου Πολυτεχνείου του κόσμου (MIT), θα συμφωνήσουν νομίζω, μαζί μου, ότι μια ανώτερη γενική μόρφωση μ' ένα κοινό υπόβαθρο τα έξι τέσσερα θέματα αποτελούν προϋπόθεσι sine qua non για οποιοδήποτε επιστήμονα:

- α) Η ψυχολογικο - κοινωνιολογική ενημέρωσις του κάθε φοιτητή.
- β) Η καλαισθητική διαπαιδαγώγησις του.
- γ) Η ανάγκη μιᾶς φιλοσοφικο - θρησκευτικῆς κοσμοθεωρίας.
- δ) Η γνώσις τουλάχιστον τῆς ἱστορίας καὶ ἐξελίξεως τῶν πνευματικῶν ἢ Θετικῶν Ἐπιστημῶν (ἀνάλογα μὲ τὴ Σχολή πού φοιτᾷ κάθε σπουδαστής).

«Οἱ ἐπιστήμονες σήμερα δὲν συνεννοοῦνται μεταξύ τους. Ὁ καθέας τραβᾷ τὸν δρόμο τῆς εἰδικότητός του. Οἱ ἡγετικές τάξεις τῆς κοινωνίας θαδίζουσι πρὸς παράλληλα ἐπίπεδα πού, φυσικά, δὲν συναντῶνται. Ἔτσι δὲν ἐκτιμῶν ὅλοι τοὺς στὸν ἴδιο βαθμὸ μερικές αἰώνιες ἀξίες ἀπαραίτητες γιὰ τὴν πραγματικὴ ἀνύψωσι τῆς ἀνθρωπότητος» (Βλ. σύγγραμμά μου «Θέματα Παίδειας καὶ Πολιτισμοῦ» (Γενικὴ Μόρφωσις καὶ Εἰδίκευσις) σελ. 58).

Ἀπομένει τώρα στὸ ἔργο τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ — κάθε ἐκπαιδευτικοῦ καὶ κυρίως τῶν καθηγητῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν—καὶ ἓνα τέταρτο ἀκόμη στοιχεῖο κοντὰ στὴν εἰδίκευσι τὴν ἐπιστημονικὴ, κοντὰ στὴ μεθοδικότητα καὶ μεταδοτικότητα του καὶ κοντὰ στὴν ἀνθρωπιστικὴ μόρφωσι πού ὀφείλει νὰ παρέχῃ στὸν κάθε μαθητὴ, στὸν κάθε φοιτητὴ. Εἶναι, ὅπως ἀναφέραμε, ἡ ἀτομικὴ καθοδήγησις καὶ ἡ φοιτητικὴ εἶναι ἡ ἀνάγκη σχηματισμοῦ μιᾶς ὀρθῆς ἀντιλήψεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου γενικά ἀπὸ μέρους τοῦ διαπαιδαγωγουμένου.

Σὲ μερικές χώρες αὐτὸς ὁ κλάδος τῆς Παιδαγωγικῆς Ἐπιστήμης, πού λέγεται «Ὁδηγητικὴ», ἐφαρμόζεται μὲ τὸν καλλίτερο δυνατὸ τρόπο.

Καθηγητὲς (εἰδικευμένοι στὴ Ψυχολογία - Κοινωνιολογία καὶ τὴν Παιδαγωγικὴ Ἐπιστήμη) δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τίποτε ἄλλο στίς Ἀνώτατες Σχολές παρά μὲ τὰ ἔξι τρία ζητήματα:

α) Νὰ ἐξακριβώσουν, ἂν ὁ σπουδαστής ἔχῃ ἐκλέξει τὸν κλάδο πού ἀνταποκρίνεται στὴν ἰδιοσυγκρασία του, στίς κλίσεις καὶ στίς ἱκανότητές του.

β) Νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν ἐπίδοσι τῶν σπουδαστῶν στὰ μαθήματά τους καὶ γιὰ τὴν ἐν γένει προσαρμογή τους στὴ σχολικὴ (πανεπιστημιακὴ) ζωὴ.

γ) Νὰ βοηθοῦν τοὺς σπουδαστὲς σχετικῶς μὲ τὰ γενικώτερα καὶ βασικώτερα ἀτομικά τους προβλήματα.

Τὸ σύστημα αὐτό, κάπως τροποποιούμενο, θὰ μπορούσε νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ στὴ Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευσι. Ποιά εἶναι τὰ βασικὰ προβλήματα στὴν ἡλικία αὐτὴ τῆ μετεφηβικῆ (18—25);

1. Τὸ πρόβλημα τῆς σταδιοδρομίας μας.
2. Τὸ πρόβλημα τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τῆς στάσεώς μας ἀπέναντι τῶν συνανθρώπων μας (Θετικὴ - δημιουργικὴ, ἀρνητικὴ - ἐχθρική, οὐδέτερη - ἀδιάφορη);
3. Τὸ πρόβλημα τῶν σχέσεών μας μὲ τὸ ἄλλο φύλο (Ζήτημα γάμου - οἰκογένειας, κλπ.).
4. Τὸ πρόβλημα τῶν πολιτικῶν μας πεποιθησέων (*Ἀγωγή Πολίτου - Κόμματα ἀρχῶν, κλπ.).
5. Τὸ πρόβλημα, τὸ μεγαλύτερο ἀπ' ὅλα, τῆς βιοθεωρίας καὶ κοσμοθεωρίας γενικά πού θὰ σχηματίσωμε.

Ἄς σημειωθῇ, ὅτι παρ' ὅλη τὴ συμπαράστασι πού ὀφείλομε νὰ δώσωμε στοὺς νέους καὶ νέες αὐτῆς τῆς ἡλικίας, τὴν τελικὴ ἀπόφασι, τὸ θέτο, ἔχουν οἱ ἴδιοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι πάνω στὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ τὰ προβλήματα.

Βλέπομε, λοιπόν, ὅτι ἡ παιδαγωγικὴ κατάρτισις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ — ἐπαναλαμβάνομε: καὶ ἡ ἐκπαιδευτικοῦ — σχετίζεται μὲ ζητήματα πρωταρχικῆς σπουδαιότητος γιὰ τὴ μόρφωσι ὠλοκληρωμένων, ὅσο τὸ δυνατό, ἀτόμων, χρηστῶν καὶ χρησίμων πολιτῶν, γιὰ τὸ γενικὸ ἀνέδαγμα καὶ μέστωμα ἐνὸς λαοῦ. Τὴν ἀποστολὴ αὐτὴν ἡ ἀληθινὴ Παιδεία δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀγνοήσῃ.

Ὁρθότατα νομίζομε, λοιπόν, τὸ νέο νομοσχέδιο ὠνόμασε τὸ ἐπιτελεῖο, τὸ υπεύθυνο γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς σημερινῆς μεταρρυθμίσεως, «Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον», ὅπου βέβαια θὰ γίνῃ διαχωρισμὸς τοῦ καθαρῶς ἐπιστημονικοῦ ἀπὸ τὸν διοικητικὸ τομέα. Ἐξεταστὲς ὁμῶς, ἂν πρέπει νὰ χωρίζονται μὲ στεγανὰ διαμερίσματα, γιὰτὶ θεωρία καὶ πρᾶξις ἀλληλοσυμπληρῶνται.

Λόρδος James of Rusholme

Ὁ λόρδος James of Rusholme, εἰδικὸς περὶ τὰ θέματα ὀργανώσεως τῆς παιδείας, ἀντιπρότακτος τοῦ ἡγεσιτάτου ἀγγλικῶν Πανεπιστημίου τῆς Ὑόρκης, ὁμίλησε τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου ἐ.ε. εἰς τὴν αἴθουσαν διαλέξεων τοῦ Βρετανικοῦ Συμβουλίου μὲ τὸ ἐξαιρετικῶς ἐπιλαίριον θέμα: «Ἡ ἴδρυσις ἐνὸς νέου πανεπιστημίου».

ΠΩΣ εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὕτω καὶ εἰς Μ. Βρετανίαν, εἶπεν ὁ λόρδος Τζαίμς, ἡ ἀνωτάτη ἐκπαίδευσις διέρχεται μίαν περιόδον διερευνήσεως καὶ ἀναπτύξεως. Οἱ παράγοντες πού καθιστοῦν ἀναγκαίαν τὴν ἀνάπτυξιν εἶναι πολυσύνθετοι. Ἐν μέρει ὀφείλονται ἀπλῶς εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἐν μέρει ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν φύσιν τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Ἐπὶ τὰς σημερινὰς συνθήκας, τὸ ἔθνος πού δὲν ἀναγνωρίζει τὴν σπουδαιότητα τοῦ παντός εἰδους εἰδικευμένου ἀνθρώπινου δυναμικοῦ, ἰδίως δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εἰδικευμένων εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, τὴν τεχνολογίαν καὶ τὰς κοινωνικὰς ἐπιστήμας, δὲν ἔχει νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ διατηρήσῃ τὴν θέσιν του.

Ἡ ἐξάπλωσις τῆς ἐκπαίδευσως ἀποβαίνει ἐπίσης ἀναγκαία ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπιθυμίας τῆς γνώσεως, τῆς πίστεως ἐνὸς αὐθιχοῦ ἀοιθμοῦ νέου, εἰς ὅλας τὰς χώρας, ὅτι ἡ παιδεία εἶναι καλὸν πρᾶγμα ὅχι ἀπλῶς διότι εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν σωματικὴν εὐθυμίαν καὶ διότι ὀδηγεῖ πρὸς τὴν ὕλικὴν προαγωγὴν τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ διότι ὀδηγεῖ πρὸς πληρέστερον βίον. Πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀκριβῶς τῆς ἐξάπλωσεως αὐτῆς τῆς παιδείας ἡ βρετανικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε πρὸς τιτῶν ἐτῶν τὴν ἴδρυσιν ἐπτά νέων Πανεπιστημίων, μεταξὺ δὲ τῶν πρώτων ἦτο καὶ τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Τόρκης.

Ὁ ὁμιλητὴς ὑπεγράμμισε κατόπιν τὴν σπουδαιότητα τοῦ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον διορισμοῦ τοῦ μονήμου προϊσταμένου τοῦ Πανεπιστημίου, τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐγκαίριου διορισμοῦ δύο ἢ τριῶν ἄλλων ἀνωτέρων διοικητικῶν ὑπαλλήλων πλήρους ἀπασχολήσεως καὶ τὴν ἐναρξιν τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἀνωτέρου ἀκαδημαϊκοῦ προσωπικοῦ ἀρκετὸν χρόνον πρὸ τῆς ἐναρξεως τῶν μαθημάτων. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν καθημερινὴν λήψιν ἀποφάσεων καὶ τὸν σχεδιασμόν, ὕλικὸν καὶ ἀκαδημαϊκόν. Μεγάλῃ σπουδαιότητος εἶναι ἐπίσης ὁ διορισμὸς προϊσταμένου τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ὑπηρεσίας. Πρέπει νὰ διορίζεται ἐνωρὶς, νὰ θεωρῆται ὡς συνάδελφος, καὶ νὰ ὑπάρχῃ στενὴ συνεργασία μεταξὺ αὐτοῦ, τῶν διοικητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ προσωπικοῦ. Δυστυχῶς δὲν ἔχει ἀκόμη κατανοητὴ πόσον στενὰ εἶναι συναφασμένα αἱ ἀκαδημαϊκαὶ ἀνάγκαι καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀπὸ ἀρχιτεκτονικῆς ἀπόψεως.

Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων εἶναι πολὺπλοκον εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Ἡ γνώσις διηρῶνθη τὴν τελευταίαν πενηνταετίαν μὲ ρυθμὸν κατὰ πολὺ μεγαλύτερον παρὰ ποτέ. Τοῦτο ὁμῶς ἐπιβάλλει εἰς τὰ Πανεπιστήμια ὑψηλὸν βαθμὸν εἰδικευσως. Ἐξ ἄλλου αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ πολίτου μέσα εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν καθιστοῦν εὐχταίαν τὴν

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΕΝΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΣΗΜΕΡΟΝ

εὐρύτητα τῶν γνώσεων. Ἐπὶ πλέον τὰ Πανεπιστήμια δὲν ἔμπορῶν ν' ἀδιαφορήσουν διὰ τὰς κοινωνικὰς τῶν ὀχρεώσεως. Πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὸν ὅτι ἡ κοινωνία ἔχει μεγαλυτέραν ἀνάγκην ὀρισμένων ἐπαγγελματιῶν. Μὲ ποῖον τρόπον ὁμῶς αἱ ἀλληλοσυγκρουόμενα αὐτὰ ἀνάγκαι εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπευθοῦν; Ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ εἶναι ὅτι αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ διὰ τῆς εἰς ἀρκετὰ ὑψηλὸν βαθμὸν ἐξειδικευσως, συνοδευομένης ὁμῶς καὶ μὲ τὸ κίνητρον μαθημάτων γενικωτέρας φύσεως ὡς καὶ μὲ τὴν ἀνεσιν τοῦ χρόνου πρὸς παρακολούθησιν τῶν.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὁ λόρδος Τζαίμς παρετήρησεν ὅτι εἰς τῶν μεγαλυτέρων κινδύνων εἶναι ἡ ἀπερφόρτωσις τῶν φοιτητῶν μὲ παραδόσεις, ἀντὶ οὗτοι μὲν προτρέπονται νὰ μελετοῦν καὶ νὰ σκέπτονται μόνοι τῶν. Ἐδῶ πρέπει νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ πλουσία βιβλιοθήκη εἶναι κατὰ τὸ ἀπαραίτητον εἰς ἓνα Πανεπιστήμιον, ὀλίγα ὁμῶς Πανεπιστήμια δαπανοῦν ἀρκετὰ διὰ βιβλία. Ὁ διορισμὸς τοῦ διευθυντοῦ τῆς πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης πρέπει νὰ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων.

Ὡς πρὸς τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας, πολὺ συχνὰ λησμονοῦμεν ὅτι ὁ μέγιστος τῶν διδασκάλων, ὁ Σωκράτης, ἐπίστευεν εἰς τὴν προσωπικὴν ἐπικοινωνίαν διδάσκοντος καὶ διδασκόμενου. Μέγα μέρος τῆς διδασκαλίας μας γίνεται διὰ πολυπληθῶν καὶ ἀπροσώπων παραδόσεων, καὶ πολὺ μικρὸν μέρος διὰ φροντιστηρίων μὲ 10 ἢ 12 φοιτητὰς, ἢ δι' ἀσκήσεων ὑπὸ διευθυντῶν σπουδῶν μὲ 3 ἢ 4 φοιτητὰς.

Ἐνα ἐκ τῶν δυσχεροτέρων προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζουσι τὰ Πανεπιστήμια εἶναι ἡ ἰσοροπία μεταξὺ διδασκαλίας καὶ ἐρεῦνης. Τὸ δυσχεροτέρον ὁμῶς πρόβλημα πού ἀντιμετωπίζουσι τὰ Πανεπιστήμια εἶναι ἡ ἐξέυρεσις τοῦ προσωπικοῦ. Τὸ δὲ ἱκανὸν προσωπικὸν προσέρχεται μόνον ὅταν τοῦ παρέχεται ἡ εὐκαιρία τῆς ἐρεῦνης. Διὰ τὸν λόγον τούτον, ἂν ὅχι καὶ δι' ἄλλους, ἡ ἀνάγκη ὑπάρξεως ἀξιολόγων σχολείων μετεκπαίδευσως (μετὰ τὰς πτυχιακὰς σπουδὰς) εἶναι ζωτικὴ.

Ὁ ὁμιλητὴς ἐτόνισε κατόπιν τὸν στενὸν σύνδεσμον μεταξὺ Πανεπιστημίου καὶ τῶν ἄλλων σταδίων τῆς ἐκπαίδευσως, πρᾶγμα πού πρέπει νὰ κατανοήσουν τὰ Πανεπιστήμια. Χωρὶς καλὰ σχολεῖα κατωτάτης ἐκπαίδευσως, ἡ μέση ἐκπαίδευσις χωλαίνει καὶ χωρὶς καλὰ σχολεῖα μέσης ἐκπαίδευσως, τὸ Πανεπιστήμιον βαίνει πρὸς παρακμὴν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον ἔν ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων ἔργων τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις διδασκάλων, ἀνθρώπων ὅχι μόνον μὲ γνώσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ ἰδεαλισμὸν, ἀκόμη δὲ καὶ μὲ τὴν ἐφεσιν πρὸς πειραματισμὸν.

Περαιῶν ὁ λόρδος Τζαίμς προσέθεσεν ὅτι ὑπῆρξε προνόμιον δι' αὐτὸν τὸ ὅτι τοῦ ἐξητήθη δι' ὁμίλησιν πρὸς τινα πρόσωπα ἀσχολοῦμενα μὲ τὴν ἴδρυσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα νέου Πανεπιστημίου. Ὁ δυτικὸς κόσμος, εἶπεν, ἀναγνωρίζει τὸ ἕψιστον πνευματικὸν του χροῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἐξέφρασε δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τοῦ νέου ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀφιερουμένου εἰς τὴν μελέτην νέων θεμάτων, τὸ χροῆς αὐτὸ τῆς ἀνθρωπότητος θὰ ἐγένετο ἀκόμη μεγαλύτερον.

Ένα τμήμα της πλούσιας βιβλιοθήκης του νέου κτιρίου

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΑΡΟΤΣΙΑ πολλών επισήμων και ανθρώπων των γραμμάτων και των τεχνών, έγιναν την 8ην 'Οκτωβρίου έ.ε. τα εγκαίνια του νέου κτιρίου του Βρεταννικού Συμβουλίου εις την πλατείαν Κολωνακίου.

Η τελετή ηρχισε με τον λόγον του προέδρου του Βρεταννικού Συμβουλίου λόρδου Μπρίτζες, ο οποίος εξεδήλωσε και την μεγάλην χαράν του, ότι το πνευματικόν αυτό κέντρον θα συνεχίση την εποικοδομητικήν του δράσιν προς περαιτέρω σύσφιξιν των πνευματικών σχέσεων των δύο χωρών. Μεταξὺ ἄλλων, ὁ λόρδος Μπρίτζες ανέλυσε τὸ πρόγραμμα τοῦ Βρεταννικοῦ Συμβουλίου διὰ τὸ ἐφετεινὸν φθινόπωρον. Τὸ καλλιτεχνικὸν τοῦτο πρόγραμμα περιλαμβάνει: ἔκθεσιν τῶν πινάκων τοῦ "Εντουαργκ Λήαρ" ἔκθεσιν τῶν σκίτσων τῆς Κατερίνας Βυλζισκι διὰ τὴν εἰκονογράφειν τοῦ βιβλίου τῆς «Φόρος τιμῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα», πὺρ ἐξετυπώθη ἐσχάτως εἰς τὸ Λονδίνον· ἔκθεσιν βιβλίων περὶ Σαίξπηρ· διαλέξεις ὑπὸ τοῦ λόρδου Τζάιημς, πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Νέας Ὑόρκης, ὑπὸ τοῦ σερ Στήβεν Ράνσομαν, τοῦ καθηγητοῦ Κίττο, τοῦ Α.Ρ. Μπέρν, γνωστῶν καὶ τῶν τριῶν ἀπὸ τὰ περὶ Ἑλλάδος συγγραμμάτων τῶν, καὶ τέλος ὑπὸ τοῦ τιμηθέντος μετὰ τῶν βραβείων Νόμπελ εἰς τὴν ποίησιν Γεωργίου Σεφέρη. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐπίσης καὶ συναυλίαν ὑπὸ τῆς δίδος Ἄρδας Μαντικιάν καὶ τῆς κυρίας Τζίνιας Μπαχάουερ.

Παράλληλος, τὸ Βρεταννικὸν Συμβούλιον θὰ συνεχίση τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης, καὶ τὸν δανεισμένον εἰς τὸ εὐρὸ κοινόν, βιβλίον ἀπὸ τὴν περιλαμβάνουσαν 22 χιλιάδας τόμους βιβλιοθήκην τοῦ Ἰδρύματος. Συγχρόνως θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παρέχῃ τὰς γνωστὰς ὑποτροφίας, ὥστε

Ἕλληνες ἐπιστήμονες νὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμπληρώσων τὰς γνώσεις των εἰς τὰ ἀγγλικά πανεπιστήμια.

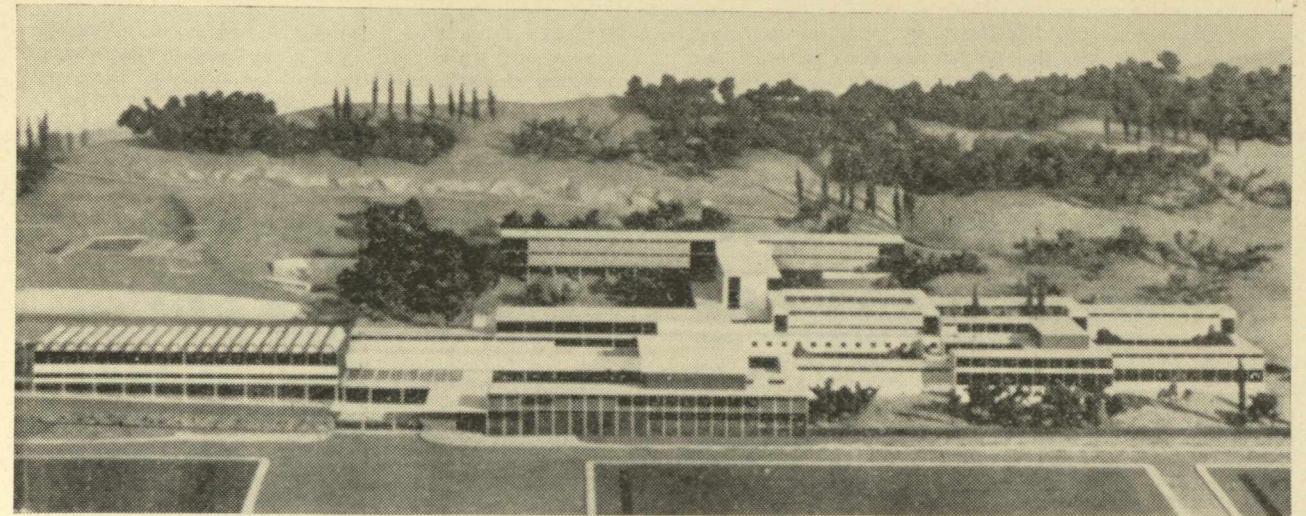
Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Κωστόπουλος, ὁ ὁποῖος ἀντεπροσώπευσεν ἐπίσημως τὴν κυβέρνησιν, ἐξῆρε τὸ ἔργον τοῦ Βρεταννικοῦ Συμβουλίου καὶ ἠνυχαρίστησε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἰδρύματος καὶ ἰδιαίτερος τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι κ. Reginald Close, διὰ τὴν ὄλην των προσφορὰν εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς χώρας.

Τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων ἐπικολούθησε δεξίωσις καὶ ἐν συνεχείᾳ οἱ προσκεκλημένοι ἐπεσκέφθησαν τὰ διαμερίσματα τοῦ νέου κτιρίου ποὺ ἀνταποκρίνονται πραγματικὰ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις ἐνὸς συγχρονισμένου πνευματικοῦ κέντρον.

Εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα ὑπάρχει κομψὴ καὶ ἀπέριττη αἴθουσα διαλέξεων μετὰ 240 θέσεις, ὁ δεῦτερος καὶ τρίτος ὄροφος καλύπτονται ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην ποὺ δύναται νὰ περιλάβῃ 30.000 τόμους βιβλίων, ἐνῶ ὁ τέταρτος καὶ πέμπτος ὄροφος εἶναι ἀποκλειστικὰ διαρρυθμισμένοι εἰς εὐρυχωρούς αἰθούσας παραδόσεως τῆς ἀγγλικῆς. Τέλος, ὁ βος ὄροφος στεγάζει ἓνα εὐχάριστον ἐντευκτήριον ποὺ προορίζεται διὰ φιλικὰς συναντήσεις καὶ ἐπαφὰς προσώπων καὶ ἀπὸ τὰς δύο συνεργαζομένας χώρας.

Σημειωτέον ὅτι τὸ κτίριον εἶναι διακοσμημένον μετὰ πίνακας ἀπὸ τὴν συλλογὴν τοῦ Βρεταννικοῦ Συμβουλίου τοῦ Λονδίνου καὶ μετὰ δύο πρωτότυπα γλυπτά.

Διὰ τὸ πρόγραμμα καὶ τὸ ἔργον τοῦ Βρεταννικοῦ Συμβουλίου ἢ «Σύγχρονη Ἐκπαίδευσις» ἐδημοσίευσεν ἐμπεριστατωμένον ἄρθρον εἰς τὸ τεῦχος αὐτῆς Ἰανουαρίου τοῦ τρέχοντος ἔτους (σελ. 60—62).

Μία ἀποφικς τοῦ νέου κτιριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θεσσαλονίκης εἰς Ἀγίαν Παρασκευὴν Ἀθηνῶν

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ

ΤΗΝ 18ην Ὀκτωβρίου έ.ε. έγιναν εἰς Ἀγίαν Παρασκευὴν τὰ εγκαίνια τῶν νέων κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θεσσαλονίκης. Διὰ τὴν δράσιν τοῦ λαμπροῦ τοῦτου ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος ἢ «Σύγχρονη Ἐκπαίδευσις» ἀφιέρωσεν εἰδικὸν ἄρθρον εἰς τὸ τεῦχος Μαΐου 1963. Ὡς γνωστόν, τὸ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον Θεσσαλονίκης, ἰδρυθὲν εἰς Σμύρνην τὸ 1875, μετεφέρθη τὸ 1923 εἰς Ἑλλάδα μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Μ. Ἀσίας καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὸ Παλαιὸν Φάληρον. Ἐκεῖθεν μετεφέρθη τὸ 1932 εἰς ἰδιόκτητα κτίρια, εἰς τὸ Ἑλληνικόν. Κατόπιν τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ, πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ ἐκεῖ ἀεροδρομίου, τὸ Κολλέγιον ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς ἀντάλλαγμα, ἀνάλογον ἔκτασιν εἰς Ἀγίαν Παρασκευὴν. Τὸ 1962 ἐτέθη ὁ θεμελιὸς λίθος τῶν νέων κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων του, ποὺ ἀνυψώθησαν μετὰ χορηγίαν τῆς ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως, ἐξ 1.661.000 δολ.

Αἱ νέα κτιριακὰ ἐγκαταστάσεις τοῦ Κολλεγίου περιλαμβάνουν πέντε κύρια συγκροτήματα:

α) Συγκρότημα Διδασκῶν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 18 τάξεις, 7 εἰδικὰς τάξεις, 10 ἐργαστήρια Φυσικῆς, Χημείας, Βιολογίας, Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, Χειροτεχνίας, ἀμφιθέατρον 130 θέσεων, γραφεῖα καθηγητῶν καὶ χώρον διὰ καλλιτεχνικὰς ἐκθέσεις.

β) Συγκρότημα κοινοχρήστων χώρων. Περιλαμβάνει τὸ ἐκκλησάκι τοῦ σχολείου, τὴν πτέρυγα τῆς Δευθύνσεως, αἰθούσας συνεδριάσεων, ἓνα μεγάλο ἀμφιθέατρον 1000 θέσεων, αἰθούσαν μουσικῆς, αἰθούσαν διδασκαλίας διὰ προβολῶν διὰ 100 μαθητῶν, βιβλιοθήκην διὰ 30.000 βιβλία, ἀναγνωστήριον, γραφεῖα μαθητικῶν ἐκδηλώσεων, αἰθούσαν παιγνιδίων, ἐστιατόριον διὰ 376 ἄτομα καὶ μαγειρεῖον.

γ) Συγκρότημα Οἰκοτροφείου μετὰ 20 τετράκλινα δωμάτια

οἰκοτρόφων, 8 δίκλινα δωμάτια καθηγητῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκοτρόφων μετὰ τῶν καθηγητῶν θὰ εἶναι 104. Ὅλοι οἱ βοηθητικοὶ χώροι, χώροι ψυχαγωγίας, τὸ λατοεῖον, τὸ γραφεῖον τοῦ λατοεῖου, ἡ κατοικία τῆς νοσοκόμου, τὰ δωμάτια τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καὶ τὸ πλυντήριον εὐρίσκονται εἰς τὸ κτίριον ποὺ συνδέει τὸ Οἰκοτροφεῖον μετὰ τοὺς κοινοχρήστους χώρους.

δ) Συγκρότημα Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο κλειστὰ γυμναστήρια μετὰ κερκίδας διὰ 100 ἄτομα τὸ καθέκαστον, αἰθούσαν θεραπευτικῆς γυμναστικῆς καὶ ἀποδυτήρια διὰ τὴν ἐξυπηρετήσιν 1000 μαθητῶν.

ε) Γήπεδα διὰ μπάσκετ μπόλ, βόλεϋ μπόλ καὶ τέννις κατὰ τὸν κλασσικὸν ἀγωνισμὸν μετὰ κερκίδας διὰ 2.000 ἄτομα. Εἰς τὸ μέλλον θὰ δημιουργηθῇ κολυμβητήριον καὶ ὑπαίθριον θέατρον.

Ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων ἐγένετο παρουσίᾳ τῆς Διαδόχου Εἰρήνης. Παρέστησαν ἐπίσης ὁ πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν κ. Henry Labouisse, ὅστις καὶ παρέδωσε τὰς κλείδας τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος, ἢ πρόεδρος τοῦ Κολλεγίου κ. Margaret Steward, αἱ προσπάθειαι τῆς ὁποίας συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῶν νέων ἐγκαταστάσεων, ὁ γυμνασιάρχης τοῦ Κολλεγίου κ. Κωνστ. Φτυαρᾶς, ὡς καὶ πολλοὶ ἐκπαιδευτικὰ προσωπικότητες τοῦ τόπου. Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῶν ἐγκαινίων ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἡ κ. Douglas Horton, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως τοῦ Κολλεγίου, ποὺ ἐδρεύει εἰς τὴν Βοστώνην. Ἡ κ. Horton ὑπῆρξε σύμβουλος τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου Kennedy ἐπὶ θεμάτων ἀνωτέρας ἐκπαίδευσως. Ἦλθεν ἐπίσης καὶ ἡ γεν. γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως κ. Helen Hackett. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ἡ κ. Rosemary Park, πρόεδρος τοῦ Barnard College.

Ἡ Ἀνθρωπότης ὀλοκλήρη ἀναζητεῖ ΜΙΑΝ ΚΑΛΥΤΕΡΑΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

Εἶναι πραγματικὰ συγκινητικὴ — δραματικὴ, θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ — ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια ποὺ καταβάλλεται εἰς ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τῆς ὑψηλίου, ἀπὸ ὄλους τοὺς λαοὺς, διὰ νὰ ἐπιτύχουν μίαν ἀριωτέραν ἐκπαίδευσιν, δι' ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀτόμων. Χιλιάδες ἐκπαιδευτικῶν, ἀλλὰ καὶ πλῆθος μέγα εἰδικῶν ἐπιστημόνων, τεχνικῶν, οἰκονομολόγων, ὑγεινολόγων κ.λ.π., ἐρευνοῦν μεθοδικὰ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς τὸ τεράστιον θέμα τῆς Παιδείας, καὶ θέτουν διαρκῶς εἰς πειραματικὴν ἐφαρμογὴν νέα συστήματα καὶ νέας λύσεις. Μίαν ἀμυδρὰν εἰκόνα τῆς παγκοσμίου αὐτῆς προσπάθειας μᾶς δίδουν αἱ ἀνταποκρίσεις ἀπὸ διαφόρους χώρας ποὺ καταχωρεῖ ἐκάστοτε ἡ «Σύγχρονη Ἐκπαίδευσις» ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον: «Ἡ ἀνθρωπότης ἀναζητεῖ μίαν καλυτέραν ἐκπαίδευσιν».

Εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας

Κύριον χαρακτηριστικόν: ποικιλία ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων Αἱ συνέπειαι τῆς μαζικῆς ἐκπαιδεύσεως

• ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟΝ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως εἰς ὅλην τὴν χώραν δημοσιεύει πραγματικὸν συμπλέγμα κατωτέρω τῶν εἰς τοὺς Ἄμερικανούς.

Πρὶν ἀπὸ ἑξ ἑτάσια, ὅταν ἐξετοξεύθη ὁ πρῶτος Σπούτιν, ποὺ ἀπεδείκνυε τὴν πρωτοπορεία τῶν Ρώσων εἰς τὸν τομέα τοῦ Διαστήματος, οἱ Ἄμερικανοὶ συνειδητοποίησαν ἀποτόμως τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς γυμνασιακῆς τῶν ἐκπαιδεύσεως. Ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν παρέχεται μὴν, ἢ καὶ ἑβδομάς, χωρὶς νὰ δημοσιεύεται μία ἔκθεσις, ἢ ἓνα βιβλίον ποὺ νὰ προτείνῃ λύσεις ἱκανὰς νὰ θεραπεύσουν τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας.

Ἀλλὰ γιατί ὅλες αὐτὲς οἱ κραυγὲς κινδύνου, ποὺ κατορθώνουν νὰ προκαλέσουν ἀνησυχίας εἰς τὴν πῦλ ἰσχυρὴν χώρα τοῦ κόσμου; Ἀσφαλῶς οἱ Ἄμερικανοὶ ἔχουν ἤδη φθάσει εἰς τὸ στάδιον τῆς μαζικῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἶναι ὑπερήφανοι, διότι τὸ 1)3 τῶν νέων ποὺ τελειώνουν τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς περνοῦν εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν, ἐνῶ εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ἡ ἀναλογία αὐτῆ ποικίλλει μεταξὺ 6 καὶ 12%, ἀνάλογα μὲ τὰς χώρας. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἡ ἀντίστροφος πλευρὰ τοῦ νομίσματος καὶ τὸ ἀντι-

στάθμισμα τῆς μαζικῆς αὐτῆς ἐκπαιδεύσεως: τὸ ἐπίπεδον τῆς γυμνασιακῆς μορφώσεως ἀποκαλύπτεται πολὺ κατώτερον ἀπὸ ὅ,τι εἶναι εἰς τὴν Γαλλίαν, τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν ἢ τὴν Σοβ. Ἐνωσιν.

Παρ' ὅλας αὐτὰς τὰς διαπιστώσεις θὰ πρέπει νὰ ἀπορῦγμεν τὰς γενικεύσεις. Πράγματι εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἡ παιδεία δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἓνα ὁμοίμορφον καὶ συγκεντρωτικὸν σύστημα. Ἐνας κανονισμὸς ποὺ ἰσχύει εἰς τὸ Κολοράντο, δὲν ἰσχύει ἀναγκαστικὰ καὶ εἰς τὴν Ντακότα, καὶ ὅ,τι ἰσχύει εἰς τὴν Φλωρίδα δὲν ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν Πενσυλβανίαν.

Τὰ προγράμματα ποικίλλουν ἀπὸ τὴν μίαν Πολιτείαν εἰς τὴν ἄλλην, ὅπως καὶ τὰ σχολικὰ βιβλία. Ἡ διάκρισις τῶν δύο κύκλων, τοῦ δημοτικοῦ καὶ τοῦ γυμνασιακοῦ, εἶναι δώδεκα χρόνια, ἀλλὰ τὰ δύο συστήματα ποὺ συνυπάρχουν εἶναι ἀρκετὰ διαφορετικά: οἱ δύο αὐτοὶ κύκλοι διαρροῦνται πότε σὲ 6 χρόνια δημοτικοῦ καὶ 6 χρόνια γυμνασιακοῦ σχολείου, καὶ πότε σὲ 8 χρόνια δημοτικοῦ καὶ 4 γυμνασιακοῦ. Ὅμως, ἡ παράτασις τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσέως φαίνεται ὅτι καθυστερεῖ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν παιδιῶν. Τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ὀνομάζονται «Elementary Schools» καὶ τὰ γυμνάσια «High Schools». Ὅταν ὁ γυ-

μνασιακὸς κύκλος ἔχει 6 χρόνια, ἡ διδασκαλία τῶν τριῶν πρώτων ἐτῶν διεξάγεται εἰς τὰ «Junior High Schools» καὶ τῶν τριῶν τελευταίων εἰς τὰ «Senior High Schools».

Σχολικὰ συμβούλια καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον

Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ τῶν δημοτικῶν καὶ γυμνασιακῶν ἰδρυμάτων εἶναι ἔργον τῶν σχολικῶν συμβουλίων (School Boards), ποὺ καθορίζουν τὴν κατεύθυνσιν τῆς διδασκαλίας καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν καθηγητῶν. Ἐπειδὴ ἀποτελοῦνται ἀπὸ προσωπικότητας τῆς περιοχῆς, τὰ συμβούλια ἀντικατοπτρίζουν τὴν συγκρότησιν τῆς ἐντοπίας κοινωνίας, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀσχετῆται ἡ ἐπίδρασις τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Συνεπῶς οἱ ἐκπαιδευτικοί, ποὺ ἡ τύχη καὶ οἱ μισθοὶ τῶν ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὰ συμβούλια, ὑπόκεινται εἰς διαρκεῖς πιέσεις τῶν πολιτικῶν, κοινωνικῶν, θρησκευτικῶν ὁμάδων, ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ διαμορφώσουν τὰ σχολεῖα σύμφωνα μὲ τὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰ συμφέροντά των.

Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς παιδείας εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς χώρας. Ἡ θεωρία τῆς κοινοτικῆς ἀνεξαρτησίας ἀνάγεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀμερικανικῆς ἱστορίας. Ἀὐτονομία τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Νότου, ἀνεξαρτησία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Νέας Ἀγγλίας, πατροπαράδοτος δυσιπλοσία πρὸς τὴν κεντρικὴν κυβέρνησιν, εἶναι οἱ κυριώτεροι παράγοντες ποὺ ἔδωσαν τὴν σημερινὴν μορφήν εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Ἄμερικανοὶ μένουσιν βαθεῖα προσηλωμένοι, ἀλλὰ ποὺ, ἐν τούτοις, ἀρχίζει νὰ τοὺς ἀνησυχῇ.

Ὅχι ἐξετάσεις εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους

Δ ΤΟ ΤΥΠΟΙ γυμνασιακῶν σχολείων εἶναι γνωστοὶ εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας: ὁ «εἰδικευμένος» καὶ ὁ «γενικός». Ἀλλὰ ὁ πρῶτος τύπος, ποὺ ἐπιδιώκει τὴν ἐξειδίκευσιν τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὴν πῦλ νεαρήν του ἡλικίαν, γίνεται ὄλο καὶ πῦλ σπάνιος ἔξω ἀπὸ τὰς μεγάλας πόλεις. Εἰς τὴν Νέαν Ἰόρκην ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ ὑπάρχουν πολλὰ τέτοια σχολεῖα: μόδας, ἀεροπορίας, τυπογραφίας καὶ θετικῶν ἐπιστημῶν, ἐνῶ ἡ Λατινικὴ Σχολὴ τῆς Βοστώνης ἔχει μεγάλο γόητρον εἰς ὅλην τὴν χώραν. Ὁ δευτέρος τύπος γνωρίζεται ὀλον καὶ μεγαλυτέραν διάδοσιν. Τὰ προγράμματα του ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς μορφωτικὰς ἀνάγκας τῆς νεολαίας μιᾶς κοινότητος. Δηλαδή διδάσκουν γενικῶς ἐννοιὰς, χωρὶς νὰ ἐπιμένουν ἰδιαίτερα εἰς ἓνα τομέα.

Ὅταν δὲν ὑπάρχει ἐπαγγελματικὴ σχολὴ (vocational school) σὲ μιὰ κοινότητα, τὰ High Schools εἶναι δύνατον νὰ περιλαμβάνουν εἰς τὰ προγράμματα τῶν μαθημάτων στενογραφίας, μηχανικῆς αὐτοκινήτων, σχεδίου ἢ κηπουρικῆς.

Πράγματι, ἡ πῦλ θετικὴ ἀποψις τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας εἶναι τὸ ὅτι παρῆκει πολὺ γρήγορα εἰς τοὺς νέους τὴν δυνατότητα νὰ ἀρχίσουν τὴν ἐξειδίκευσίν των, πράγμα ποὺ εὐνοεῖ τὰς προφίμως ἐκδηλουμένας κλίσεις καὶ ἐμποδίζει τοὺς μαθητὰς νὰ ἀσχολοῦνται μὲ μαθήματα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν αἰσθάνονται ὅτι εἶναι προικισμένοι.

Οἱ Ἄμερικανοὶ μαθητὰι περνοῦν τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος εἰς τὸ σχολεῖον, ἀπὸ τὴν Δευτέραν ἕως τὴν Παρασκευὴν. Τὰ μαθήματα ἀρχίζουν γενικὰ, εἰς τὰς 8.15 εἰς τὸ γυμνάσιον καὶ εἰς τὰς 9 εἰς τὸ δημοτικόν, καὶ οἱ μαθητὰι ἐπιστρέφουν εἰς τὸ σπίτι των εἰς τὰς 3 μετὰ μεσημβρίαν. Κάθε ἡμέραν τὰ παιδιά ἔχουν πέντε ὥρας μαθημάτων, μίαν ὥραν διὰ τὸ φαγητὸν καὶ τρία ἰετάρτα τῆς ὥρας διὰ γυμναστικὴν, ποὺ συνοδεύεται ἀπὸ ἓνα ντουξ.

Εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τὰ παιδιά δὲν ἔχουν σχεδὸν ποτὲ νὰ μελετήσουν μαθήματα ἢ νὰ ἐτοιμάσουν γραπτὰ καθήκοντα εἰς τὸ σπίτι. Εἰς τὸ γυμνάσιον ἡ ἐργασία εἰς τὸ σπίτι δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 2—3 ὥρας τὴν ἡμέραν. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὴ διεύθυνσις ἐπιβλέπει ἀρκετὰ ἀσθηρὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς, διὰ νὰ εἶναι βεβαία ὅτι δὲν παραφορτῶνουν τοὺς μαθητὰς των.

Δὲν ὑπάρχουν ἐξετάσεις τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, παρὰ μόνον εἰς τὴν Πολιτείαν τῆς Νέας Ἰόρκης, ἀλλὰ διπλωματικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὸ τέλος τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν. Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἰδρυμάτος πιστοποιεῖ ἀπλῶς ὅτι ὁ μαθητὴς

ἐτελείωσε πράγματι τὸ δωδέκατον ἔτος τῶν σπουδῶν του καὶ, συνεπῶς, διήνυσε τὸν γυμνασιακὸν κύκλον. Ὅρισμένα ἰδρύματα ἔχουν θεσπίσει τριμηνιαίους ἢ ἑξαμηνιαίους διαγωνισμούς, ἐνῶ ἄλλα λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν μόνον τοὺς βαθμοὺς ποὺ παίρνει ὁ μαθητὴς εἰς τὸ τέλος τοῦ χρόνου.

Ἡ χρηματοδότησις τῶν σχολείων δὲν ἀνήκει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τῶν Πολιτειῶν καὶ τῶν πόλεων. Ἡ φοίτησις εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα καὶ εἰς τὰ γυμνάσια ποὺ ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ τὰς διαφόρους Πολιτείας καὶ πρὸ παντὸς ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς δήμους, εἶναι δωρεάν. Οἱ γονεῖς δὲν ἐξοδεύουν τίποτε διὰ τὰ βιβλία ἢ διὰ τὰ ἄλλα σχολικὰ ἐφόδια. Αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς χρηματοδοτήσεως δεικνύει πῶσον μεγάλαι διαφοραὶ εἶναι δύνατον νὰ ὑπάρχουν εἰς τὴν ποιότητα τῆς ἐκπαιδεύσεως μεταξὺ μιᾶς πλουσίας Πολιτείας καὶ μιᾶς πτωχῆς, ἢ μεταξὺ ἐνὸς χωρίου καὶ μιᾶς πόλεως. Εἰς τὰς ἀπόρους οικονομικῶς περιοχὰς οὗ καθήγηται ἀμείβονται ἑλιγώτερον, παρὰ εἰς τὰς πλουσίας Πολιτείας. Δι' αὐτὸ, τὸ ἐκπαιδευτικὸν σῶμα ἔχει τὴν τάσιν νὰ μεταναστεύῃ πρὸς τὰς περιοχὰς ὅπου οἱ μισθοὶ εἶναι ὑψηλότεροι καὶ δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Καλιφόρνια καὶ ἡ Πολιτεία τῆς Νέας Ἰόρκης ἐφαρμόζουν πολιτικὴν ὑψηλῶν μισθῶν. Οἱ οικονομικῶς ἀδικημένοι Πολιτεῖαι προσλαμβάνουν συχνὰ μὲ χαμηλοὺς μισθοὺς μέτριον προσωπικόν, πρᾶγμα ποὺ μειώνει τὴν ποιότητα τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ριζικὴ ἀναδιοργάνωσις

Εἰς τὰς πλουσίας Πολιτείας αὐτὰ καθ' ἑαυτὰς αἱ διαστάσεις τοῦ σχολικοῦ κτιρίου ἐπηρεάζουν τὴν ποιότητα τῆς διδασκαλίας. Ἐτσι, τὰ σχολεῖα ποὺ ἔχουν ὀλιγοτέρους ἀπὸ 100 μαθητὰς εἰς τὸ τελευταῖον ἔτος, ἀντιμετωπίζουν δυσκολίας διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἀναγκαίου ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τὴν κατασκευὴν συγχρόνων ἐργαστηρίων. Λοιπόν, σύμφωνα μὲ μίαν πρόσφατον μελέτην, 1.500.000 μαθητὰι κάθονται κάθε χρόνον εἰς τὰ θρανία τῆς δωδεκάτης τάξεως. Τὸ ἐν ἐκατομμύριον ἀπὸ αὐτοὺς φοιτοῦν εἰς 4.000 ἀρκετὰ ἐδύρῳχα High Schools ποὺ ἔχουν περισσότερους ἀπὸ ἑκατὸν χιλιάδας τελειοφοίτους καὶ πεντακάσια χιλιάδες φοιτοῦν εἰς 20.000 μικρότερα High Schools. Ἡ μελέτη συνιστᾷ νὰ περιορισθῶν ἀπὸ 24 εἰς 9.000 τὰ γυμνασιακὰ αὐτὰ κτίρια. Μία τῶσον θρασυτικὴ ἀναδιοργάνωσις θὰ ἐπέτρεπεν ἓνα καλλίτερον καταμερισμὸν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σώματος καὶ θὰ ἐθεράπευε τὴν σημερινὴν ἑλλειψιν ἱκανῶν διδασκάλων.

Ἡ ἀποκέντρωσις τῆς ἐκπαιδεύσεως ποὺ εὐνοεῖ τὴν ἀνισότητα τοῦ ἐπιπέδου τῶν σχολείων, ἐπιφέρει καὶ μίαν ἄσυνφορίαν μεταξὺ τῶν σχολικῶν ἐργαστηρίων τῶν διαφόρων Πολιτειῶν. Ἐτσι, τὰ ἱστορικὰ βιβλία ποὺ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὸν Νότον, ἐκθέτουν μὲ διαφορετικὸν τρόπον τὰς αἰτίας τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἢ τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου, ἀπὸ ἐκείνα τῶν Βορείων Πολιτειῶν.

Αἱ νέα ἐκπαιδευτικὰ μέθοδοι εἶναι ἀνίσως διαδεδομένα εἰς τὸ ἀέραντον ἀμερικανικὸν ἔδαφος. Ἐνῶ ὀρισμένα Πολιτεῖαι εὐρίσκονται εἰς τὸ ἦθος τῶν προόδων τῆς παιδαγωγικῆς, ἄλλα ἀκολουθοῦν τὰς πατροπαράδοτους μεθόδους. Οἱ Ἄμερικανοὶ εἰδικοί, παίρνοντας ὡς ἀφετηρίαν τὸ 1 μ.Χ., θεωροῦν ὅτι αἱ ἀνθρώπινοι γνώσεις ἐδιπλασιάσθησαν διὰ πρώτην φορὰν ἕως τὸ 1750, διὰ δευτέραν φορὰν ἕως τὸ 1900, διὰ τρίτην φορὰν ἕως τὸ 1950 καὶ διὰ τετάρτην φορὰν ἕως τὸ 1960. Ὁ ρυθμὸς τῆς συσσωρευσεως τῶν γνώσεων μᾶς ἔχει γίνῃ, λοιπόν, τόσον ταχύς, ὥστε αἱ πατροπαράδοτοι μέθοδοι ἀποδεικνύονται ἀνεπαρκεῖς καὶ μὴ ἀποτελεσματικαί. Ἡ ἴδια ἡ μᾶζα τῶν νέων γνώσεων ἀναγκάζει τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς νὰ κάνουν μίαν ἐπιλογὴν τῆς διδακτέας ὕλης καὶ ἀποδεικνύονται ἀναγκαῖοι νέοι τρόποι διαιτυπώσεως. Ἡ διδασκαλία τῶν μαθηματικῶν, τῆς φυσικῆς, τῆς χημείας, τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς οἰκονομίας, τῆς γεωγραφίας, τῆς ἀγγλικῆς καὶ τῶν ξένων γλωσσῶν, ἔχουν ὑποστῆ ἕχι μόνον βαθεῖας μεταβολᾶς, ἀλλὰ πραγματικὰς ἀναστατώσεως.

Ἐτσι, τὰ μαθήματα καὶ τὰ ἐγχειρίδια δὲν εἶναι πλέον ἔργον ἐνὸς ἢ δύο καθηγητῶν, ἀλλὰ ἀποτελεσμα ὁμαδικῆς ἐργασίας, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ εἰδικούς, ἐκπαιδευτικούς, ψυχολόγους, ἐκδότας, κινηματογραφιστὰς, ἐκλαϊκευτὰς κ.λπ.

Πολλά χιλιάδες εκπαιδευτικοί συμμετέχουν εις την χρησιμοποίησην και εις την δοκιμήν των νέων υλικών, εντύπων μαθημάτων, εγχειριδίων ή ακουστικο-οπτικών μέσων. Θα χρειασθῆ νὰ περάσῃ μία γενεὰ περίπου διὰ νὰ διαδοθῶν εις ὅλην τὴν χώραν αἱ νέα παιδαγωγικὰ μέθοδοι καὶ ἡ ταχύτης τῆς προόδου θὰ εἶναι ἀνάλογος μὲ τὸν πλοῦτον κάθε Πολιτείας.

Οἱ παράγοντες αὐτοὶ ἐπιδρῶν ἀναπόφευκτα εἰς τὴν ποιότητα τῆς γυμνασιακῆς ἐκπαίδευσως εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας.

Καθυστερήσεις ἐναντι τῆς Εὐρώπης

ΤΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ Πανεπιστήμια ἀναγνωρίζουν ἐπισημῶς μίαν διαφορὰν δύο χρόνων ὑπὲρ τῆς Μέσης ἐκπαίδευσως τῶν προηγμένων εὐρωπ. χωρῶν, ἀφοῦ εἰσάγουν εἰς τὸ 3ον κολλεγιακὸν ἔτος τοὺς Εὐρωπαίους ἀποφοίτους τῶν γυμνασίων. Ἄλλὰ ἡ πραγματικὴ καθυστέρησις φαίνεται ἀκόμη μεγαλύτερα. Οἱ καλύτεροι Ἀμερικανοὶ εἰδικοί

ἀναγνωρίζουν ὅτι ἡ διαφορὰ ποικίλλει ἀπὸ 3—4 χρόνια. Κατὰ τὸν Τζαίμς Κόναντ, πρόην πρόεδρον τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Χάρβαρτ, πρόην πρεσβευτὴν τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν εἰς τὴν Ὁμοσπονδιακὴν Γερμανίαν καὶ συγγραφεὰ 6 ἔργων διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, ἡ καθυστέρησις αὐτὴ εἶναι τριῶν ἐτῶν. Ὁ ναύαρχος Χύμαν Ρικάρδο προχωρεῖ ἀκόμη περισσότερον: εἰς ἓν βιβλίον του ποὺ ἐξεδόθη τελευταίως, ὑπολογίζει ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ τεσσάρων ἐτῶν.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, οἱ νεαροὶ Ἀμερικανοὶ ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀκολουθήσουν ἀνωτέρας σπουδὰς, πρέπει νὰ καταβάλουν σοβαρὰς προσπάθειας διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸ ἀναγκαῖον ἐπίπεδον μορφώσεως. Πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ τολώμεν, ὅτι ὁ Ἀμερικανὸς φοιτητῆς, χάρις εἰς μίαν ἐπιμονὴν προσπάθειαν, καλύπτει τὰς περισσότερας φουὰς τὰ κενά, καὶ μάλιστα, συμβαίνει νὰ ξεπερνᾷ τὸν Εὐρωπαῖον συνάδελφόν του. Τὸ πρόβλημα ὅμως εἶναι σοβαρὸν, ὅταν θέλει νὰ εἰσαχθῆ εἰς εὐρωπαϊκὸν Πανεπιστήμιον.

F. J. TOMICHE

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑΝ

Ἀλματικὴ αὐξήσις τῶν σπουδαστῶν καὶ τεράστια ἐλλείψεις Διαφωνία ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προσανατολισμοῦ

• ΠΑΡΙΣΙΟΙ

ΑΙ ΠΥΛΑΙ τῶν γαλλικῶν σχολείων ἦνοιξαν καὶ πάλιν καὶ 10.600.000 παιδιὰ ἐκάθησαν ἐφέτος εἰς τὰ θρανία. Πρώτη παρατήρησις τῶν εἰδικῶν, ἡ ἀλματικὴ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Κατωτάτην καὶ Μέσην Ἐκπαίδευσιν, γεγονός ποὺ σημαίνει ἀνάλογον ἐπέκτασιν τῆς παιδείας. Μεγαλύτερος ὄλονεν ἀριθμὸς γαλλικῶν οἰκογενειῶν θέλουν νὰ δίδουν εἰς τὰ παιδιά τὸν ἀνωτέραν μόρφωσιν.

Ἡ τάσις αὐτὴ ἐνισχυθῆ, φυσικά, ἀπὸ ὅλας τὰς κυβερνήσεις τῆς 4ης καὶ τῆς 5ης Δημοκρατίας, ἀλλὰ οὔτε αἱ μὲν οὔτε αἱ δέ, παρὰ τὴν αὐξήσιν τῶν κονδυλίων εἰς τοὺς κρατικὸς προϋπολογισμούς, ἠδυνήθησαν νὰ δώσουν ἐπαρκῆ μέσα διὰ τὴν καλύτεραν ἐξυπηρέτησιν τόσο ἀριθμοῦ μαθητῶν.

Αἱ οἰκοδομήσεις νέων σχολείων δὲν εὐρίσκονται εἰς ἀναλογία μὲ τὴν ραγδαίαν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἐφέτος σημειώνεται μία πρωτοφανῆς ὑπερφύττωσις τῶν τάξεων εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ σχολεῖα, καθὼς ἐπίσης καὶ μία ἐξωφθαλμὸς ἑλλειψίς ἐπαρκῶς ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ.

Ἡ κατάστασις εἶναι ἰδιαίτερα κρίσιμος εἰς τὴν κατωτάτην ἐκπαίδευσιν, ὅπου σημειώνεται ἀνάγκη μεγάλου ἀριθμοῦ διδασκάλων. Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Πομπιντοῦ, παρὰ τὴν σκληρὰν πίεσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν, δὲν ἐδέχθη νὰ ἐγγράψῃ μεγαλύτερα κονδύλια εἰς τὸν ἐθνικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1964 διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ τοῦτο ἐξ αἰτίας τῶν πληθωριστικῶν πιέσεων. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ἔδῳ, ὅτι ὁ γαλλικὸς προϋπολογισμὸς ἐπιβαρύνεται μὲ μεγάλα ποσὰ διὰ τὰ συσσίτια τῶν μαθητῶν, ποὺ εἶναι πλοῦσια καὶ σχεδὸν καθολικά. Ὁ περιορισμὸς τῶν κονδυλίων εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐπέκτασιν τῶν μισῶν οἰκοδομικῶν ἔργων ἀπὸ τὰ προγραμματισθέντα ὡς ἀναγκαῖα.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ εἰς τὴν Γαλλίαν παρακολουθεῖται προσωπικὰ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον Ντὲ Γκὼλ, ποὺ δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν βελτίωσιν τῶν συστημάτων εἰς ὅλους γενικὰ τοὺς κλάδους. Ὅταν ὁ Γάλλος πρόεδρος θέτῃ ὡς στόχον του πρωταρχικὸν τὴν ἀναγέννησιν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν ἀνάληψιν ἡγετικῶν ρόλων εἰς τὸν κόσμον, εἶναι φυσικὸν νὰ παρακολουθῆ τὴν πορείαν τῆς ἐκπαίδευσως καὶ νὰ θλίβεται διὰ τὰς σημειουμένας καθυστερήσεις. Ἡ ἀνατροπὴ τῶν οἰκονομικῶν προβλέψεων εἶχε δυσμενεῖς ἐπιδράσεις εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, ποὺ αἰσθάνεται ἤδη τὸ βάρος τοῦ ἐφαρμοσμένου προγράμματος **ΛΙΤΟΤΗΤΟΣ** — νομισματικῆς ἐδῶ.

Εἰς τὴν Γαλλίαν, καθὼς ἄλλωστε γίνεται καὶ εἰς ἄλλας χώρας, συνεχίζεται ἡ διαφωνία μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐπὶ τῶν προσανατολισμῶν ποὺ πρέπει νὰ ἔχη ἡ σύγχρονη παιδεία. Τάσις τῆς κυβερνήσεως εἶναι νὰ μὴ θυσιασθῆ ἡ κλασσικὴ παιδεία εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τοῦτο διότι, καθὼς ἐδήλωσε τελευταίως ὁ Γάλλος ὑπουργὸς Μορφωτικῶν Σχέσεων καὶ στενὸς συνεργάτης καὶ φίλος τοῦ προέδρου Ντὲ Γκὼλ, ὁ κ. Ἀντρέ Μαλρώ, ἡ Γαλλία ἀποβλέπει εἰς μίαν ἀναβίωσιν τοῦ κόσμου τοῦ πνεύματος, ὁ ὁποῖος ἀποθῆθη ἀπὸ τὴν εἰσβολὴν τῆς τεχνολογίας. Ὁ Ἀντρέ Μαλρώ φαίνεται νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ τεχνολογία, μολονότι δημιουργεῖ νέους ὁρίζοντας διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, τὴν καταβασανίζει καὶ τὴν στερεῖ ἀπὸ ἀνωτέρας ποιότητος ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἐξασφαλίζονται μόνον μὲ τὴν κλασσικὴν παιδείαν. Ὁ κόσμος, λέγει ὁ Μαλρώ, ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ νέα φιλοσοφικὰ συστήματα.

Ἡ ροπὴ τῆς νέας γενεᾶς, πάντως, εἶναι πρὸς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας, εἰς τὰς ὁποίας καὶ παρουσιάζονται αἱ μεγαλύτεραι ἐλλείψεις. Ἡ ἑλλειψίς καθηγητῶν εἰς τὰς σχολὰς μαθηματικῶν εἶναι μεγάλη, καθὼς ἐπίσης ἡ ἑλλειψίς καθηγητῶν εἰς τὰ φυσικὰ τμήματα. Αἱ ἐλλείψεις εἰς τὴν κλασσικὴν

κὴν παιδείαν εἶναι μικρότερα.

Ἐπὶ τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁ πρόεδρος Ντὲ Γκὼλ καὶ οἱ συνεργάται του μελετοῦν τώρα τὴν σύνταξιν ἐνὸς καταστατικοῦ χάρτου τῆς παιδείας, ποὺ θὰ καλύψῃ μίαν περίοδον μισοῦ αἰῶνος καὶ ποὺ θὰ φέρῃ τὴν Γαλλίαν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαίδευσως τῶν νέων γενεῶν. Ὁλα ὅμως αὐτὰ θὰ ἐξαρτηθοῦν ἀπὸ τὴν πορείαν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας. Μεγάλα ποσὰ χρειάζονται ἀκόμη διὰ νέον προσωπικόν, διὰ νέα κτίρια καὶ νέον ἐξοπλισμὸν. Μεγάλα ἐπίσης ποσὰ χρειάζονται διὰ τὴν διατροφήν τῶν παιδιῶν, διὰ τὰς ὑποτροφίας κλπ.

Ἡ κατάστασις εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν εἶναι κακὴ. Ὁ μεγαλύτερος ὄγκος τῶν σπουδαστῶν εἶναι συγκεντρωμένος εἰς τὸ Παρίσι, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀρτία κατάρτισις τῶν νέων ἐπιστημόνων. Ἄλλο ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ τάλαιπώρησις τῶν σπουδαστῶν αὐτῶν λόγῳ τῆς στενότητος στέγης. Ἡ Σορβὼν καλεῖται νὰ ἐξυπηρετήσῃ 30.000 σπουδαστάς, ἐνῶ ἀπὸ τριτακτῆς ἀπόψεως δὲν μπορεῖ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΟΥΗΔΙΑΝ

Ἀναπροσαρμογὴ καὶ ἐπέκτασις τῆς παιδείας — ὅσαι εἰς καμμίαν ἄλλην χώραν

• ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ἐπομένην τοῦ πολέμου, ἡ Σουηδία συνέστησε περισσότερες ἀπὸ κάθε ἄλλην χώραν ἐπιτροπὴς μελέτης τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τῆς συστήματος. Περισσότερες ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Βρετανίαν. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ σουηδικῆς ἐπιτροπῆς ἔδωσαν ἤδη ἀποτελέσματα. Μὲ βάση τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν, τὸ σουηδικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ὑποβάλλεται τώρα εἰς ἐπέκτασιν καὶ ἀναπροσαρμογὴν μεγάλης κλίμακος, τόσην ποὺ δὲν ἀναφέρει καμμία ἄλλη χώρα. Μεταξὺ τῶν ἄλλων μεταρρυθμίσεων, ποὺ γίνονται σήμερα εἰς τὴν σουηδικὴν ἐκπαίδευσιν εἶναι καὶ ἡ καθιέρωσις μιᾶς τριετοῦς φοιτήσεως, πέραν ἀπὸ τὴν κανονικὴν γυμνασιακὴν φοίτησιν, διὰ τὰ 35% τῶν παιδιῶν, ἡλικίας μεταξὺ 16 καὶ 20 ἐτῶν. Ἀπὸ τὸ 1970 καὶ ὕστερα, ὁ κύκλος αὐτὸς τῆς φοιτήσεως θὰ καλύψῃ ἄλλα 20% τῶν παιδιῶν τῆς ἰδίας ἡλικίας. Τὸ σχολεῖον αὐτὸ ποὺ θὰ εἶναι κατὰ μεταξὺ γυμνασιακῆς καὶ πανεπιστημιακῆς παιδείας, δονομάζεται ἤδη «σχολεῖον συνεχείας» καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν γενίκευσιν ἐνὸς μίνιμουμ μορφώσεως διὰ τὸ σύνολον τῶν παιδιῶν τοῦ μέλλοντος. Ἡ Σουηδία φιλοδοξεῖ διὰ μορφώσῃ ὅλα τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ, καὶ ὄχι ἀπλῶς νὰ τὰ μαθαίνει γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν.

Ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα, ἀνταποκρινόμενα ἄλλωστε, πρὸς τὴν λαϊκὴν πίεσιν, ἀπέδεχθησαν τὰς μεταρρυθμίσεις. Ἡ ἰθύνουσα δύναμις, ἐν τούτοις, εἶναι τὸ Σοσιαλδημοκρατικὸν Κόμμα, ποὺ κυβερνᾷ τὴν χώραν ἐπὶ 29 ἤδη χρόνια, καὶ ποὺ τὴν ὠδήγησεν εἰς μίαν ἀνωτάτην ὕλκην καὶ πνευματικὴν στάθμην.

Ἐπὶ τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ σουηδικὸν Σοσιαλδημοκρατικὸν Κόμμα παρουσιάζει εἰς τὸν τοιῆα τῆς παιδείας μεταρρυθμίσεις τόσο ἐπαναστατικὰς, ὅσον δὲν ἐνεφανίσθησαν εἰς καμμίαν ἄλλην χώραν. Τὸ Σοσιαλδημοκρατικὸν Κόμμα ἐμφανίζεται ἔτσι ριζοσπαστικώτερον ἀπὸ τὸ Ἐργατικὸν τῆς Βρετανίας, ποὺ δὲν προχώρησε τόσο πολὺ εἰς τὸν τοιῆα τῆς παιδείας, μολονότι τοποθετεῖ τὴν παιδείαν πολὺ ὑψηλά.

νὰ ἐξυπηρετήσῃ περισσότερους ἀπὸ 5.000. Παντοῦ σημειώνεται αὐτὸς ὁ συνωστισμὸς.

Δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παιδείας ἔχει τὸ πρόγραμμα διὰ τὴν δημιουργίαν πυρηνικῆς δυνάμεως καθαρῶς γαλλικῆς. Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἀπορροφᾷ τεράστια ποσὰ, ποὺ ἐξοικονομοῦνται μὲ περικοπὰς τῶν ἄλλων κονδυλίων, περιλαμβανομένου καὶ ἐκείνου ποὺ προορίζεται διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς παιδείας. Ἐν τούτοις, ὁ πρόεδρος Ντὲ Γκὼλ δὲν φαίνεται διατεθειμένος νὰ ἀλλάξῃ πολιτικὴν εἰς τὸ θέμα αὐτό. Θεωρεῖ ἐθνικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν Γαλλίαν τὴν ἀπόκτησιν ἰδικῆς τῆς πυρηνικῆς δυνάμεως.

Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις μελετᾷ τὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα ὅλων τῶν χωρῶν. Ἰδιαίτερα προσελκύουν τὴν προσοχὴν τῆς τὰ σουηδικὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα, μολονότι οἱ Γάλλοι δὲν συμπαθοῦν ἐξαιρετικὰ τὴν τόλμην τῶν Σουηδῶν. Οἱ Γάλλοι εἶναι περισσότερον συντηρητικοί, ἀλλὰ τὸ τελευταῖο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων εἰς τὴν σουηδικὴν παιδείαν προεκάλεσεν εἰς τὴν Γαλλίαν μέγα ἐνδιαφέρον.

Οἱ Σουηδοὶ διαμορφώνουν ἓνα ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, ποὺ ἐνδέχεται νὰ ἀποδειχθῆ τὸ τελειώτερον, τόσο ἀπὸ τὴν ἁπλοῦν ἐκπαιδευτικὸν προσωπικόν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἁπλοῦν ὀργανώσεως τῶν μαθημάτων, τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἄλλων κλάδων τῆς παιδείας. Ὅστερα ἀπὸ δέκα ἐτῶν πειραματισμοῦ — 1952 μέχρι 1962 — προχωροῦν τώρα εἰς νέαν φάσιν, ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ μεγάλῃς κλίμακος μεταβολῆς.

ΕΙΣ ΤΗΝ Σουηδίαν ἡ ἐκπαίδευσις ἦτο ὑποχρεωτικὴ ἕως τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας. Τώρα θὰ ἐπεκταθῆ διὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν παιδιῶν. Τεράστιον πρόγραμμα οἰκοδομήσεως νέων σχολικῶν κτιρίων εὐρίσκεται ἤδη εἰς ἐπέκτασιν. Τὰ πλέον ἐπαναστατικὰ συστήματα διδασκαλίας τίθενται εἰς ἐφαρμογὴν — εἰς μεγάλην κλίμακα χρησιμοποιεῖται ἡ τηλεόρασις. Ἡ κυβέρνησις ἡ ἴδια παρακολουθεῖ ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν τὴν πορείαν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μηχανισμοῦ.

Μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρυθμίσειν εἶναι φανερόν ὅτι ἡ Σουηδία ὀρπεῖ τὸ βάρος τῆς εἰς τὸ γυμνάσιον. Θέλει νὰ φθάσῃ εἰς ἐπίπεδον τοιοῦτον, ὥστε κάθε Σουηδός, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ποῖον ἐπάγγελμα θὰ ἀκολουθήσῃ, νὰ ἔχη τελειώσει τὸ γυμνάσιον. Θέλει νὰ μὴ μείνῃ κανεὶς μὲ μόνην τὴν παιδείαν ποὺ ἐξασφαλίζει τὸ δημοτικὸν σχολεῖον. Τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν δὲν τὴν θεωρεῖ παρὰ μόνον ὡς εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην γενικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν πολιτῶν τῆς. Μέσα εἰς τὸ 1965 ἡ μεταρρυθμίσις αὐτὴ θὰ ἔχη γίνῃ πραγματικότης. Τὸ γυμνάσιον θὰ εἶναι τὸ κέντρον τῆς παιδείας. Αὐτὸ θὰ τροφοδοτῆ τὴν σουηδικὴν κοινωνίαν μὲ μάζας νέων, ἀρχετὰ ἐκπαιδευμένων, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ διεκδικήσουν μίαν ἀνωτέραν θέσιν εἰς τὴν ζωὴν καὶ νὰ μποροῦν νὰ προσφέρουν τὴν συμβολὴν των διὰ τὴν δημιουργίαν νέων συνθηκῶν ζωῆς.

Σημειωτέον ὅτι τὰ μαθήματα εἰς τὸ γυμνάσιον θὰ εἶναι

αυστηρά, και η εισοδος θα γίνεται με εξετάσεις. Η Σουηδία δεν θέλει να αυξησει απλως τον αριθμό των μαθητών των γυμνασίων της εις το διπλάσιον η και το τριπλάσιον, θέλει να εχη μαθητάς άριστους. Το κράτος παρέχει τα πάντα εις τους μαθητάς αυτούς, εις ύλικά μέσα όλα δωρεάν, αλλά αξιωνει μελέτην. Ιδιαίτερα προσπάθεια καταβάλλεται διά την διατήρησιν και τόνωσιν της αθλητικής παραδόσεως. Μεγάλοι χώροι απόθησαν τον σουηδικόν αθλητισμόν εις χαμηλήν θέσιν εις τον κατάλογον των παγκοσμίων επιδόσεων. Παρακμή του σουηδικού αθλητισμού δεν υπάρχει θεαίως. Υπάρχει όμως άνοδος των μεγάλων κρατών, που δημιουργεί αυτήν την έντύπωσιν. Και οι Σουηδοί θέλουν να ανέλθουν και πάλιν εκεί όπου τους εθαύμαζαν κάποτε ύλοι.

Το 1970 ύπολογίζεται ότι το 25% των νέων θα προχωρούν εις πανεπιστημιακήν παιδείαν εις την Σουηδίαν, και αυτό θα είναι μέγας άθλος. Υπάρχει μεγάλη Ψλλειψις προ-

σωπικού, λόγω της ραγδαίας και άποτόμου επέκτάσεως της παιδείας. Άλλά το κράτος αυτό, με τους αφρόνους πόρους θα βρη άσφαλώς τα μέσα δια να εξασφαλίση άρκετόν αριθμόν εκπαιδευτικών και εις τους τρεις κλάδους της παιδείας.

Υπάρχει επίσης ένα άλλο θέμα, σχετικόν με την παιδείαν — το θέμα της ερωτικής άγωγής των νέων γενεών. Και εδώ πολυάριθμοι επιτροπαι μελετούν το πρόβλημα από ύλας του τας πλευράς. Τα πορίσματα θα μελετηθούν από την κυβέρνησιν και εκείνη θα εισηγηθή τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν με βάση την πείραν των τελευταίων δέκα ετών του μεγάλου πειραματισμού. Τα λεγόμενα και γραφόμενα εις το έξωτερικόν περι κρίσεως ήθων εις τα σουηδικά σχολεία είναι άσφαλώς ύπερβολικά. Ό,τι γίνεται και εις τας Άλλας χώρας γίνεται και εδώ. Πάντως, οι Σουηδοί δεν ισχυρίζονται ότι εις το ειδικόν αυτό θέμα επέτυχον την καλύτεραν πορείαν. Άγωνίζονται να την χαράξουν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΑΝΙΑΝ

Ιδιαίτερα φροντίς δια τους μή έχοντας « ακαδημαϊκήν αντίληψιν »

Άφίνεται μεγάλη πρωτοβουλία εις κάθε διδάσκαλον

• ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ

ΠΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Έλλάδα, έτσι και εις την Δανίαν γίνεται μία μεγάλη μεταρρύθμισις εις την Ήκπαίδευσιν. Ένας εκπαιδευτικός νόμος, που έψηφίσθη το 1958, και ήρχισε να εφαρμόζεται από βέφετος εις τα σχολεία, μετέβαλε το ύφιστάμενον εκπαιδευτικόν σύστημα και καθώρισε την διάρκειαν της ύποχρεωτικής εκπαίδεσεως και την διαίρεσιν της εις τρία διάφορα στάδια.

Η εκπαίδευσις δίδεται δωρεάν και η φοίτησις ύλων των παιδιών από ήλικίας επτά μέχρι δέκα τεσσάρων ετών είναι ύποχρεωτική.

Το σοβαρόν πρόβλημα που αντιμετώπιζαν οι άρμόδιοι εις την Δανίαν κατά τα τελευταία 100 χρόνια, ήτο ο τρόπος με τον όποιον θα εβοήθουν εκείνους από τους μαθητάς, οι όποιοι δεν έχουν την λεγομένη « ακαδημαϊκήν αντίληψιν », αλλά που θα ήθελον να συνεχίσουν τας σπουδάς των επί διαφορετικού επιπέδου. Οι άρμόδιοι έπι του προκειμένου ήλθον εις συνεννόησιν με διαφόρους επαγγελματικάς και έμπορικάς οργάνωσεσις και με την βοήθειάν των έθεσαν τας βάσεις που θα επιτρέψουν εις τους μαθητάς, μετά τα πρώτα 7 έτη της φοιτησεώς των εις τα σχολεία, να λάβουν την ειδικήν εκπαίδευσιν που συμβιβάζεται με τας άτομικάς κλίσεις των και με τας απαιτήσεσις μιās διαρκώς εκβιομηχανοποιουμένης κοινωνίας. Μερικά από τα μαθήματα που διδάσκονται κατά την διάρκειαν της εκπαίδεσεως αυτής, είναι ύποχρεωτικά, όπως η Ήστορία, η Γεωγραφία, η Βιολογία, αι Κοινωνικά έπιστήμια, ενώ άλλα είναι προαιρετικά, όπως αι ξέναι γλώσσαι, τα μαθηματικά, η χειροτεχνία και τα γεωργικά θέματα.

Η εκπαίδευσις διηρέθη εις τρία τμήματα : Το Γενικόν Σχολείον, όπου η φοίτησις είναι ύποχρεωτική, δια ύλους και διαρκεί έπι επτά έτη. Την Μέσην Ήκπαίδευσιν, που διαρκεί έπι τρία έτη, η ειδικήν εκπαίδευσιν, που συμβιβάζεται με τας

κλίσεις των μαθητών. Μετά το πέρας της τριετούς παρακολούθησεως των μαθημάτων της Μέσης Ήκπαίδεσεως, ακολουθεί το Γυμνάσιον, όπου η φοίτησις είναι επίσης τριετής, και ακολουθώς οι μαθηται ήμπορούν να εισαχθούν εις τας άνωτάτας σχολάς.

Τον παρελθόντα Σεπτέμβριον εφοίτουν εις τα 83 σχολεία της Κοπεγχαγής 67.698 μαθηται. Έκτος ύμως των σχολείων αυτών ύπάρχουν ιδιαίτερα σχολεία δια τα καθυστερημένα διανοητικώς παιδια, που μένουν ολόκληρον την ήμέραν εις το σχολείον των. Κατά το οικονομικόν έτος 1962—63 έδαπανήθησαν δια την εκπαίδευσιν των μαθητών 176.7 εκατ. κορώνες ή 750 περίπου εκατομμύρια ιδικών μας δραχμών. Άναλογεί δηλαδή, μία δαπάνη 8.500 δραχμών δια κάθε μαθητήν εις τα πρώτα στάδια της εκπαίδεσεως και φθάνει τας 26.000 δραχμάς δια κάθε καθυστερημένον παιδι.

Κύριον χαρακτηριστικόν της φοιτησεως των μαθητών εις το Γενικόν Σχολείον είναι ότι πρέπει να αποκτήσουν την βασικήν μόρφωσιν και να άφομοώσουν τελείως τα μαθήματα που εδιδάχθησαν.

Το δεύτερον στάδιον της εκπαίδεσεως, η Μέση Ήκπαίδευσις, έχει ως σκοπόν να βοηθήση τους μαθητάς που θέλουν να λάβουν μιαν άνωτέραν μόρφωσιν, να αποκτήσουν τας βασικάς γνώσεσις που θα τους επιτρέψουν να ασχοληθούν με το έμπόριον ή να προσληφθούν εις διαφόρους δημοσίας θέσεις. Τα μαθήματα που διδάσκονται εις τα τρία αυτά χρόνια είναι πολλά και ποικίλα, και με τον νέον νόμον κατέστη ύποχρεωτική η διδασκαλία θεμάτων σχετικών με την οικογένειαν και την σεξολογίαν.

Η παρακολούθησις των μαθημάτων του τελευταίου τμήματος αποβλέπει εις την παροχήν γενικών γνώσεων, αι όποια θα παράσχουν την βάση δια περαιτέρω άνωτέρας ειδικευμένας σπουδάς.

Κατά το στάδιον αυτό παρατηρείται μία εξέλιξις της εκ-

παιδεσεως, η όποια παρείχεται μέχρι σήμερα και η όποια εθασίζετο κυρίως εις τα διδάγματα του παρελθόντος. Σήμερα αποδίδεται ιδιαίτερα προσοχή εις τας νέας αντίληψεσις του διεθνισμού και της άλληλεξαρτήσεως των Κρατών, που προεκάλεσαν αι εξέλιξις των συγκοινωνιών, αι οικονομικά ανταλλαγαι μεταξυ των Κρατών, η τεχνική εξέλιξις και τελικώς τα ύπλα της μαζικής καταστροφής.

Όπως είναι φυσικόν, η πρόοδος αυτή άπαιτεί μιαν άνωτάτην δυνατήν τεχνικήν εκπαίδευσιν, συνδυαζομένην με ένα άνώτατον βαθμόν γενικής μορφώσεως. Και επειδή θεωρείται ότι η στενή τεχνική εκπαίδευσις ήμπορεί να αποβη επικίνδυνος εις το τέλος, οι μαθηται που παρακολουθούν τα μαθήματα των τελευταίων ετών του Γυμνασίου, διδάσκονται επίσης ήστορίαν, θρησκευτικά, κοινωνικάς έπιστήμας και μουσικήν άκόμη. Και δια να διευκολυνθή η επέκτασις της μορφώσεως των μαθητών, αι τελευταία τάξεις έχουν διαιερθή εις δύο τμήματα, εκ των όποιων το έν ασχολείται κυρίως με τα μαθηματικά και το άλλο με τας ξέναις γλώσσαις. Εις το τμήμα των ξένων γλωσσών οι μαθηται ήμπορούν να διαλέξουν την εκμάθησιν συγχρόνων ξένων γλωσσών και κλασικών, όπως έλληνικά και λατινικά.

Τους δίδεται επίσης η ευκαιρία να ασχοληθούν και με άλλα που ευχάριστα θέματα, όπως η μουσική, η χειροτεχνία και άλλα.

Ιδιαίτερα φροντίς καταβάλλεται δια τον εκσυγχρονισμόν των μέσων της εκπαίδεσεως, όπως είναι τα βιβλία και η δημιουργία καταλλήλων αίθουσών διδασκαλίας της Φυσικής, της Χημείας, της Ήυολογίας, της Χειροτεχνίας. Επίσης, καταβάλλεται προσπάθεια δημιουργίας νέων μαθητικών βιβλιοθηκών και ο εμπλουτισμός αυτών που ύπάρχουν. Ιδιαίτερα επίσης φροντίς αποδίδεται εις την άνεγερσιν νέων σχολικών κτιρίων, διότι τα ύπάρχοντα δεν δύνανται πλέον να άνταποκριθούν εις την άποστολήν των. Τα μικρά σχολεία καταργούνται και αντικαθίστανται από μεγαλύτερα κτίρια, που είναι ικανά να περιλάβουν και να εξυπηρετήσουν καλύ-

ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑΝ

Ειδικά μέτρα δια την εκπαίδευσιν των εργαζομένων

• ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ

ΤΑ ΠΛΕΟΝ εύρεα στρώματα του πληθυσμού της Ούγγαρίας εξέδηλωσαν κατά τα τελευταία έτη ηδέξημένο ενδιαφέρον δια την εκπαίδευσιν των ενήλικων, η όποια παρέχεται εις σχολάς των διαφόρων βαθμίδων. Κατά τας αρχάς του σχολικού έτους 1962—63, 3.000 περίπου ενήλικες ενεγράφησαν εις τας έσπεριναις σχολεία η παρηκολούθησαν μαθήματα δι' άλληλογραφίας. Η πορεία δια να φθάσωμεν εις το άποτέλεσμα τουτο, δεν ύπηρεξεν εύκολη.

Συμφώνος προς τα δεδομένα της απογραφής του 1930, περίπου 10% του πληθυσμού άνω των 6 ετών ήσαν άγραμματοι. Μόνον δε ένα ελάχιστον ποσοστόν παιδιών και νέων ήτο δυνατόν να φοιτήσουν εις τας σχολάς Μέσης και Άνωτέρας Ήκπαίδεσεως. Έξ άλλου εις τα σχολεία ταυτα πολυ όλίγοι ήσαν οι μαθηται εργατικής και άγροτικής προελεύσεως, διότι τόσοσ η Μέση, όσοσ και η Άνωτάτη Ήκπαίδευσις, ήσαν λίαν δαπανηραι και αι περισσότεραι οικογένειαι δεν ήδύναντο να βαστάσουν τοιαυτα έξοδα. Η χώρα εδρίακετο εις τοιαύτην καθυστερήσιν, ώστε δεν ήτο εις θέσιν να εξασφαλίση καταλλήλους εργασίας εις τον μικρόν αριθμόν των άποφοιτών των Άνωτάτων Σχολών. Κατά τας αρχάς της δεκαετίας 1930—1940, οι άνεργοι πτυχιούχοι συνεκρότησαν

τερα μεγαλυτέρους αριθμούς μαθητών.

Μιαν άλλην καινοτομίαν άποτελει το γεγονός ότι οι διδάσκαλοι εις την Δανίαν είναι ελεύθεροι να εκλέξουν την προσωπικήν των μέθοδον εκπαίδεσεως των μαθητών των. Υπό ώρισμένους, φυσικά, περιορισμούς, οι όποιοι δεν ελαττώνουν την πρωτοβουλίαν των. Έχουν επίσης το δικαίωμα να καθοδηγούν τους μαθητάς των εις την εκλογήν των βιβλίων, τα όποια πρέπει να διαβάξουν και τα όποια συνήθως, είναι κατάλληλα δια το στάδιον της ώριμότητος εις την όποιαν εδρίσκονται. Και παρατηρείται το φαινόμενον, οι μαθηται της ίδιας τάξεως να μη μελετούν ύλοι τα ίδια κείμενα και τα ίδια θέματα.

Οι μαθηται, επίσης, διδάσκονται εις το σχολείον μαζί με τα ύπόλοιπα μαθήματά των, ότι πρέπει να ζούν άρμονικά με τους πλησίον των και ύποστηρίζεται η γνώμη ότι δεν πρέπει να επιδιώκεται μόνον η άπόκτησις γνώσεων και ειδικότητων εις τα σχολεία, αλλά και κάτι περισσότερον: ο σεβασμός προς τα δικαιώματα του πλησίον και αι ύποχρεώσεσις εκάστου προς την κοινωνίαν μέσα εις την όποιαν κινείται.

Έκαστον σχολείον διοικείται από ένα καθηγητήν, που τον βοηθεί μία πενταμελής επιτροπή, άποτελουμένη από δύο δημοτικούς συμβούλους και τρεις γονεϊς των μαθητών που φοιτούν εις κάθε σχολείον. Υπάρχει επίσης έν Συμβούλιον των καθηγητών που ασχολείται με τα κυρίως εκπαιδευτικά θέματα.

Πολλά σχολεία διαθέτουν ιδικά των κέντρα διακοπών, όπου γίνονται δεκτοι μαθηται από ύλας τας τάξεις, που δεν έχουν τα μέσα να πάνε μόνον των έξοχήν κατά την περιόδον των διακοπών.

Συμπέρασμα είναι, ότι οι νεαροί Δανοί από τα πρώτα δήματά τους διδάσκονται τον τρόπον με τον όποιον θα εκλέξουν το μελλοντικόν επαγγελματί των, αναλόγως με τας πνευματικάς ικανότητάς και τον χαρακτήρα των.

Με αυτών τον τρόπον αναπτύσσεται ο πολιτισμός μιās χώρας, ο όποιος συντείνει εις την πρόοδον του συνόλου.

σήμερον, εἰς ἐργαζόμενος εἰς τοὺς δέκα, ἡλικίας 25—50 ἐτῶν, νὰ παρακολουθῇ μαθήματα εἰς Σχολεῖον Κατωτέρης ἢ Μέσης Παιδείας ἢ καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, παραλλήλως μὲ τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν του.

Ἡ ἐντατικὴ πρόοδος εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἔγινε πρὸ παντὸς αἰσθητῆ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957, ὡς ἀπεικονίζεται εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα:

Ἀριθμὸς ἐγγεγραμμένων εἰς τὰς σχολὰς:

Σχολικὰ ἔτη	Πρωτοβάθμιαι σχολαὶ	Δευτεροβάθμιαι σχολαὶ	Ἀνώτερα σχολαὶ ἢ Πανεπιστήμια
1958 - 59	24.195	40.581	10.608
1961 - 62	91.132	112.000	18.776
1962 - 63	111.964	145.807	27.071

Οἱ ἐνήλικοι σπουδάζουν παρακολουθοῦντες ἐσπερινὰ μαθήματα ἢ μαθήματα δι' ἀλληλογραφίας. Εἰς τὴν Κατωτέραν Παιδείαν, ἡ διδασκαλία γίνεται δύο φορές τὴν ἐβδομάδα. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ὁποῖοι σπουδάζουν δι' ἀλληλογραφίας, συγκεντρώνονται μίαν φοράν τὴν ἐβδομάδα διὰ νὰ λάβουν ὄδηγίαν καὶ νὰ βοηθηθοῦν ἀπὸ τοὺς καθηγητὰς των, ἀλλὰ ἡ πλειοψηφία τούτων σπουδάζουν μόνοι. Οἱ σπουδάζοντες δι' ἀλληλογραφίας δίδουν ἐτησίως τρεῖς διαγωνισμοὺς καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους οἱ μαθηταὶ περνοῦν ἀπὸ ἐξέτασιν ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης.

Ὅλα αὐτὰ καθιστοῦν ἀναγκαίαν μίαν ἐπιτεταμένην ὀργάνωσιν σχολῶν καὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Ἡ διδασκαλία εἰς τὴν πρωτοβάθμιον καὶ δευτεροβάθμιον ἐκπαίδευσιν γίνεται κατὰ μεγάλο μέρος εἰς τὰ βραδυνὰ τμήματα καὶ τὰ τμήματα μαθημάτων δι' ἀλληλογραφίας, τὰ ὁποῖα λειτουργοῦν εἰς τὰ συνήθη σχολεῖα. Ἐν τῷ μεταξὺ ἰδρύονται ὅλον καὶ περισσότεραι ἀνεξάρτητοι σχολαὶ δι' ἐνηλίκους. Εἰς αὐτὰς, ἡ διευθυντὴς καὶ οἱ καθηγηταὶ ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικῶς μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐνηλίκων.

Αἱ σπουδαὶ διενεκοῦνται ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὰς ἀνεξαρτήτους σχολὰς τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς σχολικὰς τάξεις, αἱ ὁποῖα λειτουργοῦν εἰς ἐργοστάσια ἢ ἄλλα ἰδρύματα. Ἐκεῖ, οἱ μαθηταὶ εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας, ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῆς ἡμερησίας ἐργασίας των, ἢ πρὸ τῆς ἐνάρεξώς της, δύνανται νὰ παρακολουθήσουν μαθήματα. Διοργανοῦνται ἐπίσης ὅλον καὶ περισσότεραι σχολικαὶ τάξεις, ὅπου τὰ μαθήματα γίνονται ἐκ περιτροπῆς τὴν πρωτὴν καὶ τὴν ἐσπέραν, οὕτως ὥστε νὰ προσαρμόζονται εἰς τὸν ἐλεύθερον χρόνον τῶν μαθητῶν.

Εἰς τὰ περισσότερα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα δύναται τις νὰ παρακολουθῇ σπουδὰς ὑπὸ μορφὴν μαθημάτων δι' ἀλληλογραφίας. Εἰς τὸ μεγαλύτερον ἐργοστάσιον τῆς χώρας, τὰ μεταλλουργεῖα καὶ χαλυβουργεῖα Τσεπέλ, λειτουργεῖ ἕνα τμήμα, τὸ ἄποῖον μετεφέρθη ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖον.

Δὲν εἶναι ὅμως εὐκόλον νὰ σπουδάζῃ κανεὶς ἕστερα ἀπὸ τὸν μόχθον τῆς ἐπίπονης καὶ καθημερινῆς του ἐργασίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν οἱ ἐργαζόμενοι καὶ αἱ ἐργαζόμεναι πρὸ παρακολουθοῦν μαθήματα, ἔχουν ἀνάγκην βοηθείας. Αὕτη ἐξασφαλίζεται ἀπ' ἐνὸς χάρις εἰς τοὺς κανονισμοὺς ἐργασίας, τοὺς ὁποῖους καθορίζει ὁ Ἐργατικὸς Κώδιξ, ἀπ' ἑτέρου δὲ χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν κοινωνικῶν Ὄργανισμῶν.

Εἰς τὴν πρωτοβάθμιον ἐκπαίδευσιν, ὅσοι παρακολουθοῦν ἐσπερινὰ μαθήματα, δικαιοῦνται τριῶν ἡμερῶν ἀδείας ἐπὶ πλέον, καὶ ὅσοι σπουδάζουν δι' ἀλληλογραφίας, μᾶς. Οἱ μαθηταὶ τῶν δευτεροβαθμίων σχολείων δικαιοῦνται ἕξ, ἐννέα ἢ καὶ δώδεκα ἡμερῶν ἀδείας.

Οἱ ἐργαζόμενοι, οἱ ὁποῖοι σπουδάζουν δι' ἀλληλογραφίας εἰς τὰ Πανεπιστήμια ἢ ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολὰς, δικαιοῦν-

ται ἐτησίως ἀπὸ 24—30 ἡμέρας ἀδείας «λόγω σπουδῶν», μετ' ἀποδογῶν, ἐπὶ πλέον τῆς κανονικῆς των ἀδείας. Ἐξ ἄλλου λαμβάνουν πληρῆς ἡμερομίσθιον κατὰ τὰς ἡμέρας ἀπουσίας ἐξ αἰτίας τῶν ἐξετάσεων καὶ τῶν ὑποχρεωτικῶν ἀσκήσεων (φροντιστηρίων). Εἰδικὴ διάταξις ἐξασφαλίζει ἰδιαιτέραν ἀδειαν διὰ τὰς προετοιμασίας διὰ τὸ δίπλωμα ἢ διὰ τὴν διατριβήν. Ἡ διάρκεια τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀδείας ἐκτείνεται ἀπὸ 12 ἕως 36 ἡμέρας.

Οἱ ἐνήλικες, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν μετασχολικὰς σπουδὰς, ἀπολαμβάνουν ἐπιχορηγήσεως. Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις των εἰς ὑπηρεσίας νυκτερινὰς ἢ εἰς θέσεις, αἱ ὁποῖαι δυνατόν νὰ δημιουργήσουν ἐμπόδια εἰς τὰς σπουδὰς των. Ἀπαγορεύεται ἐπίσης ἡ ἀνάθεσις ὑπερωρίων εἰς αὐτοὺς ἢ ἄλλων καθηκόντων, ἐὰν αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐμπόδιον εἰς τὰς σπουδὰς των.

Ἡ Ὀγγρικὴ Ὁμοσπονδία Ἐκπαιδεύσεως εὐνοεῖ καὶ υποστηρίζει τὴν δημιουργίαν καλλιεργημένων ἐργατῶν, δημοσιεύουσα τακτικῶς στοιχεῖα περὶ τῶν ἐπιτυγχανομένων ἀποτελεσμάτων εἰς αὐτὸν τὸν τομέα καὶ διοργανώουσα συζητήσεις διὰ τὴν διάδοσιν τῶν πλέον καταλλήλων καὶ συγχρόνων μεθόδων διδασκαλίας καὶ ἐκμαθήσεως.

★ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΩΝ ΟΠΤΙΚΟ - ΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Πρὸς τὴν Ἐπιθεώρησιν

«ΣΤΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ»

Ἐ ν τ α ὺ θ α.

Κύριε Διευθυντά,

Ἐδιδάσκαλος τὸ ἄρθρον «Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρύθμισις» εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 10 τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ σας, καὶ ἡ εἰδικότης μου εἰς τὰ Ὀπτικο-Ἀκουστικὰ Μέσα μου δίδει τὸ θάρρος νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως καταχωρήσητε εἰς αὐτὸ τὴν ἀνὰ χεῖρας ἐπιστολήν μου, ἀναφερομένην εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τυχάνει εἰς ὅλους γνωστὸς ὁ ρόλος τῶν Ὀπτικο-Ἀκουστικῶν Μέσων εἰς τὴν μάθησιν. Ἐπίσης ἡ χρησιμοποίησις των, εἰς τὰ ἀνεπτυγμένα Κράτη, ὑπὸ τῆς Στοιχειώδους, Μέσης καὶ Ἀνωτάτης Παιδείας. Ἡ εἰκόνα, τὸ πρόπλασμα, ὁ φανελλοπίναξ, τὸ ἐπιδιασκόπιον, ὁ μορφωτικὸς κινηματογράφος, τὸ μαγνητόφωνον, ὁ παραστατικὸς πίναξ κλπ. ἐποπτικὰ μέσα προσφέρουν θεικωτάτην ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ σπουδαστὰς.

Στηριζόμενοι εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ θύμισις παραμένει ἐν τῶν ἐφ' ὅσον προῆλθεν ἀπὸ βίωμα — καὶ στὴν περίπτωσιν αὕτη ὁ ἄνθρωπος ἐχρησιμοποίησε τὰ μάτια του ἢ τ' αὐτιά του — προτείνουμε ὅπως ἡ Ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις χρησιμοποῖ εἰς τὸ ἐξῆς καὶ τὰ Ὀπτικο-Ἀκουστικὰ Μέσα. Βεβαίως, γιὰ νὰ ἐφοδιαστοῦν ὅλα τὰ σχολεῖα καὶ πανεπιστήμια μὲ τέτοια ὄργανα, θὰ ἀπαιτηθῇ μὴ δαπάνη καὶ μήπως ὅμως δὲν ἀποτελεῖ μὴ καλὴ ἐπένδυσιν γιὰ τὸ Κράτος, ἀφοῦ θὰ βοηθήσῃ τοὺς μαθητὰς καὶ σπουδαστὰς νὰ μάθουν πῶς γρήγορα ἢ ἀκόμη νὰ μάθουν πῶς πολλά, ἀφοῦ σὲ ὅλους δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ μάθουν μόνον διαβάζοντας;

Εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοξενίαν

I. ΑΠΑΑΚΙΔΗΣ

Εἰδικὸς ἐπὶ τῶν Ὀπτικο-Ἀκουστικῶν Μέσων (Ἀγ. Κων)νου 19 - Γλυφάδα

Ἐκπαιδευτικὰ νέα ἀπὸ παντοῦ

♦ Κατάργησις θερινῶν διακοπῶν

Εἰς πολλὰ Πανεπιστήμια τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδά καταργήθησαν αἱ θεριναὶ διακοπαὶ καὶ καθιερώθη φοίτησις 12 μηνῶν.

♦ Ἐναρξις τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τοῦ 5ου ἔτους εἰς Μεγ. Βρεταννίαν

Τὸ σχολικὸν ἔτος εἰς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν ἤρρισε μὲ νέας προοπτικὰς. Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις ἄρχεται εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας. Καίτοι ὑπάρχει μεγάλη ἔλλειψις διδασκάλων εἰς τὴν Βρεταννίαν, ἐν τούτοις δοκιμάζονται νέαι μέθοδοι διδασκαλίας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν γλώσσαν. Δὲν θὰ διάσχη πλέον ἡ μονοτονία εἰς τὴν ἐκμάθησιν τοῦ ἀλφαβήτου. Τὰ παιδιὰ τῆς ἡλικίας τῶν 11 ἐτῶν καὶ ἄνω θὰ παρακολουθοῦν γυμνασιακὰ μαθήματα καὶ οἱ καλύτεροι θὰ πλουτίζουν τὰς γνώσεις των μὲ τὴν προβολὴν τηλεοπτικῶν καὶ κινηματογραφικῶν προγραμμάτων, ὡς καὶ ἠχογραφημένων ταινιῶν.

♦ Λεωφορεῖα διδασκῆρια

Εἰς τὸ Καϊμπριτζσάιρ τῆς Νοτιοανατολικῆς Ἀγγλίας ἤρρισε τὰ δρομολογία του τὸ πρῶτον λεωφορεῖον... διδασκαλίας εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν! Τὸ διώροφον τοῦτο ἐργαστήριον γλωσσῶν εἶναι ἐφεύρεσις τοῦ Ἐθνικοῦ Κολλεγίου Ἀναπτύξεως τοῦ Καϊμπριτζ καὶ θὰ ἐπισκέπτεται συχνὰ διάφορα σχολεῖα τὰ ὁποῖα δὲν διαθέτουν ἰδικὰ τῶν ἐργαστήρια γλωσσῶν καὶ δὲν ἔχουν ἐπαρκῆς διδακτικὸν προσωπικὸν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ξένων γλωσσῶν. Σχεδιάζεται ἐπίσης νὰ χρησιμοποιεῖται τὸ λεωφορεῖον διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐνηλίκων εἰς τὰ κολλέγια τῶν χωρίων, ὡς καὶ ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεων, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ γνωρίζουν ξένας γλώσσας διὰ τὰς διαπραγματεύσεις ἐξαγωγῶν. Ἐν ὀλίγοις, τὸ λεωφορεῖον θὰ ἐπισκέπτεται τὰ διάφορα κολλέγια ἐκπαιδεύσεως, σχολεῖα καὶ ἄλλα ἰδρύματα, ὡς καὶ γραφεῖα ἐπιχειρήσεων.

Ἐὰν τὸ πείραμα ἐπιτύχῃ, στόλος δολοκλήρος λεωφορείων αὐτοῦ τοῦ εἶδους σχεδιάζεται διὰ νὰ καλύψῃ δολοκλήρον τὴν Βρεταννίαν.

Τὸ «ἐργαστήριον» εὐρίσκειται εἰς τὸ δεύτερον ὄροφον τοῦ λεωφορείου ὅπου ὑπάρχουν χωριστὰ διαμερίσματα διὰ δέκα μαθητὰς. Ἐκαστον ἐξ αὐτῶν περιλαμβάνει ἀκουστικά, ἕνα μικρόφωνον καὶ ἕνα μαγνητόφωνον. Οἱ μαθηταὶ παρακολουθοῦν ταινίαν ἐπὶ ὁθόνης, ἀκούουν μαγνητοφωνημένον σχολίον καὶ κατόπιν καταβάλλουν προσπάθειαν διὰ τὴν μαγνητοφώνωσιν τῶν ὁσων ἐκμανθάνουν. Τὸ μάθημα ἐκπέμπεται ἀπὸ διδασκάλου, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ὁμιλῇ πρὸς ὅλους ἢ καὶ πρὸς ἕνα μαθητὴν μὲ τὸ συστήματος ἀκουστικῶν.

Εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον τοῦ λεωφορείου εὐρίσκειται αἶθουσα διδασκαλίας μὲ δύο μακρὰ τραπέζια, ἕνα μαγνητόφωνον καὶ ἕνα κινηματογραφικὸν προβολέα. Τὴν ἐποπτείαν τοῦ λεωφορείου ἔχει ἕνας διδασκάλος.

♦ Βρεταννοὶ διδασκαλοὶ μορφῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἀφρικής

Βρεταννοὶ διδασκαλοὶ ἰσῆς ἐκπαιδεύσεως, διευθυνταὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ μέλη τῶν σχολῶν ἐκπαιδεύσεως διδασκάλων ἀνέλαβον μίαν νέαν ἐκστρατείαν διὰ νὰ μορφώσουν τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς πολλῶν περιοχῶν τῆς Ἀφρικής. Ἡ ὅλη αὕτη ἐργασία γίνεται κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον τῶν διακοπῶν. Στέλλονται ἐκάστοτε 80 διδασκαλοὶ ἐπιλεγμένοι ἀπὸ 700 καὶ ἄνω ὑποψηφίους. Ὅσοι λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς ἀποστολάς αὐτὰς εἶναι ἄνθρωποι προοδευτικοὶ καὶ μὲ κατάλληλα προσόντα. Προέρχονται πάντοτε ἀπὸ τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου.

Τὰ ἐτήσια αὐτὰ θερινὰ μαθήματα παρέχουν ἐκτὸς τῆς συγχρόνου διδασκαλίας καὶ ἕνα κίνητρον καὶ πρῶτον διὰ τὴν ὀργάνωσιν παρομοίων μαθημάτων εἰς ἐκάστην χώραν

κατὰ νομοῦς. Ἐκτὸς τῶν μαθηματικῶν, φυσικῆς, καλῶν τεχνῶν, γεωγραφίας καὶ κοινωνικῶν μελετῶν διδάσκειται καὶ μὲ μεγαλύτεραν μάλιστα ἐμφασιν ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα. Καὶ τοῦτο διότι ὑπάρχουν τόσον πολλὰ διαφορετικὰ τοπικὰ διάλεκτοι καὶ γλώσσαι, ὥστε συχνὰ ἡ Ἀγγλικὴ εἶναι ἡ μόνη ἱκανοποιητικὴ μέθοδος ἐπικοινωνίας καὶ διδασκαλίας.

♦ Κατηργήθη ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τοῦ κ. Κρούσσεφ

Ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις κατήργησε τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1958 πρὸς εἶχεν εἰσηγηθῇ ὁ κ. Κρούσσεφ καὶ ἐπανεφέρε τὸ παλαιὸν δεκαετὲς σχολικὸν πρόγραμμα.

Κατὰ τὸ σύστημα Κρούσσεφ, τὸ ὁποῖον εἶχε ἐπικριθῇ ἐντόμως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, οἱ μαθηταὶ ἦσαν ἰσοχρονισμένοι νὰ φοιτοῦν εἰς τεχνικὰς σχολὰς διὰ νὰ ἀγαπήσουν τὴν ἐργασίαν.

♦ Διδασκαλία κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου

Ἡ Οὐκρανικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν, κατὰ τὴν «Φιλολογικὴν Ἐφημερίδα», ἀναφέρει ὅτι τὸ Πειραματικὸν Φωνητικὸν Ἐργαστήριον τοῦ Κιέβου διδάσκει εἰς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν διάρκειαν μᾶς νυκτὸς καὶ εἰς στιγμὰς τοῦ ὕπνου 40 ξένας λέξεις.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐργαστηρίου Λεωνίδας Μπλιζνιτσένκο ἐπὶ μίαν ἰσθίαν ἐργάζεται ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου. Πιστεύει ὅτι κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη ὁ ρυθμὸς διδασκαλίας θὰ φθάσῃ εἰς 400 λέξεις ἐκάστην νύκτα.

Ἡ ἀρχὴ τῆς μεθόδου βασίζεται ἐπὶ τῆς ἐπαναλήψεως ἠχογραφημένων μαθημάτων εἰς κοιμωμένους μαθητὰς, χωρὶς καμμίαν χοῆσιν ὕπνωτικῶν φαρμάκων καὶ κατὰ τὰς στιγμὰς τοῦ βαθυτέρου των ὕπνου. Ἐπὶ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ρυθμοῦ ἀναπνοῆς τῶν κοιμωμένων μαθητῶν τὰ ἠχογραφημένα μαθήματα ξαναπαίζονται. Τὸ μάθημα τοῦτο διαρκεῖ μόνον ἐλάχιστα λεπτὰ τὴν νύκτα καὶ οὐδὲν μείωνει τὴν ἀναζωογονητικὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὁμοίου ὕπνου, οὔτε καὶ ἐπιφέρει διαταραχὰς εἰς τὸ νευρικὸν σύστημα.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ Κιέβου, μηχανικὸς ἡλικίας 24 ἐτῶν, εἶπεν ὅτι τὴν πρῶτην φοράν πρὸς ἔλαβε τὸ μάθημά του, τὸ πρῶτ' εἶχε ἕνα παράξενον αἰσθημα. Ἦτο ὡς ἐὰν αἱ λέξεις ἐπροβάλλοντο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας φωτογραφικοῦ χαρτοῦ. Ἐπρόβαλλον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς μνήμης του καὶ ἐφαίνοντο ἀφομοιωμένοι καὶ οικεῖαι.

Τὸ ἐργαστήριον τοῦ Κιέβου παραδίδει 22 νυκτερινὰ μαθήματα ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς διάστημα ἐνὸς μηνός. Διεπιστόθη ὅτι ἡ μνήμη εἶναι ἰδιαίτερος ἰσχυρὰ κατὰ τὰ τελευταῖα 15 λεπτὰ τοῦ ὕπνου. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο αἱ διάφοροι μορφαὶ τῆς μνήμης γράζονται μὲ ἰδιαιτέραν ἔντασιν. Καὶ τὸ κατὰ τὸν ὕπνον μάθημα εἶναι συνήθως ἐπανάληψις τοῦ μαθήματος τῶν τελευταίων λεπτῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς πειράματος μετεδόθη εἰς τοὺς μαθητὰς μία περιγραφή τῆς πολιορκίας τῆς Βροῆσσης κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον. Τὴν ἐπομένην ὅταν ἐκλήθησαν νὰ ὀνομάσουν μίαν πόλιν, ἡ ὁποία ὑπέστη πολιορκίαν κατὰ τὸν 2ον Παγκόσμιον Πόλεμον, ὅλοι ἀπήντησαν ἡ Βροῆστι. Πειράματα ἐγένοντο ἐπίσης καὶ μὲ ἐκπαιδευτικὰ φιλμ πρὸς ἔτυχον ἱκανοποιητικῶν ἀποτελεσμάτων.

♦ Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἰς πανεπιστήμιον τῆς Χιλῆς

Κατόπιν τῆς φιλελληνικῆς στάσεως τοῦ Χιλιανοῦ λαοῦ, ἐκτίσθη περὶ ἄλλο κλασσικῶν σπουδῶν μὲ καθηγητὴν τὸν διακεκριμένον ἑλληνιστὴν κ. Φ. Μαλιέρον. Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις καὶ ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σαντιάγο τῆς Χιλῆς συνήψαν συμφωνίαν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦτο ἴδρυμα.

Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτικὰ Νέα

♦ Ἡ δρᾶσις τοῦ Ἰδρύματος Φόρντ εἰς Ἑλλάδα

Εἰς συγκέντρωσιν Ἑλλήνων καὶ ξένων ἀντιπροσώπων τοῦ Τύπου ποὺ ἔλαβε χώραν τὴν 8ην Ὀκτωβρίου ἐ.ε., ὠμίλησαν ὁ πρόεδρος καὶ ὁ διευθυντὴς διεθνῶν σχέσεων τοῦ Ἰδρύματος Φόρντ κ.κ. Χιλντ καὶ Στόουν. Ἀνέπτυξαν δι' ὀλίγων τὴν διεθνήν δρᾶσιν τοῦ Ἰδρύματος καὶ εἰδικότερον τὴν χορηγηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ οικονομικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἐν λόγῳ Ἰδρυμα εἶναι τὸ μεγαλύτερον φιланθρωπικὸν Ἰδρυμα τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ 250 ἑκατομ. δολλάρια ἐτησίως διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ προαγωγὴν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Τὰ 75% δαπανῶνται εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰ 25% εἰς τὸν ὑπόλοιπον ἐλεύθερον κόσμον καὶ κατὰ προτίμησιν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας. Εἰδικότερον διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐχορήγησε τὸ ἀνωτέρω Ἰδρυμα 160.000 δολλ. διὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Κέντρου Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Καλιφορνίας ἐχορήγησεν 140.000 δολ. πρὸς ἀποστολὴν εἰδικῶν ἐπιστημῶν διὰ συνεργασίαν μετὰ τὸ Κέντρον Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν καὶ διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων εἰς τὸ ἀνωτέρω Πανεπιστήμιον. Ἐπίσης ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω βοήθειαν ἔλαβον τὸ Τεχνολογικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ κ. Δοξιάδη, διὰ πολεοδομικὰς ἐρεῦνας καὶ διὰ νὰ φοιτήσουν εἰς αὐτὸ σπουδασταὶ ἀπὸ τὸ Πακιστάν, τὸ Κολλέγιον Ἀθηνῶν καὶ τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἐρευνῶν. Ἀπαντῶντες εἰς ὑποβληθεῖσας ἐρωτήσεις οἱ κ.κ. Χιλντ καὶ Στόουν ἐξέφρασαν τὴν ικανοποίησιν των διὰ τὴν καλὴν ἀξιοποίησιν τῆς χορηγηθεῖσας βοήθειας εἰς τὰ ὡς ἄνω ἑλληνικὰ ἰδρύματα. Εἰδικότερον δὲ οἱ εἰδικοί τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλιφορνίας ποὺ ἀποτελοῦν καὶ τὸν ἐπιστημονικὸν σύμβουλον τοῦ Ἰδρύματος Φόρντ, ἐξέφρασαν τὴν πλήρη ικανοποίησιν των διὰ τὴν συντελουμένην ἐργασίαν εἰς τὸ Κέντρον Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν. Δὲν ἀπέκλεισαν ἐπίσης τὴν χορηγίαν βοήθειαν καὶ εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τὴν νέαν αὐτοῦ μορφήν. Οἱ κ.κ. Χιλντ καὶ Στόουν εἶχον συνεργασίαν μετὰ τοῦ προέδρου τῆς κυβερνήσεως, τοῦ τότε ὑπουργοῦ ἀναπληρωτοῦ Συντακτικῶν κ. Α. Παπανδρέου καὶ τοῦ γεν. γραμματέως τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Παπανούτσου, καὶ ἐπέδειξαν ἔντονον ἐνδιαφέρον διὰ τὸ πρόγραμμα οικονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ κ. Χιλντ ἀνέφερεν, ὅτι τὸ Ἰδρυμα Φόρντ ἐδημιουργήθη τὸ 1936 καὶ τὸ 1950 ἐξευλίχθη εἰς παγκόσμιον ὄργανον, μετὰ γενικὴν ἐπιδίωξιν τὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς ἐρώτησιν ἐὰν θὰ βοηθηθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος τὸ τρίτον Πανεπιστήμιον Πατρῶν, ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐζητήθη ἐπισήμως τοιαύτη ἐνίσχυσις.

♦ Αἱ μορφωτικαὶ σχέσεις Ἑλλάδος - Ἀγγλίας

Ἡ μικτὴ ἐπιτροπή, ἡ συγκροτηθεῖσα βάσει τῆς ἀγγλοελληνικῆς μορφωτικῆς συμβάσεως, ἀπεφάσισε τὴν διεύρυνσιν τῶν μορφωτικῶν σχέσεων μετὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀγγλίαν. Κατὰ τὰς σχετικὰς συζητήσεις, διεξαχθεῖσας εἰς τὸ ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ἀπὸ 11ης—14ης Νοεμβρίου, μετὰ τὴν ἐλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, τῆς ὁποίας ἡγεῖτο ὁ διευθυντὴς μορφωτικῶν σχέσεων πρεσβευτῆς κ. Ἀγγελος Βλάχος, καὶ τῆς ἀγγλικῆς ὑπὸ τὸν κ. Κ. Τζόνστον, ἐξητάσθη ἰδιαίτερος τὸ θέμα διεύρυνσεως τοῦ προγράμματος διδασκαλίας τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τῆς προβολῆς τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν προτάσεις ἀφορῶσαι τὴν εὐρείαν ἀνταλλαγὴν καθηγητῶν, ἐπιστημόνων καὶ ὑποτρόφων, ὡς καὶ τὴν ὁργάνωσιν καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων.

♦ Ἐκθεσις σχολικῶν βιβλίων

3.500 περίπου σχολικὰ βιβλία 120 ἀμερικανικῶν καὶ ἀγγλικῶν ἐκδοτικῶν οἰκῶν ὡς καὶ διαφόρων ὁργανισμῶν, ὑπηρεσιῶν καὶ ἀτόμων ἐξετέθησαν εἰς μίαν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου «Χίλτον», μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συγκλήσεως εἰς Ἀ-

θήνας τοῦ 9ου Συνεδρίου Διεθνῶν Σχολῶν κατὰ τὰ τέλη Νοεμβρίου ἐ.ε. Ἡ ἐκθεσις ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐνημέρωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν ἐρευναν εἰς κάθε τομέα τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς τὴν παροχὴν τῶν καταλλήλων βιβλίων εἰς τὸν σπουδαστὴν.

Τὸ περιεχόμενον τῶν βιβλίων ἦτο ποικίλον. Ἱστορικά, ἐγκυκλοπαιδικὰ, ἐπιστημονικά, καὶ ἴσῃ πολλὰ λεξικά καὶ ἐγχειρίδια διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν «μοντέρνων» μαθηματικῶν. Ἐπὶ τῆς ἐπίσης καὶ ἐγχειρίδια Σεξουαλικῆς Ἀγωγῆς. Ἐπὶ τῆς ἀκόμῃ καὶ ἀξιόλογοι μεταφράσεις κλασικῶν κειμένων, ὅπως τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη, κομμάτια ἀπὸ τὸν Θουκυδίδην, τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλην, ὡς καὶ ἀπὸ τὸν σύγχρονόν μας Ν. Καζαντζάκη. Ὅλα ἦσαν καλοτυπωμένα, μετὰ πολλὰς εἰκόνας, σχεδιαγράμματα, πίνακας καὶ μετὰ πολλὰ φροντισμένον ἐξώφυλλον.

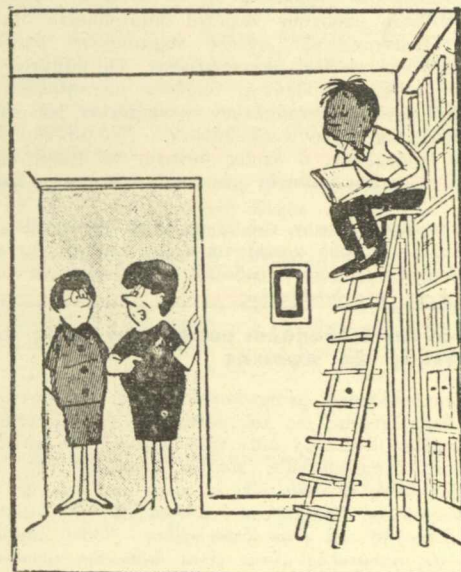
Εἰς τὴν ἐκθεσιν ὑπῆρχον ἐπίσης ἐκπαιδευτικαὶ ταινίαι, γεωγραφικοὶ χάρται, παραστάσεις καὶ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις καὶ τρόποι προπονήσεων εἰς διάφορα ἀθλήματα καὶ ἀπλὰ ἢ σύνθετα ὄργανα διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἀριθμητικῆς καὶ τῆς Γεωμετρίας.

Γενικὰ ἡ ἐκθεσις ἔδιδεν εἰς τὸν ἐπισκέπτην τὴν εἰκόνα τοῦ ἀμερικανικοῦ σχολικοῦ βιβλίου καὶ τῶν μέσων ἐπιμορφώσεως τῶν Ἀμερικανῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

♦ Αἱ ἑλληνο - ἰσραηλιναὶ μορφωτικαὶ ἀνταλλαγαι

Ἐπεσκέφθη ἐσχάτως τὰς Ἀθήνας ὁ γενικὸς διευθυντὴς μορφωτικῶν σχέσεων τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τοῦ Ἰσραὴλ Δρ Ἀβίντα, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπαφὰς μετὰ ἐκπροσώπους τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν μας, μετὰ σκοπὸν τὴν διεύρυνσιν τῶν ἑλληνο - ἰσραηλινῶν μορφωτικῶν ἀνταλλαγῶν.

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

— Ἐτοιμάζεται γιὰ ἀνώτερες σπουδὰς!

ΣΤΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΤΣΙΣ

Ἐκυκλοφόρησαν οἱ:

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

γιὰ τὴν καλὴν χρῆσιν

ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ

τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ

«ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Πρόεδρος: ΕΤ. Π. ΠΑΠΑΝΟΤΤΣΟΣ

Εισηγητής: ΘΡ. ΣΤΑΤΡΟΤ

Τιμὴ πωλήσεως Δρχ. 30

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νὰ προμηθευθοῦν τὸ χρῆσιμο αὐτὸ βιβλίον:

- 1) Στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὰ κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα ἢ ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς «Ν. Οἰκονομίας», ὁδὸς Σταδίου 28.
- 2) Στὴν Βόρειο Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ κ. Τάκη Ζαχαροπούλου καὶ
- 3) Στὴν ὑπόλοιπὴ Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Πρακτορείου Ἐφημ. Ἀθηναϊκοῦ Τύπου.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μέλος
τῆς « Ἐθνικῆς Ἀμερικανικῆς Ἐνώσεως
διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν Ξένων Σπουδαστῶν »

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ :

ΚΑΘ. JOHN D. LOGAN JR., M. A.

Διδάξας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Michigan, Η.Π.Α., τ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
εἰς τὴν ἔδραν Ἀμερικανικῆς Φιλολογίας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ :

ΚΑΘ. ΘΕΟΔ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ Δρ Φ., Β. Α.

τ. Διευθυντῆς Μαρσλίου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας
τ. Καθηγητῆς τοῦ Robert College

ΕΔΡΑ : ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 72 (ἔναντι Ἰ. Ν. ΖΩΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ) — ΑΘΗΝΑΙ

Κεντρικαὶ Σχολαί :

IAS — ΣΧΟΛΗ Α' : ΦΕΙΔΙΟΥ 5γ. Τηλ. 620.180

IAS — ΣΧΟΛΗ Β' : ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 72. Τηλ. 626.347

IAS — ΣΧΟΛΗ Γ' : ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ καὶ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 18. Τηλ. 621.276

IAS — ΣΧΟΛΗ Δ' : ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ (ΤΖΩΡΤΖ 4). Τηλ. 614.492

150 ΤΜΗΜΑΤΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Περιλαμβάνουν : Τάξεις Ἀρχαρίων — Προχωρημένων — **Lower — Proficiency.**

Τμήματα διὰ τὰ Πτυχία τῶν Πανεπιστημίων **Michigan** Η.Π.Α. καὶ **Cambridge** Ἀγγλίας.

Τμήματα Πρωῖνὰ — Ἀπογευματινὰ — Βραδυνὰ — Τρισεβδομαδιαῖα — Ἐντατικά.

Μονοτάξια Τμήματα (9 μηνῶν) — Διτάξια Τμήματα (18 μηνῶν).

Διὰ σπουδαστὰς ΠΑΣΗΣ ἡλικίας — Ἰδιαίτερα ΠΑΙΔΙΚΑ Τμήματα — Τμήματα Μαθητῶν Γυμνασίου.

30 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ εἰς συνοικίας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Ἐπαρχίας